

Xosé Tarrío
&
Laudelino Iglesias

BAJESSTRIJD
IN

F.I.E.S.

ANARCHIST BLACK CROSS

Dossier

Bajesstrijd van sociale gevangen in Spanje

Over de hel van de speciale regimes in de Spaanse gevangenissen
Met teksten van Xosé Tarrío González en Laudelino Iglesias Martínez

**Gezamenlijke uitgave van:
ABC-Amsterdam & ABC-Gent**

Redactie en samenstelling: Quico

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	pag. 3
Biografische schets van Xosé Tarrío González	pag. 5
"Smeer 'm man, smeer 'm"	pag. 7
Gevangenis Zamora, Maart 1988	pag. 7
Gevangenis Sevilla 2, 30 Augustus 1991	pag. 10
Gevangenis El Dueso; Santoña; September 1991	pag. 12
Brieven en communiqués van Laudelino Iglesias Martínez	pag. 29
Vanuit de dodengangen van Villanubla, Valladolid, 26 februari 2001	pag. 29
Laudelino Iglesias veroordeeld tot levenslang!, 11 maart 2001	pag. 31
De strijd in Spanje tegen de FIES, 10 september 2001	pag. 32
Communiqué van Laudelino Iglesias 20 december 2001	pag. 35
Brief vanuit de bajes 'Nanclares de Oca', December 2002	pag. 38
Laatste nieuws van Laudelino, 3 januari 2003	pag. 40
Brief vanuit de gevangenis van Valencia, 23 oktober 2003	pag. 42
Communiqué van Laudelino n.a.v. zijn vrijlating, 10 augustus 2004	pag. 44
Artikel van Laudelino over F.I.E.S. (oktober 2004)	pag. 45
Interview met Laudelino Iglesias Martínez (30 Augustus 2005)	pag. 47
Aanbevolen achtergrondliteratuur	pag. 59
Verklaring van gebruikte afkortingen	pag. 61

Voorwoord

Deze brochure is tot stand gekomen naar aanleiding van het bezoek van Laudelino Iglesias Martínez aan o.a. België en Nederland. Laudelino is een sociale gevangene die gedurende 24 opeenvolgende jaren in Spanje opgesloten heeft gezeten. Bijna de helft van die tijd heeft hij in het extra verzwaarde regime genaamd 'FIES-1 Control Directo' vastgezet. Laudelino is in al die jaren betrokken geweest bij een groot aantal bajesopstanden en protestacties van gedetineerden. Voor deze brochure zijn een aantal teksten geselecteerd die een goed en indringend beeld geven van dit onmenselijke regime. De opgenomen teksten stammen van twee sociale gevangenen die beiden in hun bajestijd het anarchistisch gedachtegoed hebben omarmd. Beiden benadrukken opvallend genoeg dat ze zich als sociale gevangenen en niet als politieke gevangenen beschouwen (wat ze sterk onderscheid van anti-imperialistische of nationalistische gevangenen in de Spaanse staat). Het geeft tegelijkertijd aan dat ze niet het politieke systeem willen veranderen maar de samenleving als zodanig. Gevangenen zoals die van de ETA of de GRAPO willen de huidige staat vervangen voor een ander staatsapparaat. Zowel Xosé Tarrío als Laudelino Iglesias spreken zich in hun geschriften meermalen uit tegen zowel staat als kapitaal.

Van Xosé Tarrío werden diverse kenmerkende fragmenten uit zijn, voor het eerst in 1996 verschenen en ondertussen al drie maal herdrukte, boek "Huye, hombre, huye!" ["Smeer 'm man, smeer 'm"] vertaald. Het betreft hier fragmenten die een goed beeld geven van het leven onder FIES-regime. Eveneens duikt op meerdere plaatsen in de fragmenten Gabriel Pombo da Silva op.

Gabriel werd samen met zijn zus Begoña, zijn vriend José Delgado en de Gentse bekende Bart de Geeter juni 2004 in het Duitse Aken opgepakt bij het overschrijden van de Nederlands-Duitse grens. Die arrestatie vond plaats na een mislukte aanhoudingspoging door de Duitse grenspolitie, een ontsnapping met een ingepikte auto met daarin twee gijzelaars en tot slot de kortstondige halfslachtige gijzeling van enkele mensen in een garage. In oktober 2005 werden er zware vonnissen tegen hen geveld. Voor meer informatie zie de website van de steungroep: <http://www.escapeintorebellion.info>.

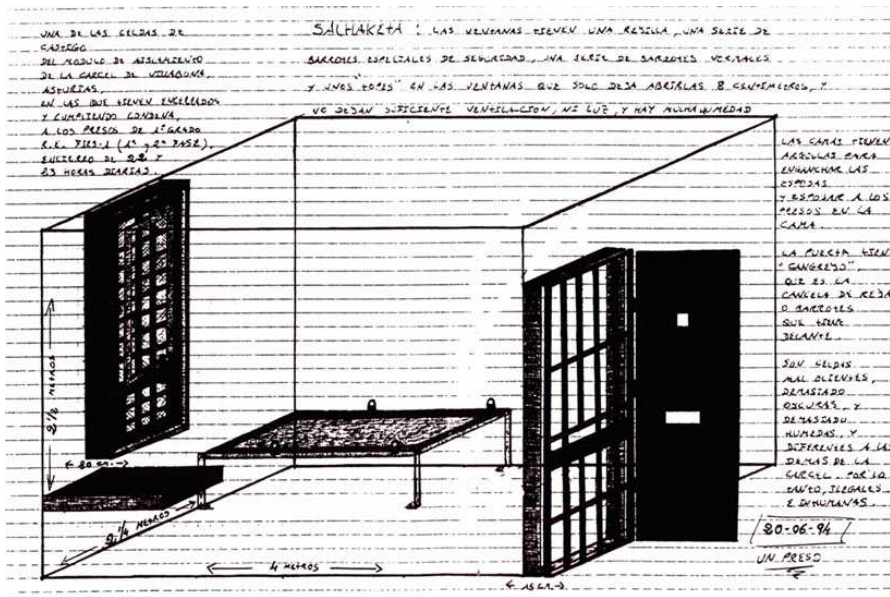
Xosé Tarrío was anarchist, schrijver en dichter. Hij zat 18 jaar gevangen, waarvan 10 in isolatie onder FIES-regime, stierf op 2 januari 2005 na een coma die meerdere weken voortduurde, nadat de medische staf in de bajes een herseninfarct met verlamming als griep gediagnosticeerd had. Adequate medische behandelingen en hulp werden hem geweigerd - na 10 jaar lange medische mishandeling als HIV-positieve patiënt. Zelfs in een rolstoel en doodziek werd, ondanks de hen daartoe verplichtende wet, zijn moeder verboden hem de laatste maanden van zijn leven thuis te verplegen. Enkele weken na zijn dood kreeg mevrouw González in Spanje een dreigbrief, ze moest ophouden met haar betrokkenheid, die ze in het kader van georganiseerde moeders [van gevangenen] ook na zijn dood nog steeds toont. Xosé Tarrío was een van de eerste gevangenen, waarbij FIES in de invoeringsfase experimenteel uitgeprobeerd werd. Vooraf aan de vertaalde fragmenten van Xosé staat een uitgebreide biografische schets.

F.I.E.S.

Het detentie systeem in de Spaanse Staat veroordeeld (onder andere) politieke en rebellerende sociale gevangenen tot het FIES isolatieregime, een wrede en vernederende gevangenis binnen de gevangenis, die veel verzet heeft opgeroepen zowel binnen als buiten de bajes. F.I.E.S. staat voor: "*Fichero de Internos de Especial Seguimiento*" (Fiche voor Speciaal Volgsysteem van Gevangenen). In 1991 werd dit begin van het illegale detentiesysteem ingevoerd, in 1997 achteraf door een, reeds onder geheimhouding tot stand gekomen, nieuwe detentiewet gelegaliseerd. Tot op de dag van vandaag [2005] zijn er minstens 16 gevangenen door rechtstreekse uitwerkingen van het F.I.E.S. regime gestorven.

Het FIES systeem valt uiteen in vijf verschillende varianten:

- FIES-1 (Control Directo [Directe Controle]): Bedoeld voor zeer conflictieve, opstandige en tot uitbraak neigende gevangenen. Het betreft hier voor het overgrote deel sociale gevangenen. Zwaarste variant van de vijf.
- FIES-2 (Narcotraficantes [Drugshandelaars]): Bedoeld voor in voorarrest zittende of reeds veroordeelde drugshandelaars of daarmee gerelateerde misdrijven (bijv. witwassen, deviezensmokkel) of degene die hen ondersteunen.
- FIES-3 (Bandas Armadas [Gewapende Benden]): Bestemd voor leden van gewapende (criminele) bendes en 'terroristische elementen' en degenen die hen ondersteunen.
- FIES-4 (Fuerzas de Seguridad y Funcionarios de I.I.P.P. [Leden van de veiligheidskrachten of gavngeispersoneel]): Bestemd voor leden van de politie, geheime dienst of het leger die, uit veiligheidsoverwegingen, niet samen met 'gewone' gevangenen gedetineerd kunnen worden.
- FIES-5 (Características Especiales [Speciale Kenmerken]): Bestemd voor internationaal opererende 'gewone misdadigers' (extreem gewelddadige) zedendelinquenten en totaalweigeraars.

Schets van een FIES-1 cel in de gevangenis van Villanubla, in 1994 gemaakt door Laudelino Iglesias Martínez. Links op de tekening is het extra zwaar getraliede raam te zien. Het bed is een stalen constructie die nagelvast aan de muur is gemaakt. De deur bestaat uit twee los van elkaar te openen deuren. De buitenste is van massief staal, met een kijkluikje en op heuphoogte een kleine opening waardoor het eten op een dienblad aangereikt wordt. De binnenste deur is een traliede deur (in het Spaans 'cangrejo'). Door de tralies van deze deur heen worden de gevangenen geboeid wanneer ze van de cel gehaald worden of als de cel doorzocht gaat worden.

Biografische schets van Xosé Tarrío González

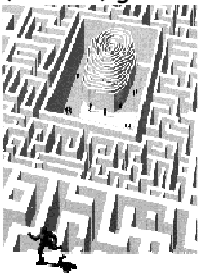
Geschreven door een ABC-groep in Galicië (Noord-Spanje)

Xosé Tarrío González werd geboren in 1968 in La Coruña, in Galicië in Spanje, en groeide op in één van de armste wijken van de stad. Het grootste deel van zijn tienerjaren bracht hij door in verschillende instituten, waar hij werd geplaatst omdat zijn ouders steeds ruzie maakten (zijn vader was een dronkelap, zijn moeder moest zich doodwerken om haar 5 kinderen te voeden) en later omdat ze emigreerden. Xosé moet al vroeg in zijn eigen levensonderhoud voorzien, ontsnapt verschillende keren uit de instellingen waar hij geplaatst wordt, rebelleert tegen de onrechtvaardigheden en ongelijkheden.

Op zijn 17de vloog hij voor de eerste maal in de gevangenis. Het was omwille van een domme diefstal, maar hij moest de 6 maanden uitzitten die de rechter hem oplegde (met een beetje geluk, of, bij gebrek daaraan, met wat geld, had hij die niet moeten uitzitten). Hij verliet de gevangenis na zijn straf te hebben uitgezeten, maar binnen het jaar zat hij alweer binnen voor een veroordeling van 2 jaar, 4 maanden en 1 dag, wegens een diefstal zonder geweld. Hier begon zijn hel.

Pas meerderjarig, pas in de gevangenis, hoort hij dat hij besmet is met het Aids-virus (Xosé was toen heroïneverslaafde). Enkele maanden later sterft zijn neef Lute, met wie hij een sterke band had, en even later sterft ook zijn liefje, Isabel, in een auto-ongeval. In diezelfde tijd wordt zijn jongste broertje (Marcos) geboren, die hij enkel zal kennen achter het glas van de bezoekersruimte in de gevangenis.

En de problemen houden niet op. Om een vriend te verdedigen, steekt hij een medegevangene neer; hoewel Tarrío niet de intentie had hem te doden, sterft die andere toch aan de verwonding. De rechters kennen echter geen genade en hij krijgt er jaren gevangenisstraf bij. Door de vele acties die Xosé in de loop der jaren voert (ontsnappingspogingen, muiterijen, hongerstakingen, etc.), zal hij uiteindelijk aankijken tegen bijna 200 jaar gevangenisstraf!

Want Xosé geeft zich niet over, maar vecht terug met nog meer kracht dan vroeger. Hij stopt met zijn heroïnegebruik en met alle drugs, inclusief tabak, en begint aan sport te doen. Langzaam ontwikkelt hij een politiek bewustzijn; eerst aangewakkerd door de bevrijdingsstrijd voor het Galicische volk, wordt hij later anarchist. Maar altijd staat de strijd van en voor de gevangenen centraal. Die strijd en zijn boek "*Huye, hombre, huye*" (één van de weinige boeken die realistisch het gevangenisleven beschrijft, en tegelijkertijd een aangrijpende persoonlijke biografie en een scherpe aanklacht is) maken van hem één van de meest duidelijke voorbeelden van de strijd tegen de gevangenis, zonder ooit onderscheid te maken tussen politieke en sociale gevangenen.

Door die strijd ook en door de inzet van een aantal advocaten, worden al zijn straffen samengevoegd tot één van 20 jaar. Aangezien hij al $\frac{3}{4}$ van die straf heeft uitgezeten, komt Xosé, na 16 jaren gevangenis, waarvan 9 in de FIES eenheden, op 16 mei 2003 vrij!!

Buiten de gevangenis gaat Xosé verder met de strijd, hij vergeet degenen niet die hij heeft achtergelaten in de gevangenis noch degenen die hem buiten hebben gesteund. Hij werkt samen met verschillende anarchistische collectieven, zoals 'Oveja Negra' [Zwarte Schaaap] in Galicië en het CNA (Cruz Negra Anarquista [Anarchist Black Cross]).

Aanvankelijk gaat alles goed, hij is in goede gezondheid, heeft veel hoop en vele dromen. Maar dan gaat het bergaf. Hij breekt met zijn vriendin, ziet hoe zijn oude vrienden of dood zijn of in de gevangenis, hoe drugs, gevangenis en aids hele generaties hebben kapot gemaakt in zijn wijk en elders. Zijn nieuwe vrienden zijn te jong om te begrijpen wat hij allemaal heeft doorgemaakt en nog doormaakt. Xosé begint

cocaine te gebruiken. Zijn gezondheid gaat achteruit, hij verliest veel gewicht, hij trekt zich meer en meer in zichzelf terug.

Op 8 oktober 2003 wordt hij dan door de politie gearresteerd en beschuldigd van 3 (aanvankelijk 4) diefstallen. De ondervraging op het politiebureau beperkt zich tot vragen over zijn politieke ideeën en de organisaties waarmee hij contact heeft. Opmerkelijk is ook dat de politie begeleid werd door mensen van de *Brigada de Información* [lokale afdeling van de Spaanse Geheime Dienst, die tevens politietaken uitvoeren] toen zij Xosé arresteerden (en dat ze dat trachtten te camoufleren door het tijdstip van de arrestatie een uur te verlaten). Xosé wordt gedurende drie dagen *incomunicado* gehouden en gefolterd (daarbij loopt hij een snee op die hevig bloedde en genaaid diende te worden met 60 hechtingen).

De kwade trouw van de politie blijkt overduidelijk uit de vele contradicties en onregelmatigheden. Zo kon Xosé de eerste twee overvallen onmogelijk gepleegd hebben, omdat hij op het moment van de overvallen bij zijn moeder aan het eten was. Op het proces (dat plaatsvond eind april 2004) geeft één van de getuigen toe dat de politie hem maar één foto liet zien (die van Xosé) met de vraag of hij de overvaller was. De getuige verklaart dat Xosé de overvaller is, ook al verklaarde hij eerder dat die overvaller ergens begin 20 jaar is, Xosé is er 36. Enz. Ondanks alle

onregelmatigheden veroordeelt de rechter Xosé tot tien en een half jaar gevangenisstraf. Xosé gaat in beroep, maar verdwijnt opnieuw in de gevangenis.

Op 28 juni 2004 moet Xosé opgenomen worden in het ziekenhuis, hij is half verlamd, waarschijnlijk ten gevolge van een hersentrombose. Hoewel zijn toestand duidelijk ernstig is, en hij bijkomende onderzoeken zou moeten ondergaan, wordt hij amper verzorgd in het ziekenhuis. Hij wordt aan het bed geboeid, de politie blijft hem en zijn moeder vernederen en beledigen, men weigert informatie te verschaffen, en al na enkele dagen wordt hij opnieuw naar de gevangenis gestuurd. In de gevangenis gaat hij zienderogen achteruit, maar pas op 6 augustus staat de rechter zijn voorlopige vrijlating toe. Maar blijkbaar heeft zijn laatste opsluiting voor Xosé de poort naar de dood geopend: in oktober raakt hij in coma en zal daar niet meer uit ontwaken. Op 2 januari 2005 sterft Xosé Tarrío.

Xosé Tarrío

"Smeer 'm man, smeer 'm" dagboek van een F.I.E.S. -gevangene

Gevangenis Zamora, Maart 1988

[Pag. 38-44]

Ik leerde hem op een ochtend kennen terwijl ik alleen rondjes liep op de kleine luchtplaats voor geïsoleerde gevangenen. Hij boog zich uit een raam dat uitkwam op de douches van de gewone luchtplaats en riep me: "Hé, hoor eens. Ben jij Che uit La Coruña?" Hij had een ernstige blik en een donkere teint, kort stekeltjeshaar en op zijn voorhoofd was een kleine getatoeëerde klavertjevier zichtbaar. "Ja, dat ben ik", antwoordde ik terwijl ik dichterbij het raam liep. "Ik ben Musta uit Vigo", stelde hij zichzelf voor en stak me de hand toe. We gaven elkaar een stevige hand. Vervolgens zei hij: "Wees voorzichtig, hier loopt iedereen met een mes op zak en loopt over van slechte bedoelingen. Heb je een mes bij je?" "Ik heb met niemand problemen." "Dat maakt hier geen bal uit. Je bent een Galliciër en dat is al meer dan genoeg reden om je op een dag de stuipen op het lijf te jagen. En die eerste stuip hier is meestal ook je laatste. Wat je hem?" Ik begreep hem prima. Wij praatten nog enkele minuten door en namen toen afscheid. Zijn woorden zetten me aan het denken en ik besloot een mes te maken, voor het geval dat er ooit iets zou gebeuren. Zonder het te weten, had ik zojuist de man leren kennen die mijn beste vriend zou worden. Soms gebeuren onder de meest belabberde omstandigheden de mooiste dingen.[...]

Ik zette door middel van briefjes het contact met mijn streekgenoot Musta voort. Af en toe troffen we elkaar tijdens het luchten en spraken over persoonlijke aangelegenheden, over politieke ideologie of over de toekomst. Op een dag vertelde hij mij zijn levensverhaal. Hij heette Gabriel Pombo da Silva en hij hoewel hij zich Galliciër voelde, was hij in Duitsland geboren, waarheen zijn ouders jaren geleden geëmigreerd waren. Net zoals ik was hij een kind van emigranten. Hij had ook een poos in het RETO (Jeugdinternaat voor Behandeling en Oriëntatie) te Madrid verbleven. Dat was echter jaren voordat ik daar terechtkwam. We lachten om de toevalligheden. Hij was op zijn zestiende opgepakt voor enkele bankovervallen. Hij was een bankrover. Hij zat nu een straf van vijf jaar uit, waarvan hij er al vier achter de rug had. Ik vond hem aardig. Eenvoudige vriendschapsbanden, gesmeed op het aambeeld van een pact van wederzijdse loyaliteit, begonnen ons te verbinden en bloeiden op tot een gemeenschappelijk gevoel: de Vriendschap. Ik miste hem toen hij naar de Central de Observación [Instantie die over verzoeken tot verandering in het regime van de gevangene beslist en bepaald of een gevangene voorwaardelijk vrijgelaten mag worden voordat hij zijn hele straf heeft uitgezeten] te Madrid werd overgeplaatst voor de hernieuwde vaststelling van zijn bajesregime. [...]

Een maand daarna kwam mijn vriend Musta [Gabriel] aan in Zamora. We zochten onmiddellijk contact met elkaar door middel van geschreven boodschappen en vertelden elkaar wat ons de afgelopen tijd was overkomen. De detentiecommissie [van de Central de Observación] had zijn verzoek tot verbetering van zijn detentieomstandigheden afgewezen. Voor het overige bleef de dagelijkse bajesroutine ons geleidelijk aan vermaken. Er werden überhaupt geen activiteiten ontwikkeld nog werd er gepoogd de gevangenen op enigerlei wijze bezig te houden. Het was een afstompend regime, net zoals het [daarvoor] in Teruel was geweest. Vandaag werd telkens weer eender als morgen, en morgen eender als overmorgen, enzovoorts. Ze joegen ons twee uur per dag de binnenplaats op opdat we nog wat frisse lucht zouden

krijgen, waarop we de rest van de dag in isolatie werden gehouden op de cel. Men oefende op ons de zuivere en zware onderdrukking uit.

Op een namiddag begonnen enkele gevangenen, waaronder mijn vriend, uit protest tegen iets wat voorgevallen was, op de deuren van hun cellen te slaan. Ik wist niet wat er aan de hand was. Aangezien ik nog in de isoleercel zat. Desondanks hoorde ik dat een medegevangene door het raam naar me riep: "Che, hé, Che!" "Wat is er aan de hand!", antwoordde ik terwijl ik me naar buiten toe boog." "Ze slaan Musta in elkaar!"

Meer had ik niet nodig om te weten wat zich voltrok. Ik begon de ramen in te slaan en schreeuwde naar mijn medegevangenen dat ze mee moesten doen. Maar niemand, op een enkeling na, sloot zich bij mijn protest aan. De angst had hen in zijn greep. De voorstelling van een groep bewakers, die de cel instormt om je in elkaar te knuppelen, beviel niemand. Deze opgelegde angst was, samen met de knuppel, het werktuig van die beulen. Een andere werkwijze kenden ze niet. Bezeten van hun eigen machtsmisbruik, lieten ze mijn vriend e en kwamen naar mijn cel. De deur ging open. "Wat is er met jou aan de hand, vuile flikker?", schreeuwde een van hen. "Maak dat hek open!", beval de dienstdoende officier aan een andere cipier.

Meer uit angst dan uit moed probeerde ik ze uit mijn cel te houden, ik greep enkele scherven en bedreigde hen daarmee. "Degene die door die deur komt krijgt met mij te doen." In werkelijkheid zou ik dat niet gedurfd hebben. Ik was te geschrokken. "Tarrío," zei de commandant, "laat die scherf vallen en drijf het niet op de spits, je maakt het er alleen maar slechter op"

"Hier komt niemand binnen!", riep ik terug. Ze verdwenen, om gelijk weer terug te keren, uitgerust met Mobiele Eenheidmateriaal: gehelmd, gummiknuppels, schilden, traangas en handboeien. "Tarrío," schreeuwde er één, "geef jij je over?!" "Nee!" Daarop lieten ze het traangas onder de deur door de cel in spuiten. Ik probeerde te schuilen onder een deken, hangend boven het toilet, wat helaas niet werkte. Het gas brandde in mijn longen en gezicht. Mijn ogen brandden en er stroomden overvloedig tranen uit. Daar ik geen ervaring met deze oorlogskunst had, wist ik niet dat ik een natte handdoek op de mond moest drukken en me op de grond laten vallen. Na vijf minuten werd het onverdraaglijk ik gaf me over. "Het is goed! Het is goed, ik geef me over!", riep ik. "Kleed je uit" kwam het bevel, "en schuif die scherven onder de deur door, en kom dan met je handen boven je hoofd naar buiten! Begrepen?" "Ja, maar doe die deur open, ik stik hier..." Ik deed zoals me gezegd was terwijl een paar ogen me in de gaten hield door het kijkluikje. Toen ik me uitgetkleed had, deden ze de deur open. Een groot aantal cipiers wachtten me in de gang op. Vervolgens openden ze het hek en trokken zich een beetje terug. "Kom naar buiten!"

Ik liep naar buiten zoals ze me opgedragen hadden. Toen ik een stap buiten de deur had gezet sloeg een verdekt opgestelde bewaker me van achter op mijn hoofd. Dat was het signaal: de rest van zijn collega's deelden ook hun portie uit. Minstens een minuut lang sloegen ze op me in.

Vervolgens brachten zij mij in een lege cel, en ketenden me vast aan de poot van het bed, met de handen op de rug en liggend op de grond. Een uitgesproken onaangename houding. Toen verdwenen ze. Hoewel ik nog bedwelmd was van het pak slaag, kon ik horen hoe de weinigen die dapper genoeg waren geweest om hun solidariteit met mij uitten, hen nu ook op bezoek kregen. Geschreeuw, angst... en een pijnlijke stilte verbreidde zich over de gangen. Een stilte, die schreeuwde van afschuw en machteloosheid.

De nacht kwam, en met haar de oktoberkou. Mijn armen begonnen te slapen, onbeweeglijk en bloedeloos door de druk van de handboeien op de polsen. Vervolgens de voeten die dubbel zoveel pijn deden. De kou martelde mijn naakte lichaam en veroorzaakte stekende pijnen in armen en benen. De onmogelijkheid me te bewegen maakte me duidelijk met welke precisie de bewakers hun werk hadden gedaan. Ik kon me niet meer beheersen en begon te huilen. Dit was de langste nacht uit mijn leven. Geen van alle nachten, die me noch in de gevangenis te wachten stonden, veroorzaakte een dergelijke fysieke instorting. Het was ronduit afgrijselijk. Iets onvergetelijks schreeuwde in mijn hart tegen deze tirannie van haat. Hierna had ik geen enkele twijfel meer: Dit was de wraak van een maatschappij die tussenpersonen gebruikte om voor eens en voor altijd korte metten met je te maken.

De volgende ochtend lag ik op de grond ineengerold en deed een stoïcijnse poging om me niet te laten vernederen door mijn beulen door te roepen dat ze deze kwelling zouden beëindigen.

Er kwam een arts. "Zijn boeien moeten losgemaakt worden. Geef hem wat om aan te trekken en een warm ontbijt." Het was te merken dat hij gewend was aan dergelijke voorvallen en dat hij precies wist welke behandeling hij moest voorschrijven. Ik haatte die klootzak met heel mijn hart en ziel. Ik haatte de maatschappij. Ik haatte de mens in het algemeen. Ik haatte, omdat zij me geleerd hadden te haten.

Nadat ze me losgemaakt hadden duurde het een poosje eer het gevoel in mijn ledematen terugkeerde. Ze waren volledig stijf. Ze lieten mij me aankleden en gaven me melk en brood met boter. Ik at langzaam, om tijd te winnen. Eenmaal klaar, deden ze me opnieuw handboeien om, maar ditmaal met mijn handen aan de voorzijde, en maakten me daarmee vast aan een spijl van het hek, wat me enigszins toestond zonder pijn op de grond te kunnen gaan zitten. Ze vertrokken.

Toen kreeg ik bevriend bezoek. Een gevangene, die reinigingsdienst had, sloeg tegen de deur, en schoof een paar sigaretten onder de deur door, samen met een bericht van mijn vriend Musta. "Steek er een voor me aan", vroeg ik hem, en hij gaf me een brandende sigaret. Toen deed hij alsof hij de gang dweilde en vertrok. Ik was hem zeer dankbaar voor zijn gebaar. Vervolgens rookte ik de ene sigaret na de andere, terwijl ik de brief las. Musta zond me de groeten en opmonteringen.

Dit voorval zou ons voorgoed verenigen. Enkele dagen later werd hij overgeplaatst naar de gevangenis in Daroca. Ik keerde terug naar La Coruña, waar een rechtzaak tegen mij zou plaatsvinden.[...]

[pag.64-66]

Aan het eind van het jaar [1989] werd Musta [Gabriel] vrijgelaten. Een familielid van mij kwam hem afhalen in Daroca [bajes in Zaragoza] en nam hem mee om La Coruña te leren kennen, waar hij aan enkele van mijn vrienden werd voorgesteld. Hem werd een pistool ter beschikking gesteld, zoals we overeengekomen waren, en een van mijn vrienden werkte met hem samen bij de overval op een bank, die ingegeven was door de behoefte in zijn eigen levensonderhoud te kunnen voorzien.

Van buiten bereikten me berichten over de ontsnapping uit het gerechtsgebouw van La Coruña van mijn vriend Chafi. Ik bracht hem in contact met Musta en het duo vertrok naar Vigo op zoek naar wapens. Er werd een begin gemaakt met de voorbereidingen voor mijn vlucht. Ook Edmundo Balsa Franco, *El Yanko*, sloot zich bij hen aan. Hem kende ik nog van buiten. We leerden elkaar kennen bij wederzijdse vrienden. Mijn vrienden bezochten verschillende banken in verschillende steden in Galicië, met de buit daarvan financierden ze een infrastructuur in Vigo en Orense. Ze stuurden me constant berichten en foto's van mijn nieuwe woning. Alles was in kannen en kruiken. Het wachten was alleen nog op mijn overplaatsing naar La Coruña voor één van de vele processen die me nog te wachten stonden. Dààr zouden ze me proberen te bevrijden.

Ondertussen slaagde ik erin een baantje in de bajeswinkel [Economato] van afdeling 1 te krijgen, wat me recht gaf op zes uur per dag luchten, minus de tijd die ik bezig was met koffie schenken en het bedienen van de verschillende groepen gevangenen die gingen luchten [en tussendoor inkopen]. Zo werd het Kertsmis en we slaagden erin om 15 gram hash te verstoppert in een pakketje met eten dat van buiten toegestuurd was. Ik deelde die met Anxo en andere vrienden.

Hash was de enige drug die ik toen consumeerde. De andere soorten gebruikte ik sinds langere tijd al niet meer, waardoor mijn zelfverzekerdheid een stuk was toegenomen. We rookten diverse jointjes om het jaar 1990 in te luiden, terwijl onze gedachten slechts met een gemeenschappelijke wens werd beziggehouden: de vrijheid.

Maar 1990 begon voor mij met slecht nieuws: tijdens een overval op een bordeel annex nachtclub, waarvan de buit nauwelijks het risico waard was, schoten mijn vrienden op de eigenaar van de nachtclub toen die probeerde zich in een kantoorruimte op te sluiten om daar politie te kunnen bellen. Twee schoten met een jachtgeweer maakten een dermate groot gat in de houten deur dat Musta door het gat heen, met een pistool meerdere malen op de eigenaar kon schieten waardoor die het leven liet. In de cel herinnerde ik

me zijn woorden: "ik zal geen medelijden tonen". Mijn haatdragende vrienden vereffenden op hun manier de rekening met de samenleving.

Een maand na dit voorval, op de dag van Carnaval, kreeg een heroïnedealer bezoek van drie gemaskerden, die hem een kogel van het kaliber 12 mm in zijn been jaagden. Deze onnodige acties trokken de aandacht van de politie. De politie gebruikt standaard methoden voor het oplossen van overvallen en andere minder zware misdrijven. Maar wanneer er wapens in het spel waren en mensen die ook bereid waren ze te gebruiken, dan staken ze de koppen bij elkaar en gingen echt serieus de boel uitzoeken. En dat was gevaarlijk. De Anti-overval Brigades van La Coruña, Pontevedra, Orense en Vigo gingen aan het werk en hadden slechts dertig dagen nodig om de plek te lokaliseren waar zij zich in de stad Orense, in het gezelschap van drie vrouwen, verborgen hielden. Toen ze eenmaal gelokaliseerd waren, beraamden zij hun plan de campagne en dat deden ze niet halfslachtig.

Die ochtend kwam Musta, vergezeld van een andere kameraad, de woning uit waar ze zich verborgen hielden. Beiden stapten argeloos in de huurauto en reden in de richting van het centrum van de stad. Bij het eerste stoplicht waar ze stopten werd hun auto overvallen door een groep tot de tanden gewapende agenten die hen direct onder schot hielden. Ze gaven zich over. Een half uur later verliet Yanko de woning om naar het busstation te lopen om vervolgens de bus naar La Coruña te nemen. Een groep agenten van het anti-overvalteam ging achter hem aan. Op dat zelfde moment ramde een andere groep agenten de deur in van de woning waar Chafi zich bevond en sloegen hem in de boeien. Er ontbrak er slechts nog ééntje om de operatie af te ronden.

In de buurt van het busstation besloot de politie om in te grijpen en de derde man op te pakken. Meerdere agenten stormden in zijn richting. Mijn vriend kreeg ze in de gaten en er ontstond een schotenwisseling tijdens de achtervolging door meerdere straten in Orense die uiteindelijk uitmondde in zijn aanhouding, nadat hij in een rivier was gesprongen. Alle drie waren ze opgepakt. Er bleven een kapotgemaakte familie en een gedode burger achter. Zij zouden de prijs betalen van het slechte gevangenisbeheer, dat de haat en het kwaad in die ex-gevangenen had gezaaid. De mishandelingen, het misbruik en het meest vuige onrecht van een miserabele wraak die in de Spaanse bajessen op deze mensen genomen wordt, spelen een grote rol in de uitwerking van deze gruwelijkheden. Dat men mensen een gevangenisstraf laat uitzitten is één ding, een ander ding is het dat men hen voortdurend mishandelt door middel van aframmelingen en buitensporige en benepen afstraffingen die aan de orde van de dag zijn in de bajes. Deze dode vond ik niet triester als die van de mensen die bij het ochtendgloren hangend aan een stuk laken werden aangetroffen, net zo min als ik die triester vond dan de doodsstrijd van de terminale AIDS-patiënten die zonder enige hoop stierven in een koude cel, ver verwijderd van hun geliefden.[...]

Gevangenis Sevilla-2, 30 Augustus 1991 [pag. 256-258]

Ongeveer twintig bewakers wachtten me op, op een omheinde binnenplaats van de moderne megagevangenis, die onlangs door Antoni Asunción¹ geopend was. Ik had amper een voet buiten de bus gezet of ik werd in mijn kladden gegrepen en in vliegende vaart naar de psychiater gebracht die in deze gevangenis aangesteld was. Daar worpen ze me op een tafel, trokken mijn broek naar beneden en maakten een paar röntgenfoto's in de verwachting een of ander verboden object in mijn lichaam te ontdekken. Maar ik had niets bij me. Daarna ontteden ze me van de politiehandboeien en deden me die van het huis van bewaring om. Geboeid brachten ze me naar de isolatieafdeling. Hier deden ze de handboeien weer af, bevalen mij me uit te kleden en gaven me een blauwe overall en een paar plastic sloffen. "Wat gebeurt er met mijn kleren?", vroeg ik. "Vergeet ze! Alles wat je van nu af aan draagt is een overall", luidde het antwoord van de dienstleider.

Ik trok de overall en de slippers aan. Getooid in mijn nieuwe straffkledij werd me een van de cellen van de afdeling toegewezen. Die was helemaal leeg, afgezien van een matras die op een metalen bed lag. Ik ging voor het raam staan. "Is hier iemand?", riep ik. Na korte tijd antwoordde een stem. "Wie ben je?" "Ik

---

¹ Secretaris-generaal van Penitentiare Aangelegenheden

ben Xosé uit La Coruña", stelde ik mij voor. "Che?" "Ja!" "Wat is er met je, herken je me niet meer? Ik ben Trancho, verdomme!". De aanwezigheid van mijn vriend sterkte mijn gemoed. Dat was precies, wat ik op dat moment, met mijn stemming op een dieptepunt, nodig had.

"Ze hebben me gisteren gepakt [na een vluchtpoging bij transport]. En nu zit ik ook hier. En jij, wat doe jij hier?" "Hier doen?! ... In een overall, zonder luchten, zonder inkoop, zonder douche, zonder wat dan ook... Ze hebben het ons weer geflikt, die honden." "Hoezo?" "Ze hebben een speciaal regime ingevoerd: FIES. Zo zitten we hier al een maand, en het ziet ernaar uit dat dit nog een hele poos zo blijft." "Ben je alleen?" "Nee, Victor zit hier ook, je streekgenoot Ayude - maar hij en Barrot zitten momenteel in een andere afdeling aan hun bed geketend. Dan is Beni er nog en enkele anderen die je zeker niet kent. Iedereen vergaat het eender." "En waarom hebben ze jou hierheen gebracht?" Nadat jullie die gijzeling uitvoerden in [de bajes van] Tenerife hebben Anxo en ik in [de bajes] Puerto 1 een vluchtpoging gedaan. We werden gepakt... "En waar is Anxo?", vroeg ik hem. "In Villanubla, en je zult het niet geloven, daar is het ook zo. Ze hebben ook FIES-afdelingen ingevoerd in Badajoz, Jaen 2 en in El Dueso - daar is naar verluid de situatie het slechtst." "Daar zat ik echt op te wachten!", antwoordde ik op deze stortvloed van negatieve nieuwtjes. "Hebben jullie niets op de cel?" "Niets. Loop jij ook in een overall en op slippers?" "Ja." "Het vergaat iedereen hetzelfde. Alle cellen zijn praktisch leeg. Het is niet toegestaan je te scheren, noch te douchen, dus je kan je wel voorstellen hoe we erbij lopen." "Shit...!" Daarop antwoordde Trancho met zijn karakteristieke dreunende lach: "We zijn er beroerd aan toe, Josiño", zei hij.

De situatie was me duidelijk. Met de recente gebeurtenissen in de Spaanse gevangenissen als aanleiding had Antoni Asunción, die kort tevoren tot secretaris-generaal van Penitenciaire Aangelegenheden benoemd was, samen met zijn rechterhand, Gerardo Mínguez Prieto, toenmalig adjunct-directeur van gevangenisinspectie, in nauwe samenwerking met de minister van justitie, De la Cuadra Salcedo, tot de invoering van een speciaal regime voor al die gevangenen besloten, die als zeer gevaarlijk beschouwd werden, aan opstanden, gijzelnemingen of uitbraakpogingen deelgenomen zouden hebben, of die eenvoudig als lastig bekend stonden. Op deze wijze schiepen ze een circuit van maximale veiligheidsgevangenissen binnen het extrabeveiligde gevangeniswezen; waarachtige bunkers waarin wij eerder begraven dan geïnterneerd werden.

Daartoe traden ze de geldende wetten met voeten en er voor in de plaats legden ze hun eigen wetten op, wetten die de staat bevoegdheden gaven die de rechten van een IEDER ongedaan maken. Het ministerie van justitie legde alle stemmen binnen het justitieel apparaat het zwijgen op en men beloofde promoties. Door de staat werd een richtlijn uitgegeven aan de zich prostituerende massamedia, waarin alles wat met deze gevangenen in Spaanse gevangenissen gebeurde, genegeerd diende te worden en in plaats daarvan werd een stemming gecreëerd waarbij wij werden afgeschilderd en gepresenteerd als psychopaten. De bedoeling hiervan was om de bevolking deze methoden te doen accepteren, voor het geval er toch via het enkele nog professioneel werkende massamedium iets zou doorsijpelen naar de buitenwereld over wat er 'binnen' gebeurde. Alles, werkelijk ALLES, werd ondernomen, om de klachten van de gevangenen te doen verstommen, hun organisatie APRE(r) (Asociación de Pres@s en Régimen Especial [Vereniging van Gevangenen in Bijzonder Regime]) kapot te krijgen en om de orde en discipline weer te herstellen, door middel van gevangensterreur. Ik kende die methoden al wel, die was immers ook al tegen de COPEL (Coordinación de Pres@s en Lucha, [Coördinatie van Strijdende Gevangenen]) ingezet. Het ging hen erom het strijdbare karakter van de gevangenen door het zaaien van angst tot staan te brengen en de stroom van klachten een halt toe te roepen en hun bewustzijn te ondermijnen - met een dagelijks, onafgebroken bombardement op zijn zenuwstelsel totdat dit effectief uitgeschakeld zou zijn. We gingen moeilijke tijden tegemoet. Maar we konden niet bevroeden hoe moeilijk...

Gevangenis El Dueso; Santoña; September 1991 [pag. 258-292]

Om zes uur 's morgens stormden talrijke bewakers gewelddadig de cel in en nadat ze mijn handen op de rug geboeid hadden, brachten ze me stompnd naar de opname. Daar wachtten enkele Guardia Civil agenten me

op. Ze bekeken me nieuwsgierig aan, benieuwd naar degene die in staat was gebleken twee van hun collega's buiten gevecht te stellen. Ze keken ronduit argwanend, maar ik kon geen rancune bespeuren, wat me enigszins geruststelde. Nadat ik aan ze was overgedragen, verwisselden ze de handboeien en brachten ze dit maal aan de voorzijde aan. Toen brachten ze me naar een klein busje en we vertrokken naar een voor mij onbekende bestemming.

Bij het verlaten van de bajas waagde ik een poging er achter te komen. "Hoor eens, agent" vroeg ik, "waar gaan we heen?" "Naar Dueso", antwoordde de sergeant en hij voegde er na korte tijd nog aan toe: "Jullie hebben onze collega's flink te grazen genomen, hè?" "Tsja, zo gaat dat nu eenmaal..." "Jullie hebben ze in ieder geval niet verwond en dat is het belangrijkste", zei de bestuurder. Ik negeerde zijn opmerking. Het bericht dat El Dueso me stond te wachten aan het eind van de rit, wekte mijn verontrusting. Slechter nieuws hadden ze me op dat moment niet kunnen overbengenen. Werkelijk alles scheen zich tegen me gekeerd te hebben. Ik herinnerde me de woorden van de inspecteurs van het Directoraat-Generaal op Tenerife, kort na de gijzeling, en ik wist dat ze woord zouden houden. El Dueso was een nest van ervaren folteraars, waar de ergste bewakers van het Franquisme het ambt uitoefenden. Ik vreesde, en terecht, voor mijn persoonlijke veiligheid. Samen met Ocaña 1, El Puerto de Santa María en Herrera de la Mancha was El Dueso de verschrikkelijkste gevangenis van het land. Het was overduidelijk dat ze me daar niet heen brachten om mijn vakantie door te brengen.

Ik had meer dan 1000 km voor de boeg en ik probeerde, tussen de tralies door die voor de kleine raampjes gelast waren, te ontspannen bij de schoonheid van het wisselende landschap. Zou het mijn noodlot worden om het leven vanachter de tralies te beschouwen? Door welke mislukte toverspreuk had de natuur ons van ogen voorzien, en waarom kostte het ons zo veel moeite om het overduidelijke te zien, in de gaten te krijgen, te begrijpen. Mensen zouden een recht op een tweede leven moeten hebben. Het leven zoals het nu is, is onrechtvaardig, tiranniek en onherroepelijk voor de mensen. Waarom hechtten we zo zeer aan het leven wanneer de dood de uitweg lijkt te zijn?

Het was zo moeilijk om het waarom van de dingen te doorgronden, des te eenvoudiger is het alles te negeren. Verzeild geraakt in absurdistan, overgeleverd aan het meest absolute onrecht, dragen we op primitieve wijze bij aan de vernietiging van de ene mens door de andere mens. Wanneer Justitie besloot iemand het leven zuur te maken, dan deed ze dat voor immer. Een absurde woedeaanval van een machthebber kan het noodlot van een familie bepalen, waarna die in ongenade valt en in de armoede wordt gedreven; een stom oordeel kan iemand onnodig en onbeschrijfelijk lijden bezorgen - zonder enig schaamtegevoel van onze samenleving, die door de mythe van het algemene kiesrecht dit alles goedkeurde en ermee instemde. Mij, evenals vele vrouwen en mannen, doen verdwijnen via de gevangenisriolen zal niets veranderen, zal geen enkel probleem oplossen. In tegendeel het zal de toestand doen verergeren.

We maakten onderweg diverse stops. De bewakers toonden zich van hun menselijke kant door een broodje en een fles water voor me te kopen. We aten en dronken wat. Daarna vervolgden we onze weg. Gedurende de hele rit hield ik mijn mond dicht en keek door het getraliede raampje naar het akkerland en de bergen buiten: met de vrijheid in beeld. De avond viel toen we de provincie Santander binnenreden. Er gebeurde toen iets dat me altijd is bijgebleven. We stonden stil voor een stoplicht en er stopte een vrachtwagen voor veetransport naast ons. Precies tegenover mijn raampje zag ik een lam dat me aankeek met zijn grote donkere ogen, terwijl die zoog op een tralie van zijn hok - die het misschien aanzag voor een uier van zijn moeder, waarvan het nu ver verwijderd was. We keken elkaar strak aan, nieuwsgierig, en ik voelde dat we iets gemeenschappelijk hadden, behoorlijk gemeenschappelijk. Beiden waren we vee op weg naar zijn slachter. Het enige verschil was dat het in het geval van het lam sneller voorbij zou zijn. Beide waren we slachtoffers van de oogmerken van de baas spelende, rechttop lopende mensen. Het lam door de zijnen en ik door degenen die pretenderen de mijnen te zijn.

We kwamen aan in El Dueso bij het vallen van de nacht. Het was een enorme gevangenis, qua oppervlakte de grootste van de Spaanse staat. Nadat de eerste beveiligingshekken gepasseerd waren, reden we een straatje omhoog, naar de - kortgeleden ingewijde - FIES-afdeling. Deze hier stond los van de

rest van de gevangenis, alsof men op deze wijze nog eens wilde demonstreren dat het hier om een ander soort gevangenis betrof. De dreigende verschijning van deze bajes bij nacht maakte diepe indruk op me. Ze haalden me uit de auto en brachten me onder zware bewaking van zichtbaar nerveuze cipiers de inrichting binnen.

Meteen werd ik, nog steeds met geboeide handen, naar de onderste verdieping gebracht, waar de douches zich bevonden. Daar hielden ze me tegen en maakten mijn handboeien los door het traliehek van de douchedeur, dat ze op slot hadden gedaan. Vanaf de andere kant van het traliehek beval een bewaker me: "Uitkleden." Ik trok de overall uit en overhandigde die samen met de slippers. Dat was alles wat ik bij me had. "Als u douchen wilt, kan dat nu." "Ik heb geen handdoek." "U krijgt er een van de instelling, die u kunt houden." Ik draaide de kraan van een douche open in de hoop dat het water warm was. Ik ging onder de douche staan en gebruikte een klein stukje zeep dat ik daar aantrof. Ik zeepte me in en waste me, zonder haast, terwijl de bewakers toekeken. Toen ik klaar was, ging ik de douche uit en droogde me af met een kleine witte handdoek die de cipiers me gegeven hadden. Ze gaven me ook een nieuwe overall, samen met een paar nieuwe plastic sloffen.

Deze nieuwe kleding was een nieuwe manier om het ons onmogelijk te maken om ook maar een meter te rennen of ons te verwijderen zonder de aandacht te trekken. Vanzelfsprekend een Noordamerikaans model. Ik trok mijn nieuwe bajeskleding aan en deed mijn slippers aan. "Draait u zich om!" Ik keerde me met mijn rug naar het traliehek van de deur, en ze deden me opnieuw de handboeien op de rug om. Daarna ontsloten ze de deur en brachten ze me, opnieuw onder zware bewaking, naar wat mijn nieuwe bajesverblijf zou worden: een miniafdeling op de bovenste verdieping, waar zich diverse cellen bevonden. Het was een koude, betegelde gang, afgesloten met oude traliehekken, met lange, zware spijlen, waaraan zich de genummerde grafcellen, als nissen, bevonden. Ze gaven me cel nummer 11.

Toen ik binnen was, sloten ze het traliehek en maakten door de spijlen heen mijn handboeien los. Toen sloten ze de deur en lieten me alleen. Het was een kleine cel, ingericht met een metalen bed, waarop een matras, twee dekens en een paar lakens lagen. Bovendien had het een wastafel, een houten tafel zonder stoel en een hurktoilet. De verlichting bestond uit een gloeilamp, die boven in de ruimte tussen de ijzeren deur en het traliwerk aangebracht was. In dit bovenste deel van die deur bevond zich een kijkluikje, afgesloten door een dikke ruit, permanent open en van geblindeerd spiegelglas [zodat zij wel naar binnen, maar wij niet naar buiten konden kijken]. Ik liep naar het houten venster en opende het. Daarachter was niets dan eenzaamheid en stilte. Tegen het gebouw aan lag een grote luchtplaats, die omsloten leek te zijn door een stenen muur. Het waren in ieder geval normale tralies, hoewel ze met andere, ijzeren tralies kruislings verbonden waren. Maar het zou mogelijk zijn ze door te zagen en het loonde de moeite om daar iets te proberen. Dat was hoopgevend. Tenminste was dat wat ik dacht toen ik die tralies zag, toen er opeens een stem door het raam klonk die me riep: "Wie is daar nieuw aangekomen?" "Wie ben je?", vroeg ik op mijn beurt. "Juanjo... Garfia". De wetenschap dat ik in gezelschap van een vriend was, beurde me helemaal op. "Ik ben het, José" "Wanneer ben je aangekomen?" "Zojust, uit Sevilla 2". We hadden beiden veel zin in een gesprek, en zo schoten de vragen en antwoorden heen en weer... "En wat deed je daar?" Ze stopten me in het busstation "Oh, je hebt de benen genomen? Daar hebben we hier niets van meegekregen." "Wie zijn er nog bij je?" "Pedro Vázquez, een Bask. Een goeie vent..." "Nou ja Juan en ik zijn 'm dus inderdaad gesmeerd op de boot die van Cádiz naar Tenerife vaart. Je weet wel..." "En Juan?" "Die is nog op vrije voeten. Ik heb tenminste niets gehoord over dat hij gepakt zou zijn. Toen ik op het hoofdbureau zat, waren ze hem nog steeds aan het zoeken." "Godverdomme, te gek! En jij, hoe gaat 't met jou?" "Goed, hoewel de situatie hier me een beetje doet uitflippen." "Ha, je hebt nog niets gezien, José! We zitten hier al een halve maand, en we verkeren nog steeds in dezelfde situatie als op de eerste dag. Ze laten ons niet luchten en verbieden iedere vorm van communicatie, ook met advocaat en familie. We zitten volledig zonder contact met de buitenwereld, en zonder enig idee van wat er zich buiten afspeelt. Ze geven ons kranten noch radio." Na een korte pauze vervolgde hij zijn relaas: "Niets... Het enige, wat ze ons geven is een handdoek, een gehalveerde tandenborstel, zeep, een rol toiletpapier en de kleding. De dekens en het

linnengoed nemen ze ons 's morgens na het tellen, om een uur of acht dus, af, en brengen ze weer om tien uur 's avonds terug."

"Lul niet zo, man!", antwoordde ik stomverbaasd. "Je zult het wel zien", zei Juanjo en lachte: "Ze hebben ons goed te pakken." "En jij, hoe gaat het met jou?", vroeg ik belangstellend. "Ik werd overmeesterd door de GEOS [speciaal getrainde arrestatieteams van de Guardia Civil] in de woning waar ik sliep. Ze hebben me niet meer tijd gelaten dan om een paar wippen te maken en enkele banken te overvallen..." "Jij hebt op tenminste je lul nog kunnen soppen, daar ben ik niet eens aan toegekomen..." We barsten allebei in lachen uit. Ik plaagde hem: "Zo, zo, de meest gezochte man van het land, hè?" "Ach, gelul van de pers man".

Ik was moe van de reis, waardoor ik na het gesprek met mijn vriend probeerde uit te rusten. Door middel van een code had Juanjo me duidelijk gemaakt dat er de mogelijkheid bestond om iets te proberen, waaruit ik afleidde dat er een zaag in de afdeling was. Ik vrolijkte op. Die hoop op ontvluchting spookte door mijn hoofd, tot de vermoeidheid me overmande.

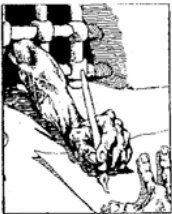
De volgende morgen, toen ik nog helemaal slaapdronken was, verscheen er een groep bewakers in de cel. Ik stond op en stapte in de overall. "Wat is er?" "We hebben orders u vast te boeien. Draai u om!" Ik liep naar de tussenruimte bij de deur, en liet ze de handboeien omdoen. Toen openden ze het traliehek en brachten me naar een andere cel. Ze namen de matras, de dekens en het linnengoed af, en brachten me weer terug. Daarna gingen ze op dezelfde wijze verder met Juanjo en Pedro. Toen verdwenen ze. Daar ik nog steeds moe was, legde ik de handdoek op het metaal van het bed, en probeerde, ineengevouwen en het koud hebbend, noch een keer te slapen. Een tijdje later kwamen ze met het ontbijt: "Ga achter in de cel staan!" Beval er een. Toen zetten ze het brood en een glas waterige melk op een metalen dienblad, dat met scharnieren aan het traliwerk vastgelast was. "Van nu af aan stapt u elke keer, dat deze deur geopend wordt, naar achter in de cel, de handen in het zicht, en daarna pakt u het eten of wat het dan ook is. Duidelijk?" Ik antwoordde niet, maar begreep dat het hen ernst was. Ik ontbeet hongerig. Daarna liep ik naar het venster en riep: "Goede morgen, Juanjo!" "Goede morgen!" "Nauwelijks te bevatten wat het voor figuren zijn hier, niet?" "Ik zei het je toch al gisteren. Op het moment is het beste af te wachten wat er verder gebeurt. Ze zijn behoorlijk lichtgeraakt. Ik geloof niet echt dat dit lang zal duren."

Deze ochtend had ik mijn eerste contact met de meeuwen. Daar waren er tientallen van. Ze waren klein en wit, met zwarte oogjes en oranjeachtige snavel. Ze waren afkomstig van het strand en de dicht bij de gevangenis gelegen moerassen en gingen op de muur of op de binnenplaats zitten op zoek naar iets eetbaars. We wierpen ze broodkruimels toe waar ze met de mussen ruzie om maakten. Ik observeerde de vogels, toen de deur van de cel open ging en meerdere bewakers begeleid door enkele personen in burger binnenkwamen. "We moeten enkele opnamen maken, Tarrío" zei er een. "Wat voor opnamen?" "Röntgenfoto's" "Ik ben in Sevilla 2 al gescand, twee dagen geleden." "Dat maakt niet uit. We moeten andere maken." "Nee!" Een van de civielen, die zich als onderdirecteur van de medische boeg voorstelde, mengde zich ertussen. Van zijn naambordje las ik de naam Enrique Acín: "Als u weigert, dwingt u ons het met geweld te doen." "Nou je bekijkt het maar." Ze sloten de deur, en probeerden het bij mijn kameraden, van wie ze dezelfde, negatieve antwoorden ontvingen. Dus gingen ze weg, om versterking te halen en ons vervolgens te dwingen tot het laten maken van de röntgenfoto's.

We waren hulpeloos en volledig aan hun willekeur overgeleverd. Door het venster overlegden we met elkaar. "Wat hebben ze je gezegd Juanjo?" "Hetzelfde als tegen jou" "Wat doen we?", vroeg Pedro. Over deze vraag waren we nog in debat, toen ze alweer hoorbaar waren op onze gang. We hadden geen andere keus dan toegeven - er was geen mogelijkheid om het te ontlopen. In tegendeel, ze zouden ons een pak slaag geven en ze dan als nog maken. We spraken af ze toch te laten maken. Deze minuten uitstel kwam ons zeer gelegen, omdat Juanjo en Pedro de zagen nu goed konden verstoppen. Toen ze met gummiknuppels en handboeien aankwamen, gaven we het verzet op, en werden we, een voor een, uit de cel gehaald. Ze smeten ons in een röntgenapparaat, die ze de afdeling binnen hadden gebracht, rukten ons de overalls van het lijf en maakten enkele opnamen, terwijl meerdere bewakers ons daarbij vasthielden. Na deze vernedering

brachten ze ons terug naar de cellen. In het rapport zou staan, dat we onze instemming gegeven hadden, dan wel helemaal niet vermeld worden.

Veel van wat er in gevangenissen gebeurd, was niet anders dan ongegeneerde gecamoufleerde onderdrukking in naam van theoretisch gesproken, vooruitstrevende voorschriften en moderne technieken, die de verhulde waarheid dienden en de verwarring. Zo was het ook met het aanspreken met "U", waarmee ze de realiteit verhulden - alsof het niet hetzelfde was, als een gevangene in elkaar geslagen werd als "U" of als "Je". Wat een huichelarij, iemand eerst met 'u' aan te spreken en dan te dwingen zich voorover te buigen bij inwendige visitatie. Of in een emmer moeten poepen na afloop van een face-to-face bezoek (iets wat in bajessen van de tweede graad standaard gebeurt). Het was afstotend en walgelijk, deze zogenaamde medici, die toestaan en verhevelijken dat deze röntgenfoto's onder dwang werden afgenomen, terwijl die eenvoudig kanker kunnen veroorzaken door het herhaalde karakter ervan. Hetzelfde gebeurde met de naam van de instelling. Deze werd veranderd van gevangenis in penitentiare inrichting; cipiers werden beambten en folter tot "onnodige strengheid". (Ja, ja, ja!), en repressie door behandeling. Met dat alles en een paar tuintjes, die de gevangenen onderhielden, probeerde de directie aan de samenleving een 'humaner' image over te brengen - een vals, huichelachtig en cynisch beeld, dat de rauwe realiteit van de echte gevangenis versluiert. En dat, wat kort daarvoor met ons gebeurd was, was niets meer dan het begin van die realiteit, die tot de meest extreme vorm werd doorgevoerd.

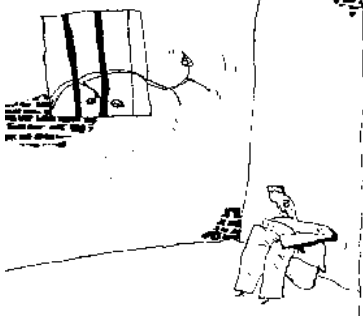

Die middag riep ik een cipier opdat hij me papier en een pen zou bezorgen zodat ik een brief kon schrijven aan een vriendin in Bilbao, met de vraag of ze me wou komen opzoeken. Hij verschaftte één enkel blad papier en de vulling van een balpen. "Zet de naam van degene voor wie de brief bestemd is en die van u zelf helemaal aan het eind. Wij zullen de brief dan versturen wanneer Madrid groen licht geeft. Als u klaar bent geeft u mij het vel papier en de vulling terug. Akkoord?"

Ik schreef de brief aan mijn vriendin. Ze heette Ana en ik had haar jaren geleden leren kennen in La Coruña. We hadden toen een poosje een relatie en ik hoopte dat ze contact met me op zou nemen nadat ze gerechtelijke toestemming zou krijgen. Ik gaf haar het telefoonnummer van mijn familieleden in Galicië zodat ze die kon bellen en zij haar konden vertellen waar ik uithing. Ik schreef niets over de omstandigheden waaronder we vast zaten, opdat de brief erdoor zou komen. Ze hadden dit systeem van onderschepping en volslagen schending van onze privacy in het leven geroepen juist om te voorkomen dat er iets over onze omstandigheden naar buiten zou komen. Ik hoopte dat ze zou komen. Tegen etenstijd leverde ik het vel en de vulling in. Ik haalde mijn warme maaltijd op en ik at die staand voor het raam op, terwijl ik met mijn kameraden sprak. "Wat een klotenzooi is het hier! We zullen er iets aan moeten doen", zei ik. "Ze hebben ons goed in de klem, José", zei Juanjo tegen me. "Het beste is nog enkele dagen afwachten om te kijken wat ze gaan doen, terwijl we ons in de tussentijd bezighouden met sporten. Je weet wel..."

Er scheerde af en toe nog een meeuw voorbij en we vermaakten ons met het voeren van de restjes kip die we over hadden. Ik vond het grappig dat ze de botjes uit de kippenboutjes haalden om te voorkomen dat we daarvan messen zouden maken. Die doorgedraaide idioten hadden teveel James Bond films gekeken. Ik verbaasde me over de gretigheid van de meeuwen en de ruzies die onder hen uitbraken, twistend om een stukje kip. Ze pikten elkaar schaamteloos. Anderen die doortrapper waren, wachtten boven op de muur af terwijl de anderen met elkaar twisten om vervolgens achter eentje aan te vliegen die in zijn snavel de buit meevoerde, waarop ze die vanachter komend weggristen. Het slachtoffer vloog dan overrompeld en boos, zonder resultaat, achter die rover aan. Na een tijdje stelde ik vast dat degenen die zich toededen op diefstal, op het beroven van de anderen, dit deden vanwege hun onvermogen om met de anderen te vechten, waardoor ze om te overleven gebruik maakten van eigenschappen die hen ten opzichte van de anderen in het voordeel stelden: snelheid en gewiektheid. De meeuwen zijn een van de dierlijke soorten die zich het beste aan de mens, zijn steden en zijn vervuiling hebben aangepast, wat hen in staat stelt te overleven. Ze

waren dusdanig intelligent, vergelijkbaar met ratten, dat ze het menselijk afval tot hun eerste voedingsbron hadden gemaakt, waardoor ze nooit van de honger zouden creperen.

Om acht uur verschenen de bewakers voor de doorzoeking. Juanjo had me al van tevoren gewaarschuwd dat ze dat dagelijks na het avondeten deden. Ze droegen me op me uit te kleden en controleerden de overall. Daarna deden ze me de handboeien om en brachten me naar de cel ernaast, om vervolgens mijn cel te doorzoeken. Ze sloegen met een metalen staaf tegen de tralies om vast te stellen dat ze niet doorgezaagd waren. Nadat ze de doorzoeking beëindigd hadden, brachten ze me weer terug naar mijn cel. Daarna, tegen tien, boeiden ze ons opnieuw en brachten de matrassen, de lakens en de dekens naar de cellen. Dit was een dermate onrecht dat zelfs de meest koelbloedige onder ons er op de lange duur opgefokt van zouden

raakten. We hoopten maar dat dit niet het geval zou zijn.

We slaagden er via een chef van dienst in dat we boeken kregen uit de bibliotheek, hoewel ze dat enkel toestonden op voorwaarde dat we geen boeken mochten uitwisselen en evenmin dezelfde boeken mochten lenen of lezen. Ze wilden kost wat kost voorkomen dat we elkaar via de boeken boodschappen zouden doen toekomen. Boeken verslinden, naast sporten en gesprekken voeren met elkaar, waren voor ons de middelen om de eenzaamheid en de vervreemding te bestrijden.

Ze stonden ons toe ons te douchen, maar dan wel gedwongen om slechts met een handdoek om ons middel geslagen, met een flink escorte en met de handen op de rug geboeid naar de douches gevoerd te worden. We moesten dat slikken als we wilden douchen. En beneden angekommen, bleven ze staan kijken hoe we ons naakt douchten, zonder ook maar één moment privacy. Het was weerzinwekkend en walgelijk, de blik van deze zwijnen op je lichaam te bespeuren; een smerige onfatsoenlijke blik. Het was hoe dan ook vernederend.

Geconfronteerd met dit alles probeerden Pedro, Juanjo en ik ons, zo goed en zo kwaad als mogelijk, te organiseren. We lazen veel en we deden voortdurend fitnessoefeningen en moedigden elkaar aan. Garfia en ik maakten van bladzijden uit boeken enkele piep kleine schaakborden, met kleine fiches waarop poppetjes getekend stonden. We konden die tekenen door tegenover de cipier voor te wenden dat we een brief wilden schrijven en daarvoor een pen nodig hadden. Vervolgens speelden we langdurige partijtjes schaak, waarbij we zacht praatten om te voorkomen dat ze ons zouden horen en de schaakborden in beslag zouden nemen. We moesten erg voorzichtig doen opdat ze die niet bij de doorzoekingen zouden aantreffen. Het waren per slot van rekening de enige dingen die we hadden en daar moesten we zuinig op wezen.

Onder deze omstandigheden brachten we de eerste week in El Dueso door. Dit was een gevangenis binnen een gevangenis. Nog steeds werden ons luchten en telefoontjes geweigerd. Nog steeds verboden ze ieder contact met de advocaten, die ze vertelden dat we hier niet zaten of dat we naar andere gevangenissen overgeplaatst waren. Ze haalden nog steeds elke ochtend onze matrassen weg en brachten hem 's avonds weer terug. Nog steeds werden dagelijks, na het avondeten, de cellen doorzocht, waarbij we ons elke keer moesten uitkleden. De kleding die we moesten dragen bleef dezelfde: een blauwe overall en plastic slippers. We leken wel op metselaars. De overall die ze mij hadden toebedeeld, was me te klein waardoor de broekspijpen op hoogwater stonden en de mouwen slechts tot mijn ellebogen reikten. Juanjo was exact het tegenovergestelde overkomen, vertelde hij ons. Ze hadden hem een veel te grote overall toebedeeld waardoor hij zowel de broekspijpen, als de mouwen een flink stuk moest omslaan. Pedro leek er een gekregen te hebben die precies zijn maat was. Lachwekkend was het. De doktoren, met hun stalen gezicht, brachten elke dag een bezoek en schrokken er niet voor terug om ons keer op keer allerlei soorten medicijnen aan te bieden. Ze zeiden dat ze niets anders konden doen, behalve ons kalmeringsmiddelen voorschrijven als we die nodig hadden. We weigerden medische bijstand van deze huurlingen van de bajesdirectie.

Zoals te verwachten, duurde het niet lang tot het uit de hand liep. In de tweede week dat we daar verbleven sloegen bij Pedro Vázquez op een dag de stoppen door, en hij weigerde na het eten het dienblad terug te geven aan de cipier, waartoe we gewoonlijk verplicht waren, gegeven het feit dat het ons verboden was om in onze cel voorwerpen te hebben die steviger zijn dan textiel of papier. En dat laatste werd uiteindelijk nog vervangen voor vloeibare zeep. In de cel waar we zaten hoorde we de discussie: "Geef dat dienblad terug!" brulde een bewaker vanaf de gang. "Vergeet het maar! Kom 'm maar halen als je 'm zo nodig terug moet hebben..." "Als we naar binnen moeten komen, dan zal je er van lusten." "Er van lusten?! Erger dan wat jullie al met ons uitvreten? We worden hier al bijna een maand lang als honden behandeld, zonder luchten, zonder contact met buiten: Ik ben de hele situatie en jullie in het bijzonder spuugzat." Ze sloten de deur en gingen weg.

Kort daarop kwam er een hele groep terug, uitgerust met gummiknuppels en helmen. Ze ontsloten de deur en het traliehek van onze kameraad, stormden naar binnen en knuppelden op Pedro in. Toen ze hem eenmaal gevloerd hadden, maakten ze hem met handboeien op zijn rug aan het traliehek vast. Ik was erg geschrokken en woedend en kon mijn woede niet onderdrukken. Ik begon op de deur te slaan toen de cipiers langs mijn cel liepen. "Wat moet je?", vroeg er een, wiens varkenskop voor het kijkluikje verscheen. "Doe de deur open!", vroeg ik hem. Hij opende hem, en kwam dichterbij. "Wat is er loos?" Ik pakte hem door het traliehek heen bij de keel. Geschrokken van mijn reactie deinsde hij terug, terwijl hij naar mijn hand trapte. Ik schreeuwde: "Jullie zijn een stelletje lafaards! Jullie hebben geen enkele reden om mijn kameraad zo in elkaar te slaan..." "Haal de sleutels", zei hij tegen zijn collega's. Ik stortte me op het houten luikje, en trok het los van de scharnieren en liep er mee naar het hekwerk. "Eens kijken of jij hier als eerste durft binnen te komen, lafaard", zei ik tegen de cipier waarmee ik in eerste instantie geruzied had. Mager en met verraderlijke trekjes, hadden we hem de bijnaam 'el Calavera' [de Doodskop] gegeven. Hij was een onderdrukker. Hij verlustigde zich aan het machtsgevoel dat dit smerige beroep hem verschaftte. Het was af te lezen uit zijn ogen en zijn bewegingen. Afgeschrikt door mijn houding dropen ze af en gingen op zoek naar versterking en schilden.

Met een stuk of twaalf collega's kwamen ze terug en openden de deuren. Ze kwamen naar binnen gestormd, zich verschuilend achter hun plastic schilden. De Doodskop als laatste. Ze dreven me met de schilden naar achter, duwden me tegen de muur en namen me het houten luikje af, om vervolgens een regen van knuppelslagen op me neer te doen dalen. Ik viel, vrezend voor mijn hachje, op de grond en probeerde instinctief met mijn handen mijn hoofd te beschermen, wat niet lukte. Ik voelde ettelijke trappen in mijn ribben, waarmee ze enkele kreunen van pijn aan me wisten te ontlokken. Uiteindelijk ketenden ze me vast aan het traliehek bij de deur, nadat ze me daar heen gesleept hadden. Toen ik, onbeweeglijk, met mijn handen op mijn rug geboeid was, wendde de Doodskop zich tot me: "En als ik hier alleen binnen gekomen was, had je dezelfde behandeling gekregen", snoefde hij.

Toen ze vertrokken had ik nog steeds een harde fluittoon in mijn hoofd. Ondanks de opwinding kon ik horen hoe ze met Juanjo twistten en zich voorbereidden om ook hem een pak slaag te geven. Uit solidariteit met ons had hij zich in zijn cel verschanst. Ik schreeuwde hem toe: "Juanjo! Juanjo!!" "Wat is er?", antwoordde hij door het celraam. "Stop er maar mee, je zult er niets mee bereiken, behalve dat ze van jou ook gehakt maken. Houd je gemak, het gaat goed met me. Stop ermee, ik meen het..." "Weet je zeker dat het goed gaat?" "Ja". Hoewel hij zich helemaal niet verzette, ketenden ze hem op dezelfde wijze als ons aan het traliehek, slechts omdat hij zijn solidariteit met ons betuigd had. Maar ze sloegen hem niet. Pedro, op zijn beurt, droeg zijn steentje bij door met een trap de wasbak aan diggelen te laten gaan terwijl hij de bewakers uitschold. Maar ze verdwenen en lieten ons, geboeid, achter. Vrij snel heerste er een enorme stilte op onze gang. Het onrecht en het misbruik zouden wederom onbestraft blijven. Dit was slechts een staaltje machtsvertoon van de directie geweest, een tentoonspreiding van hun methodes.

Juanjo riep me. We spraken roepend met elkaar: "Hé José." "Ja, wat is er". "Hoe ben je er aan toe?" "Enigszins gekneusd. Ik geloof dat ik een gat in mijn kop heb". "De klootzakken." "En jij, hoe sta jij er voor?", vroeg ik hem. "Ik ben op mijn rug geboeid, de boeien snijden in mijn vlees." "En Pedro?". "Het gaat

goed met me", antwoordde hij van het andere eind van de gang. De echo van de gang bracht zijn stem goed verstaanbaar over. "Ze hebben me een paar klappen gegeven en nu ben ik geboeid." "Wat heb je kapot gemaakt?", vroeg ik hem. "De wasbak, ik kon nergens anders bij omdat ze me geboeid hadden..." Zonder reden barsten we in schaterlachen uit. We praatten een tijdje door en scholden de cipiers uit voor alles wat vies en voos was.

Toen viel er een nieuwe stilte. De stilte van een graftombe. De houding waarin we ons bevonden begon onaangenaam te worden. Ze hadden ons zo vastgeketend dat het niet mogelijk was helemaal te gaan zitten, noch om te gaan staan. Na verloop van enkele uren werd deze houding een voortdurende zeer pijnlijke marteling. We bleven hopen dat ze ons de boeien voor de nacht af zouden nemen, maar daar vergisten we ons in. Tegen tien verschenen ze op de gang met dekens, en wierpen ze ons stuk voor stuk eentje toe. Toen die in mijn cel lag, duwde ik hem van mij af door met mijn benen te manoeuvreren. Een van de bewakers daagde me uit: "Als ik er vanmiddag was geweest, dan had je wel je gemak gehouden..." Ik maakte de fout in zijn val te trappen. "Doe me die handboeien af en bewijs het me", antwoordde ik. "Heb je nog steeds je lesje niet geleerd?", schreeuwde hij naar me, en hij gaf me een trap tegen mijn hoofd.

Mijn voorhoofd knalde tegen de tegels op het muurtje naast het toilet, waardoor er een brak. Ik voelde het bloed over mijn gezicht stromen, en kreeg twee nieuwe trappen in het gezicht. Ik kon Juanjo horen, die hen uitschold, terwijl er één van hen de handboeien dusdanig strakker aantrok dat het metaal in mijn polsen sneed. Het duurde even eer ik weer uit mijn verdoving bijkwam. Op dat moment sloten de bewakers het traliehek en de deur en verdwenen.

"Wat is er gebeurd, José?", riep Juanjo. "Niets, een hond heeft me een paar trappen gegeven." "De lafbekken!"... Ik kookte van woede. Ik draaide mijn hoofd naar het raam en keek in de zwarte nacht verlicht door de sterren, om de witte muren van dit gehate oord te ontvluchten. Het bloed bleef over mijn gezicht stromen en vertroebelde één van mijn ogen. Hadden we op dat moment een wapen in ons bezit gehad, dan had een ieder van ons het, zonder erover na te denken, gebruikt en een bloedbad aangericht. Doordat ze op deze wijze de wet met voeten traden, legitimeerden ze de misdaad en wakkerden ze die alleen maar aan. Dat veroorzaakte bij sommigen van ons dat hij de grens van de hinderlijke angst voor de dood overwon en wij in de richting van de totale vernietiging werden voortgedreven, en leidde bij anderen tot zelfdestructie. Ernstig getergd door minachting en rancune, leden we onder de machteloosheid, het onrecht en de lafste mishandelingen die men zich maar voor kan stellen.

Dag in dag uit geketend, iedere nacht naakt, willekeurig als vee naar de röntgenapparaten gedreven, bleef er in onze van zoveel kwaad overlopende harten slechts nog plaats voor wraak en woede. Hoe moesten we het verplichte dragen van die blauwe overalls, de ijselijke kou en de rusteloos rondspokende gedachte aan AIDS negeren? Hoe kan je de haat uit je denken bannen, bij het horen van hoe een kameraad in elkaar wordt geslagen, van het huilen van de ziel wiens trots dodelijk verwond is, van de teraardebestelling van het woord wederzijds medelijden, van die tralies, handboeien, die varkensblikken, die kerkers, deze helse onderwereld waar nooit een einde aan lijkt te komen? Of aan dat stilzwijgende haten en dat sadistische en nachtmerrieachtige doden in de slapeloze nachten, toen de geest woedend ronddoolde, maar het hart in diepste zielenpijn gevangen bleef?! Hoe die permanente observatie door het kijkluik te negeren, waarmee ze de privacy om zeep hielpen, of de twijfelachtige verklikkerspraktijken binnen de gevangeniswereld, op zoek naar de zwakheden van de gevangenen, met de bedoeling ze de zelfmoord in te drijven, waanzinnig en wanhopig te maken? Hoe zou een mens hier kunnen overleven en er toch 'normaal' bij blijven?

Hier waren geen "gevaarlijke" mensen, hier werden ze gevaarlijk gemaakt, wat geheel iets anders is. De botheid van deze barbaarse methoden zet de geldigheid en werking van de rechtstaat voor schut. Maar wie interesseerde het, wat er in de gevangenschappen plaatsvond? Klaarblijkelijk niemand, dat was duidelijk. De maatschappij zag geen aanleiding zich ongerust te maken over een handjevol vanden die georganiseerd zijn de APRE(r) (Asociación de Pres@s en Régimen Especial (reconstituida)[Vereniging van Gevangenen onder Speciaal Regime (heropgericht)]). Het was hen voldoende te weten, dat de bewakers hun werk deden: het vuile werk. Bovendien waren wij degenen die zich vrij konden organiseren om op hun kosten

te leven. Men kende zich zonder twijfel het recht toe om ons, de 'slechterikken', te mogen minachten. Men kende zich zelfs het recht op wraakneming toe. Ja vast en zeker. Maar het recht op de maatschappelijke titel eerlijk burger werd ons ontzegd. Het recht om vrij te mogen zijn, conform hun wetten, terwijl zij op grote schaal het aangeboren onrecht begingen door mee te werken aan een groot aantal misdrijven die gespecificeerd worden in HUN Wetboek van Strafrecht, deelnamen met HUN geld, door HUN stilzwijgen instemden, en goedkeurden met HUN stemmen. Diegenen die hun misprijzen op ons richtten, deden in feite niets anders dan zichzelf minachten vanwege hun eigen verwerpelijke bangigheid.

Waar was de moraal van het vrije volk? Waar was de gelijkheid in de rechtspleging? Die had zich verscholen achter haar lafheid en heette cynisme, eigenbelang, egoïsme. Ze genoten van het plezier bij de kudde te horen en noemden hun pastoor 'Staat' en hun geweten noemden ze 'meerderheid'. Niets kon lager zijn dan het gedrag van een laffe en gemene bewaker, niets behalve een laf volk dat hen betaalt om te doen wat ze doen.²

De nacht ging langzaam voorbij, en de pijn in de onbeweeglijke armen werd onverdraaglijk. Ik probeerde verscheidene houdingen uit, bereikte daarmee slechts dat de pijn intensiverde. Snel voelde ik hoe de koude en de vochtigheid zich in mijn lichaam verbreide, met name in mijn blote voeten. Ik strekte zo goed en zo kwaad als dat ging mijn benen, en zo lukte het me bij de deken te komen, die ik een paar uur tevoren had weggeschopt. Ik trok hem over me heen en wikkelde mijn voeten erin. Ik probeerde te slapen, echter het was volslagen onmogelijk, en zo probeerde ik aan iets te denken wat me zou afleiden van het idee van pijn en lijden. Ik dacht aan voorbijgane tijden en liet de verbeelding helemaal haar gang gaan en waande me terug temidden van oude vrienden. Hoe lang vervlogen waren de tijden van het heropvoedingsgesticht [jeugdgevangenis], waaraan ik dierbare herinneringen heb, toen avontuur en vriendschap meer versmolten waren dan ooit. Ik glimlachte bij de herinnering aan mijn vriend Chico bij die gelegenheid toen we hadden ingebroken om te jatten uit een textielfabriek. Groot was onze verbazing toen we ontdekten dat de te roven kledingstukken niets anders bleken te zijn dan ondergoed: van verfijnde kanten damesslipjes tot beha's van verontrustende afmetingen. Ik moest erg lachen toen we een van de ruimten van het gebouw over hoop haalden en Chico plotseling opdook met een beha om zijn borst gedrapeerd en met zijn duimen een wit slipje voor zijn heupen hield. Staand in de deur strooide hij me een paar kusjes toe en vroeg me: "Wat vind je ervan?", waarop we beide in lachen uitbarsten.

Of die andere keer toen we waren ontsnapt uit het heropvoedingsgesticht van Palavea, nadat we de leraren hadden opgesloten en nog dezelfde nacht in een gestolen auto terug kwamen, met een 12 mm kaliber geweer en andere vrienden. Terwijl degene die stuurde, rondjes reed om het gebouw, schoten wij vanaf de rijdersstoel om de beurt de ruiten van de staatsinstelling, die op dat moment met de onderdrukking van ons was opgezaagd, aan diggelen. Deze twee episoden behoren tot de beste herinneringen die ik aan mijn jeugd heb. Prachtige tijden.

In deze gedachten verzonken werd ik verrast door het daglicht. Ik kwam weer terug in de realiteit en vocht zo goed en zo kwaad als het ging tegen de kou, maar bovenal de pijn in de geboeide armen. Ik moest enkele uren volhouden voordat een groep bewakers de celdeur zou openen: "Tarrío, we gaan je boeien losmaken. Als je ook maar iets probeert of kapot maakt, doen we je de handboeien weer om! Afgesproken?" Ik was aan het einde van mijn Latijn en dus antwoordde ik geruststellend, "Geen probleem van mijn kant." Ze maakten me los. Het kostte enkele minuten voor het gevoel in mijn ledematen terugkeerde. Terwijl ze mijn kameraden eveneens losmaakten, ging ik voor de deur staan, om te vragen, of ze ons de dekens wilden laten behouden -maar ze weigerden,. Ik had grote behoefte aan beweging, lopen, om de koud uit mijn lichaam te verdrijven die zich tot diep in mijn botten genesteld had. Ik sprak tijdens het heen en weer lopen via het openstaande raam met Juanjo en Pedro. "Hoe gaat het met jullie?". "Ik ben koud tot op het bot", antwoordde Pedro. Ik stelde me voor hoe hij, net als ik, door de cel heen en weer ijsbeerde. "Klote

² Vertaling van tekstballon bij cartoon: De rechten van de mens dat zijn er drie: horen, zien en zwijgen.

gevangenis!", schreeuwde Juanjo. "Ik ben benieuwd of ze ons op zijn minst iets warmes geven als ontbijt of dat ze ons überhaupt iets te ontbijten geven." "We zullen zien" antwoordde ik.

En zo waar. In een vlaag van menselijkheid stonden ze ons toe om ontbijt te krijgen en boden ze ons aan dat we een warme douche konden nemen, mits we geboeid en naakt, op een handdoek na, mee naar beneden zouden komen. We schrokken als hongerige wolven het ontbijt naar binnen en na het ontbijt werden we een voor een naar beneden gevoerd om ons te wassen. Mijn gezicht was één grote bloedkorst en mijn overall zat vol met vlekken, waardoor ik er prachtig uitzag. Eenmaal in de douches waste ik me en tot mijn grote verbazing brachten ze me een schone en fonkelnieuwe overall in mijn eigen maat, een paar witte plastic slippers en een t-shirt met korte mouwen. Eenmaal gekleed brachten ze me naar een van de andere cellen, aan het eind van de gang. Vervolgens kregen we bezoek van de heren doktoren. Ik had een diepe snee in de rechter wenkbrauw, en liet toe dat ze die met een paar hechtingen dichtnaaiden. "Ik heb het ijskoud", zei ik onderwijl tegen de arts. "Kunt u hen niet vragen of ze ons die dekens niet kunnen teruggeven?" "Dat behoort niet tot mijn bevoegdheden." "Ik ben HIV-positief en heb geen idee hoe het momenteel met mijn weerstand staat, maar wat ik wel weet is dat wanneer ik een longontsteking krijg, dat die me de das om kan doen wanneer de weerstand dermate laag is." "Dan maken we een analyse. Iets anders kan ik niet doen." Ze sloten de deur.

Als het traliehek er niet geweest was, had ik ze gewurgd. Ik betastte de wonden onder de pleister, en wierp me op het naakte metalen bedbodem. Ik herinnerde mij die spreuk die Freud zich eigen had gemaakt: "Homo homini lupus" - "De mens is de mens een wolf ". Hij had het bij het rechte eind, méér dan.

Ik werd geroepen. Het was Juanjo: "José, luister eens." "Wat is er?", antwoordde ik alert. "Heb je koude poten?" "Godverdomme, wat had jij dan gedacht?" "Gooi dan niet die plastic zakjes van je brood weg, maar gebruik ze als sokken, maar omwikkel je voeten eerst met pleepapier." Het was een goed idee en we gaven het ook aan Pedro door. We voerden het alle drie in de praktijk uit. Toen ik mezelf zag met deze revolutionaire sokken kon ik een schaterlach niet onderdrukken. Ik boog me naar het raam. "Jullie moesten eens weten hoe ik erbij loop." "Ha, ha, ha...", hoorde ik Juanjo lachen. "Hoor eens die zijn niet slecht", reageerde Pedro, met zijn onverwoestbare gevoel voor humor. "Ze hebben je het schaakspel afgepakt, nietwaar?", vroeg Juanjo me. "Ja." "We moeten vanmiddag een nieuwe maken, na de wisseling van de wacht." "Jij bent ook onverwoestbaar, hè?" "Wat had jij dan gedacht. Ik zal je laten winnen om je moraal weer een beetje op te vijzelen."

Al spoedig begrepen we de noodzaak van het behouden van ons gevoel voor humor. Het zou ons helpen. Daar, meer dan ooit, hadden we enkel elkaar en dat was een band die ons zeer nauw met elkaar verbond. We maakten nieuwe schaakspelen, ze namen ze ons af en bestraften ons en we maakten weer nieuwe. We lazen veel en omdat het ons verboden was dezelfde bibliotheekboeken te lezen, vertelden we elkaar het verhaal van het boek dat we lazen. Onder andere bespraken we *Ethica Nicomachea* [Ethiek volgens Nicomachea] van Aristoteles en zijn theorie met betrekking tot de vriendschap. Juanjo verklaarde deze voor mij. Hij deelde die in drie verschillende vormen in. Een vorm van vriendschap was die van de jeugdvriendschap (de meest waarachtige volgens de overlevering); de vriendschap geboren uit belang vormt de tweede vorm van vriendschap (dit is de meest voorkomende vorm bij de menselijke soort); de derde vorm was de vriendschap van de deugd (de meest duurzame). We brachten uren door met het discussiëren over dit soort thema's. Pedro las niet veel, waardoor hij weinig in te brengen had in deze gesprekken. We vulden een groot deel van de tijd, die bedoeld was om ons moreel klein te krijgen, met het spuien van onze mening over *De metamorfose*, *De Odyssee*, *Hamlet* of de militaire strooptochten van de Grieken zoals vermeld in de autobiografische geschriften van Xenofon. Ter voorkoming van een algeheel vormverlies legden we onszelf een bepaalde hoeveelheid te realiseren buigingen of andere oefeningen op. Juanjo drong geregeld aan op het in vorm houden van onze lichamen en daagde me uit op een gezonde wijze mijn spierontwikkeling te stimuleren. Er waren middagen dat we een reeks van meer dan vijfhonderd buigingen maakten, opgedeeld in porties van twintig of vijftig stuks.

De directie, van haar kant, begon de veiligheidsmaatregelen te verscherpen. Ze lasten nog meer spijlen in het traliehek bij de deur, die de deur op een zodanige wijze versterkten, dat om een gat te krijgen waar iemand door heen kon kruipen er minstens zes spijlen doorgezaagd moesten worden, hetgeen volslagen onmogelijk was zonder dat zij het in de gaten kregen. Tevens plaatsten ze nog een tweede afgeschermd slot in het traliehek. Ieder slot had een andere sleutel. Op deze wijze kon een bewaker, wanneer die door iemand op de gang in gijzeling werd genomen, slechts één deur openen, aangezien ze altijd in hun eentje de deur kwamen open doen. Op deze manier werd een gijzelneming volledig doelloos gemaakt. Om hun eigen vrijheid te garanderen begroeven ze ons levend.

Onverminderd stelden ze ons bloot aan de röntgenfoto procedure. Dit maal brachten ze ons geboeid naar de ziekenboeg, die zich op slechts 200 meter verwijderd van de FIES-afdeling bevond. Daar legden ze ons op een tafel waaraan we met handboeien werden vastgeketend. Dan trokken zij zich, samen met de arts, in een stralingswerende cabine terug. Vervolgens moesten we ons weer aankleden en we keerden we terug naar onze eigen afdeling, waar we dan weer een nieuwe cel kregen toegewezen. Dit gebeurde elke keer door ons één voor één mee te voeren, altijd vergezeld door een dozijn bewakers. Behalve wanneer we binnen de bajes van de ene afdeling naar de andere gebracht werden, dan werden we slechts door vier cipiers begeleid. We werden zelfs nog beter bewaakt dan de centrale vestiging van de Banesto-Bank. Overdag werden we permanent bewaakt door een Guardia Civil agent, bewapend met een Cetme-geweer, die ons in de gaten hield vanuit een uitliktoren direct buiten onze afdeling.

De maand oktober brak aan. We werden nog steeds niet gelucht. Pedro was het gelukt met een advocaat in contact te komen, echter, ze hadden het contact meteen onderbroken, toen hij begonnen was, over onze situatie te berichten. Ieder gesprek met een advocaat van buiten of brief waarin het F.I.E.S.-regime ter sprake kwam, werd direct gecensureerd. Aangezien dit met de volledige instemming van de Onderzoeksrechtbank en de rechtbank van Penitentiair Toezicht in Santoña uitgevoerd, hadden de aanklachten geen enkel effect waren en dus ook geen bron van zorg voor de bajesdirectie.

In het begin van de maand werd Ernesto Pérez Barrot vanuit Sevilla 2 overgeplaatst naar onze afdeling. Hij vertelde ons dat de situatie in Sevilla uit de hand aan het lopen was en dat de rechtbank zich in de F.I.E.S.-aangelegenheid had ingemengd. Met pijn in het hart moesten we bovendien horen dat ze Juan Redondo in Sevilla opgepakt hadden. Hij was 's nachts door een motoragent verrast en had nog gepoogd hem zijn wapen af te pakken. We ervoeren ook dat er gerechtelijke onderzoeken gestart waren naar aanleiding van de recente gebeurtenissen en we begonnen weer een beetje hoop te krijgen. De voorzittende rechter van de Rechtbank van Penitentiair Toezicht, verontwaardigd over de toestand waarin hij de F.I.E.S.-gevangenen aantrof - met overalls, zonder douchen, voortdurend geboeid en al meer dan een maand niet meer geschoren - had wegens meerdere gevallen van marteling, onnodige strengheid, machtsmisbruik en valsheid in geschrifte een gerechtelijk vooronderzoek geopend, onder aktenummer 4.024/91, tegen Antoni Asunción Hernández, Gerardo Mínguez Prieto, Antonio de Diego Martín en Isidro Colón Durán. Rechter Elena Sánchez Sevilla had ze een lesje geleerd, en bleek de enige rechter in het gehele Spaanse territorium die zich bereid had getoond om hetgeen de regering met de F.I.E.S.-gevangenen uitvoerde aan de kaak te stellen. Andere Penitentiare Toezichtsrechters zoals José Luis Castro uit Valladolid, Martínez de la Concha uit Badajoz en nog een collega uit Santander zwegen in alle talen over de omstandigheden in de gevangenissen in hun respectievelijke provincies. Zonder de medewerking van deze rechters, was de handhaving van zo'n systeem absoluut niet mogelijk geweest. De officieren van justitie in Sevilla schreeuwden moord en brand en kookten van woede toen de aangeklaagde Antoni Asunción en kompanen na betaling van een borgsom van 20 miljoen peseta (± €127.000,-) werden vrijgelaten. Die borgtochten werden bovendien vanuit een geheim reserveringenpotje van de regering betaald (dat potje zou later nog berucht worden). De toenmalige procureur-generaal, Eligio Hernández, droeg hen op de zaak te seponeren en de beschuldigingen tegen de aan de PSOE gelieerde aangeklaagden in te trekken. De OvJ's bleken toch niet zo onafhankelijk als ze pretendeerden te zijn en zagen zich gedwongen de aanklachten in te trekken. De ter zake dienende OvJ, Luis Fernández Arévalo, oefende zeer zware kritiek in zijn juridische conclusies over

het leidinggevend personeel in de bajessen, zoals terug te lezen is in het geschrift dat hij, gedateerd op 8 januari 1992, aan de onderzoeksrechter van de 9e rechtbank in Sevilla richtte³.

Enkele dagen na Barrot werd Juan Rodondo naar El Dueso overgeplaatst. Hij vertelde dat ze FIES in Sevilla 2 verboden hadden en dat, als om de spot te drijven met het gerechtelijk bevel en ter ontduiking van zijn naleving, waren alle gevangenen die in Sevilla 2 in FIES zaten overgeplaatst naar bajessen elders. Juan werd naar El Dueso overgeplaatst om ons gezelschap te houden, de overigen werden overgeplaatst naar Villanubla en Badajoz. "Hoe gaat het Juan?", begroette ik hem. "Daar ben ik weer, gevangen. En jij, hoe gaat het met jou?" "Prima. Hebben ze plaatjes van je gemaakt?" "Ja, direct na mijn aankomst werd ik naar de ziekenboeg gebracht, waar ik op een tafel liggend werd vastgeboeid, waarna ze die röntgenfoto's van me maakten." "Bij ons hebben ze hetzelfde gedaan. Iedere twee weken wordt het zo'n beetje herhaald. Tenminste tot op heden."

Per code informeerden we Juan over de twee zagen op de afdeling en dat volgens Pedro, die de bajes goed kende, het mogelijk was om een poging te wagen. Hij was gelijk gewonnen voor het idee.

Opnieuw werden we naar een andere cel overgeplaatst en ik werd in de eerste cel naast de bewakingsruimte gezet, Juan en Pedro werden in de twee laatste cellen van de gang geplaatst, waardoor zij tweeën moesten beginnen met het doorzagen van de tralies van de ramen. Ze gingen aan de slag en Juanjo en ik zongen liefdesliedjes, maakten lawaai en donderjaagden, met de bedoeling om te voorkomen dat het sjirpen van de zagen, die zich een weg vraten door de tralies, gehoord zou worden door degenen die dit niet dienden te horen. Mijn taak was het om op de uitkijk te staan, voor het geval dat wanneer het toegangshek van de gang geopend zou worden om de bewakers binnen te laten, mijn kameraden dat op tijd mee zouden krijgen en direct met zagen zouden stoppen. Wanneer zoiets voorviel dan riep ik Juan door het raam en zei tegen hem: "Hé luister eens Juan! Moet je die prachtige meeuw eens zien!" Hij wist dan direct dat ik hem waarschuwde voor de aanwezigheid van de bewaker op de gang. Hij op zijn beurt waarschuwde Pedro dan weer: "Kijk eens Pedro, wat een gracieuze meeuw!"

Juanjo voerde deze taak samen met mij uit, wat goed van pas kwam aangezien ik enigszins hardhorend was. We hadden ons veiligheidssysteem en wanneer het faalde was er altijd nog een kameraad die in kon springen. Af en toe kwamen er 's middags bewakers of arbeiders die afdaalden naar de luchtplaats, die direct onder onze cellen lag, om die te vegen. Sommigen van de bewakers maakten van de gelegenheid gebruik om ons op de kast te jagen met psychologische treiterijen in de trant van "jullie komen hier nooit meer uit tenzij in een grenenhouten kist". Wij beperkten ons, vanachter de getraliede ramen, ertoe hen minachtend aan te kijken en hen van repliek te dienen. Maar onderling, zonder hen zelfs maar een blik waardig te gunnen, maakten wij, gierend van de lach en luid scheldend, hun imbeciliteit en willekeurige wreedheid, waar zij zo graag mee pronkten, belachelijk. "Lachen jullie maar", zeiden ze zichtbaar geïrriteerd, "het zal niet lang duren totdat jullie ons zullen smeken jullie daar uit te laten. We zullen wel eens zien of jullie over een paar maanden nog wat te lachen hebben..."

De dagelijkse gang van zaken bleef hetzelfde, daar veranderde niets aan. We bleven verstoken van berichten uit de buitenwereld en we liepen nog steeds voor gek in onze blauwe overall en op onze plastic slippers. Op een middag sloegen bij Barrot de stoppen door en hij begon de ruiten van zijn cel in te slaan. Hij kon niet meer langer verstoken van het roken blijven, noch verdroeg hij langer die constante druk van de leegheid en de eenzaamheid die deze compleet lege cellen bij ons teweegbracht. De cellen waren ontdaan van ieder spoor van menselijkheid, daar kwam de intense kou nog eens bij, het geregelde vastketenen, de dagelijkse fouillering en de totale discommunicatie met de buitenwereld. Een flinke groep bewakers ging de cel van Barrot binnen en nadat ze hem enkele klappen met hun knuppels hadden verkocht, lieten ze hem vastgeketend aan het traliehek achter. Daar bleef het bij. Enkele uren later maakten ze zijn voetboeien weer los. Wij poogden hem te kalmeren en uit te leggen dat er enkele kameraden waren die

---

³ Het gaat hier om een uitgebreide brief van de OvJ aan de onderzoeksrechter, waarin de OvJ een boekje open doet over alle onregelmatigheden in de FIES-afdeling in de Sevilla 2-Bajes. De complete tekst is als bijlage in de Spaanse versie van Tarrio's boek opgenomen (pag. 335-352).

bezig waren de tralies door te zagen, en dat dit niet de beste manier was om hen te helpen, aangezien door dit soort scènes de bewakers oplettender werden.

Enkele dagen later kwamen ze met bouwvakkers en timmerlieden in de inrichting, die houten kozijnen, met schroeven vastgezet in het cement, aanbrachten. Toen de kozijnen eenmaal waren aangebracht, werden daar onbreekbare, dikke plastic veiligheidsruiten in geschoven, waar enkele gaten in geboord waren om zogenaamd de luchtcirculatie doorgang te laten vinden. En ik zeg zogenaamd omdat ze ons in werkelijkheid op een wrede wijze levend stenigden. Op deze manier zat het raam muurvast en kon niet geopend

worden, wat het ons onmogelijk maakte om bij de tralies te komen. Maar bovendien werd de communicatie onder elkaar volledig onmogelijk gemaakt. Ze wilden de onderlinge communicatie het zwijgen opleggen en ons uit elkaar drijven, het onmogelijk maken dat we elkaar de menselijke warmte gaven, de lange, altijd geanimeerde gesprekken stoppen, die we door de ramen heen voerden. De gesprekken die ons, geconfronteerd met de repressie die over ons uitgestort werd, een gevoel van kracht schonken.

De kern van hun strategie was, dat we iedere minuut, die we in El Dueso waren, ons bewust waren van ons isolement, van onze pijn, met als bedoeling om ons te doen buigen, ons psychologisch kapot te maken zodoende uiteindelijk onze wilskracht te vernietigen.

Toen eenmaal alle plastic voorzetruiten geplaatst waren voor de ramen van de cellen waar we eerst gezeten hadden, werden al mijn kameraden teruggevoerd naar de kerkers waar ze eerst in gezeten hadden. Iedereen, behalve ikzelf. Mij lieten ze zit waar ik zat, aangezien ze het werk aan de kerker die voor mij bestemd was nog niet klaar hadden. We konden elkaar nog met moeite verstaan, waardoor we gedwongen waren om te roepen. We spraken af dat we alle ramen zouden slopen. Enkele tellen nadat deze afspraak was gemaakt, klonken er heftige dreunen door de hele gang. Ik was erg opgewonden, waarschijnlijk in dezelfde mate als mijn kameraden. Het duurde niet lang eer de voorzetramen het begaven en grote stukken plastic vielen op de binnenplaats. Toen de bewakers de gang op kwamen, was er geen enkel raam meer heel. Ze verschenen uitgerust met schilden, helmen en knuppels en een brok in hun keel als gevolg van de angst. Ze waren echt geïntimideerd door deze onverwachte, plotselinge en openlijk subversieve reactie. In hun ogen bestond er slechts één reactie: de onderwerping aan de constant uitgeoefende golf van pressie en repressie, waar wij het doelwit van waren. Cel voor cel ketenden ze mijn kameraden aan het traliehek, maar ze werden niet geslagen. Toen ze vertrokken waren, sprak ik met mijn kameraden.

"Wat is er gebeurd Juan?", vroeg ik. "Ze hebben me vastgeketend aan het traliehek, maar maak je niet ongerust: het plastic ligt er volledig uit." "Bij mij ook", mengde Pedro zich in het gesprek. "Ik heb 'm er met de wastafel uitgebeukt." "Ben je erg strak geboeid", vroeg Juan aan Pedro. "Ja." "En jij Juanjo?" Mij ook, maar het plastic is aan diggelen, ze kunnen vast nieuwe gaan kopen", spotte hij.

Barrot was enkele dagen daarvoor wegens een rechtzaak naar de bajes in Ocaña overgebracht, waardoor hij ons 'feestje' misliep. Enkele uren na het incident en geïrriteerd over de wijze waarop mijn kameraden geboeid waren, besloot ik mijn cel te slopen. Ik trok het raam uit de sponning en maakte de wasbak kapot; toen sloeg ik met de sponning tegen het traliehek, om te bewerkstelligen dat de bewakers zouden komen. Ze kwamen met een hele troep en aangevoerd door de chef van dienst. Ze maakten de deur open: "Wat is er nu weer, Tarrío?", vroeg de chef. "Maak de voetboeien van mijn kameraden los", vroeg ik hem. "Zodat jullie verder kunnen gaan waar jullie gestopt zijn, zeker?" "Nee, ze hebben het raam kapot geslagen, omdat jullie te ver gaan, en jullie weten dat heel goed. Afgezien daarvan willen we geen problemen..." "Laat eerst dat raam vallen en laat ons je boeien, terwijl ik het zal bespreken. Ik geef je mijn woord, dat jullie alle vier voor het avondeten losgemaakt worden. Afgesproken?" Zonder het traliehek bij de deur open te maken, ketenden ze me vast aan de tralies en sloten de deur. "Wat heeft hij tegen je gezegd?" riep Juanjo. "Dat ze ons voor het avondeten losmaken!" "Allemaal?" "Dat zegt hij. Ik weet het niet..." Hij hield zich aan zijn woord. Voor het avondeten maakten ze bij mijn kameraden de boeien los en wisselden hen van cel. Daarna hetzelfde bij mij. We aten ons avondeten, en praatten opgewekt door het

raam met elkaar, terwijl we de meeuwen stukjes vlees voerden, waar ze zich krijsend op stortten, om vervolgens uit vraatzucht elkaar in de veren te vliegen. "Het lijken wel vermomde gieren", zei ik tegen Juan, onder de indruk van de vraatzucht van de vogels. "Helemaal niet!", zei hij lachend, "het zijn liefvallige schepsels".

De volgende morgen kwamen de timmerlieden en verwijderden de kozijnen voor de ramen. Dat was een opsteker voor ons. Doordat we naar een andere cel overgeplaatst waren, moesten Juan en Pedro weer opnieuw beginnen met het doorzagen van de tralies. We besloten nog een paar dagen te wachten, totdat de zenuwen bij de bewakers wat bedaard waren en de sfeer wat meer ontspannen was wanneer we het werk zouden hervatten.

Rond die tijd ontving ik met twee maanden vertraging een brief. Hij was afkomstig van Ana en er zaten een paar foto's bij. Bij het overhandigen zei de bewaker tegen me: "Leest u hem en wanneer u klaar bent kom ik hem weer ophalen, want er mogen geen brieven op de cel bewaard worden. Ik reageerde niet op deze stupiditeit en begon de brief van mijn vriendin te lezen. Ze wou me komen bezoeken, maar daarvoor hadden we de toestemming nodig van de Toezichtsrechter op het Penitentiair Wezen. Ik las alles en bekeek haar foto's: ze zat op het groene gazon van een tuin en ze kwam me net zo mooi voor als altijd. Ik hield van haar, zonder enige twijfel, en hoopte haar snel te kunnen zien. Toen ik eenmaal klaar was met het lezen van de brief, begon ik direct met haar een antwoord te schrijven en vervolgens begon ik met het opstellen van een brief gericht aan de rechtbank waarin ik verzocht om toestemming om met haar te mogen communiceren. Daarna ging ik op het metalen bed liggen, dat dienst deed als bedspiraal van een veldbed, en mijn handdoek rolde ik op zodat deze kon dienen als hoofdkussen. Tijdens het luchten bekeek ik haar foto's en liet me meevoeren door mijn gevoelens.

Toen etenstijd was aangebroken, vroeg de bewaker, die me de brief had gebracht, hem terug en ik weigerde hem uiteraard terug te geven. De bewaker werd woedend op me en dreigde me: "Als u me de brief niet teruggeeft, dan komen we hem halen." Nadat ik het dienblad met het eten op het bed gezet had verscheurde ik voor zijn ogen de foto's en de brief, wierp de snippers in de wc. Vervolgens drukte ik op de knop en spoelde ze door. Hoewel het me pijn deed te zien hoe dit deel van mijn leven verdween in de afvoer, zei ik met een brede glimlach tegen de bewaker: "Hier, helemaal voor jou!" "Je bent niet goed bij je hoofd!", antwoordde hij, voordat hij de deur met een klap dichtsmeet.

Ik pakte het dienblad en begon staand voor het raam te eten, terwijl ik ondertussen naar de binnenplaats keek en observeerde hoe de meeuwen zich voor het raam van Juan verzamelden. Van ons allen was hij degene die hen het meeste voerde. Het leek alsof ze hem konden onderscheiden van de rest. Geregeld maakten we met hem grapjes daarover: "Hé Juan, de meeuwtjes roepen je." Hij pleegde ze de 'wezens' te noemen. Misschien met de bedoeling ze een menselijker aspect toe te dichten dan de mens zelf. Het was ook zo dat noch Juan, noch een van de anderen die zich daar bevond, zich een groep meeuwen kon voorstellen die dag in dag uit een soortgenoot gevangen hield en martelde, hem een matras, een deken of een brief van een geliefde weigerde.

Barrot kwam terug van de rechtzaak en bevestigde ons dat ze in Badajoz, Valladolid en Jaén gelijksoortige regimes, als die waar wij in El Dueso onder leden, toepasten. Daarin bevond zich de meerderheid van de vluchtgevaarlijken en munitiers uit alle Spaanse gevangenissen; het waren allemaal bekenden van ons. Desalniettemin was het regime waaraan wij onderworpen waren enigszins anders. Niet alleen voor wat betreft de veiligheidsmaatregelen, maar ook met betrekking tot de psychische onderdrukking: Wij waren verantwoordelijk voor de recent libertaire acties die grote weerklank in de media, en ook de maatschappij, kregen. Daarom had de leiding van het gevangeniswezen ons uitverkoren om ons openlijk een voorbeeld straf op te leggen, we moesten door de knieën gaan... of creperen!

Nog steeds lieten ze ons niet luchten, lieten ze ons niet communiceren met de buitenwereld, gingen we nog steeds gekleed in de blauwe overall en droegen we plastic slippers. Ze gaven ons een paar blaadjes papier en de vulling van een ballpoint, waardoor de kleur zichtbaar was. We hadden geen postzegels, noch enveloppen en om een brief op te sturen moesten we hem op het blad papier schrijven en vervolgens aan hen

overhandigen. Zij zorgden dan voor de envelop en de adressering, plakten er een postzegel op, en met beetje geluk kwam de brief dan enige maanden later aan

We moesten de gehele dag in deze lege kerkers blijven en dat was zwaar te verdragen. We hadden niet meer afleiding dan het spelen van ons zelfgefabriceerde schaakspel of het lezen van een of ander boek. Lezen was hetgeen dat ons het beste de beroerde omstandigheden deed doorstaan. Nooit heb ik beter begrepen wat "een boek is een open raam naar de wereld", betekent. Wij 'ontvluchtten' door dat raam en doorstonden op deze wijze de isolatie. Er waren uren, waarin het zwijgen, een meedogenloos, wanhopig zwijgen de gang vulde; een sinistere atmosfeer verspreidend, die ons hetgeen deed herinneren wat eigenlijk moeilijk te vergeten was: dat we levend begraven waren in betonnen graftomben. Het veroorzaakte een drang alles kapot te maken en te brullen. Brullen opdat de hele wereld zou weten, dat we nog steeds in leven waren, met een ongeslagen wil om verder te vechten.

In hun volharding ons alles af te nemen, kwamen ze cel voor cel langs en verwijderden ze de wasbakken, inclusief de kraan, die ze voor een transparante plastic slang vervingen, die in de muur verzonken was, direct boven het hurktoilet. Dat betekende, dat iedere keer dat we een slok water wilden drinken, het dienblad wilden afwassen of gewoon ons gezicht wilden wassen, we dat moesten doen boven hetzelfde gat, waardoor onze uitwerpselen werden weggespoeld. Geregeld veranderde de kerker zo in een enorme plas, omdat bij het bedienen van de kraanknop aan de slang de waterstraal van een hoogte van een meter dertig naar beneden viel, en bij het raken van de bodem van de wc alle kanten op spatte, waardoor de hele celvloer kleddernat werd. Omdat we noch een emmer, noch een dweil hadden, bleef het water tot de volgende dag staan, en ze ons dan in de morgen een borstel met een steel van 20 centimeter lengte gaven en ons, door de spijlen van het traliehek, de dweil in een emmer lieten uitwringen. We hadden zelfs niet eens een tafel of een stoel, om bij het eten, lezen of schrijven te kunnen zitten. Ieder gebaar of handeling die we wilden uitvoeren, en die in iedere andere situatie doodnormaal geweest zou zijn, bracht ons in herinnering dat onze situatie in de bajes alles behalve normaal was. Bij het ontbijt, middageten, evenzo als bij het avondeten herinnerden ze ons subtiel aan hun eeuwig gelijklopende boodschap, dat je het niet waard was op een stoel te zitten en met het dienblad aan een tafel. Wanneer we dorst hadden, of om 's morgens wakker te worden, het gezicht wilden wassen, herinnerden ze ons eraan, dat boven de plee de enige plek was die we verdienden, om onze dagelijkse wasbeurt te verrichten.

Als wij ons als dieren gedroegen, zouden ze ons ook als dieren behandelen - dachten zij - terwijl de enige werkelijkheid was dat wanneer een menselijk wezen met zoveel wreedheid behandeld, wordt men daar niet van kan verwachten dat het zich normaal gedraagt en dat de behandeling die de beulen ons gaven slechts hun eigen onmenselijkheid bewees.

Verder namen ze je het beetje post dat je kreeg ook nog eens af, dreigend met dat als je daar niet mee instemde je in het vervolg geen post meer zou krijgen. Dat was de consequentie van mijn dispuut met de bewaker, die me de brief van Ana had willen afnemen. Voor hen belichaamden wij de waardigheid (en dat was, wat ze het minst verdroegen), die zich niet onderwierp, die zijn beul recht in het gezicht kijkt, trots en met een blik van absolute vrijheid: Ze konden ons opsluiten, de traliespijlen versterken, ons folteren en ons uitschelden... Maar meer ook niet. Dat was wat ze frustreerde - ze wilden onze waardigheid breken; ons zien kruipen en smeken als ruggengraatloze wezens, zonder persoonlijkheid, psychisch en gevoelsmatig kapotgemaakt.

In november begonnen ze met nieuwe röntgenopnamen, waarbij ze Juan en Pedro een pak slaag gaven. We gingen weer aan de slag met de tralies en begonnen weer te zagen. Om onderling te communiceren begonnen we een oud, cryptografisch versleutelsysteem uit de Tweede Wereldoorlog te gebruiken, dat met cijfers en letters werkte. Als je niet het toegangsnummer had, wat uit tien cijfers bestond, dan kon je de boodschap niet ontcijferen, zelfs al kende je het logische mechanisme van de methode. Het was heel erg veilig en werd door ons nog al eens verward met de schaakspelletjes die we speelden, waarbij we ook letters en cijfers gebruikten om de coördinaten te geven van het stuk wat

verplaatst ging worden. De bewakers hadden geen enkel idee, waarover we met elkaar spraken, maar verslapten ook geen moment hun waakzaamheid.

Op een morgen begonnen ze elektrische kabels voor bewakingscamera's aan te leggen. De camera's werden tegenover het raam van de cel, boven op de muur van de binnenplaats geplaatst. Bovendien schilderden ze boven ieder raam een reusachtig nummer zodat vanuit de controlekamer snel en eenduidig vastgesteld kon worden wanneer er iets bij een van de ramen gebeurde. Mijn kameraden moesten zich haasten met het doorzagen van de spijlen, als ze de poging nog wilden realiseren.

Rond dezelfde datum gaven ze toestemming om weer te kunnen luchten en gaven ze ons, aangezien het erg koud was, bajeskleding. Ieder ontving een broek, een hemd, een trui en een jack van ribfluweel; en de overall werd ons weer afgenomen. We zagen er verschrikkelijk uit in deze outfit. Een dienstdoend chef en enkele bewakers kwamen om met me te praten: "Tarrío, vanaf vandaag mag u op de binnenplaats wandelen" zei de chef lachend. "En de anderen?", vroeg ik hem. "U mag nu, en als u zich gedraagt, zullen we de anderen ook laten luchten. U heeft slechts een kwartier en moet een gele overjas dragen en het is u verboden om de witte strepen te overschrijden die de grenzen van de binnenplaats markeren. Afgesproken?" "Vergeet het maar." "Wat?" "Ik ga niet op deze voorwaarden luchten, zolang het luchten niet aan allen toegestaan wordt." "Nou best. Heb je pech gehad."

Ze sloten de deur en gingen met mijn kameraden praten, die hun hetzelfde antwoord gaven: óf iedereen gaat, óf niemand. Ze gaven toe. We accepteerden ook de witte demarcatielijn niet, dus dat lieten ze toen ook maar vallen. Toen gingen we, één voor één, een uur lang, naar een kleine binnenplaats, waarop geen enkel celraam uitkeek. Degenen onder ons die aan sport deden, gingen rennen om hun uithoudingsvermogen te vergroten. De anderen beperkten zich tot rustig wandelen om de druk van drie maanden opgesloten zitten te ontladen. Ze hadden ons met een gele overjas gekleed, voor het geval dat we zouden proberen het terrein van de afdeling te verlaten, we onmiddellijk identificeerbaar waren en bovendien een gemakkelijk doelwit waren voor de Guardia Civil. Dit gold echter alleen voor het uur op de binnenplaats, de rest van de dag, ingesloten in de cel droegen we de ribfluwelen kleren. Ze lieten ons nu ook de matras en de dekens op de cel houden.

Toen Juan en Pedro klaar waren met zagen, was de camera - die we de "inquisiteur" noemden - nog niet aangesloten, daarom stemden we in om die namiddag te handelen. Maar Juan had de spijlen niet goed doorgezaagd: ze gaven niet mee. De vlucht werd een uur uitgesteld, waarin Pedro klaar kwam met het corrigeren van de fout door nieuwe inkepingen te zagen. Een uur later trok hij aan de tralies en die gaven met een oorverdovend lawaai mee. De oplettend geworden bewakers verschenen in de gang, en konden door het spionnetje zien wat er gebeurd was. Ze sloegen alarm, terwijl enkele van hen poogden Pedro te boeien. Juan verspilde geen tijd en klom tussen de spijlen door, de cel uit. Alles was in de soep gelopen en er zat niets anders op dan op het dak te klimmen om te muiten. Hij liet zich op de binnenplaats zakken en liep naar het raam van mijn cel, waardoor hij mij een koord van elkaar geknoopte repen van de deken toewierp. Ik greep het vast en bond het aan het traliehek, wat hem in gelegenheid stelde naar het raam te klimmen en van daaruit aan de buitenmuur te gaan hangen om vervolgens op het dak van de afdeling te klimmen. "Succes", riep ik hem toe, toen hij het raam passeerde. Hij gaf twee kloppes op mijn hand waarmee ik het koord hielp vasthouden en verdween toen, bewapend met een tralie, het dak op. De bewakers begonnen ons allemaal aan het traliehek bij de deur vast te ketenen. Uit solidariteit met mijn kameraad verwoestte ik, voordat ze me vastketenden, de cel. Ze waren des duivels en ik hield me dus verder gedeisd. Juan, op zijn beurt, begon de pannen op het dak met de tralie aan gruzelementen te slaan, terwijl hij de tweedegraads gevangenen, die op de luchtplaats liepen, toe schreeuwde: "Help ons een handje! Ze folteren ons hier!"

De slagen met de tralie op de dakpannen dreunden in onze oren. De overige gevangenen besteedden geen aandacht aan Juans geschreeuw en beperkten zich ertoe het verloop van de gebeurtenissen te volgen. Een groep Guardia Civil agenten betrad de gevangenis en drong erop aan bij Juan dat hij van het dak naar beneden zou komen. Ook de directeur, Moreta - een waarachtige schoft - kwam opdagen en ging met Juan in dialoog. Hij beloofde hem dat hij niet geslagen zou worden en dat er binnen afzienbare tijd enkele

verbeteringen doorgevoerd zouden worden. Juan had geen ander alternatief en gaf zich over. Hij werd naar zijn cel gebracht en geboeid, net als de rest van ons. Toen verplaatsten ze Juanjo en Barrot naar de onder gelegen cellen en lieten ze daar ongeboeid achter, terwijl wij drieën - Juan, Pedro en ik - met de armen op de rug geboeid bleven. Op deze manier probeerden ze ons uiteen te drijven. Juan riep me: "José, ben jij ook geboeid?" "Net zoals jij", antwoordde ik. Juan en ik monterden Pedro op en probeerden hem duidelijk te maken dat hij zich niet schuldig moest voelen. Het was zoals het was, en we zouden later wel weer verder zien...

De nacht werd koud en pijn trok langzaam omhoog in mijn armen. De folter begon. We probeerden talloze houdingen uit, tevergeefs - iedere beweging maakte het alleen maar nog erger. We konden niet echt staan, noch zitten, deze houding, samen met de kou maakte murw, je werd er gek van. De wet was in woorden uitgedrukte terreur en gegoten in artikels: de gevangenis - deze terreur, geschreven met het bloed van in de slavernij gedreven en mishandelde mannen en vrouwen.

In alle vroegte betraden enkele bewakers en de directeur de cel waar Juan zich begaf en ranselden hem af. Ik voelde pure angst en pijn in het donker van de cel, bij het horen van het geschreeuw van mijn vriend en de doffe klappen van de knuppels wanneer ze zijn lichaam raakten. Juanjo, in de cel beneden, hoorde het ook. Hij kwam bij het raam en schold ze uit en bedolf ze onder vloedstroom van beledigingen. Ze lieten mijn kameraad achter en kwamen naar de cel waar ik zat. "Wat is er, knellen je boeien?" "Enigszins...", zei ik geschrokken. Degene die gesproken had, bukte zich en trok ze nog strakker aan, waarbij het metaal in mijn polsen sneed. "Zo is het beter, toch? Prettiger, nietwaar?" spotten ze.

De rest van de nacht kwamen we zo goed en zo kwaad als het ging door. Juan hadden ze aan handen en voeten met leren riemen aan het bed vast gesnoerd. Tegen de morgen was de pijn ondragelijk, maar ze deden de boeien niet af en gaven ons geen ontbijt, noch wat anders. Tegen de namiddag maakten ze mij los; Juan maakten ze opnieuw vast aan het traliehek, zo ook Pedro. Nadat ik herhaaldelijk op de celdeur sloeg, kreeg ik de chef te spreken en probeerde hem te overreden mijn kameraden de handen in ieder geval van voren te boeien. Ik dreigde daarbij de cel opnieuw kort en klein te slaan. Hij gaf toe. Ze ketenden Juan en Pedro van voren, waardoor hen tenminste de marteling bespaard bleef. Bovendien gaven ze hen een paar broodjes. Twee dagen later werden ze losgemaakt en brachten ze Juanjo en Barrot terug naar onze afdeling.

We keerden terug naar normale omstandigheden. Ze gaven ons toegang tot kranten en via een schoolleraar ook tot boeken. Ik gaf me op om mijn EGB⁴, die ik na de zevende jaargang had verlaten, af te maken. Zonder problemen kreeg ik mijn schoolboeken. De pijn was over, maar in mijn geest bleef ik bezig met de reactie van de gevangenen in El Dueso, geconfronteerd met het geschreeuw van Juan. Al snel begreep ik waar die passiviteit vandaan kwam. Zestig procent van de gevangenen van El Dueso bestond uit verkrachters en drugshandelaren; puur uitschot. Niemand wilde weten wat hier gebeurde, hoewel ze het allemaal donders goed wisten. Onze situatie was in iedere Spaanse gevangenis bekend, méér dan bekend, maar niemand deed iets. Al diegenen die met ons gesproken hadden over vriendschap, kameraadschap en strijd waren verdwenen en verscholen zich tussen de rest om onopgemerkt te blijven, terwijl de situatie een algehele opstand in de gevangenissen vereiste, om de verbeteringen te bereiken, die geëist waren. Niemand wou iets te maken hebben met APRE(r); noch iets over solidariteit horen, laat staan over strijd. De directie van het gevangeniswezen had haar doel bereikt: Ons van de rest van de gedetineerden te separeren en ze, met ons als voorbeeld, angst in te boezemen. En de waarheid was, dat ze gelijk hadden met deze angst. Wie zou er niet bang zijn voor het moment waarop je een pak slaag krijgt en dagenlang aan het traliehek geketend te worden, overgeleverd aan pijn en koude? We waren zelf ook geschrokken - meer geschrokken dan wie dan ook.

Op de dertigste kwam er een bericht, dat ons opbeurde; sterker nog, we voelden ons op zekere wijze gewroken. We lazen het in de krant, die berichtte over de gebeurtenissen in Huesca: Manuel Jesús Castilo Jurado en Carlos Manuel Esteve García hadden vijf bewakers, een leraar en een chef overmeesterd.

---

⁴ Educación General Básica: Spaanse basisschool, normaal gesproken voor kinderen van 6 tot 14 jaar.

Ze hadden onderhandeld en geëist dat ze een auto ter beschikking werd gesteld en dat hen een vrije aftocht verzekerd werd, wat hen echter geweigerd werd. Daarop had Carlos M. Esteve de chef met dertig messteken verwond. In ruil voor zijn leven werd hen door de directie beloofd, dat er een auto bij de ingang klaar zou staan. De beide gevangenen stonden vervolgens toe dat de chef naar het ziekenhuis werd afgevoerd en hervatten de onderhandelingen. De directeur van de bajes, Otal Tolosama, stelde hen zijn eigen auto ter beschikking, met een volle benzinetank en ze openden ze de deuren die naar buiten toe voerden, om de vlucht mogelijk te maken. Met twee gijzelaars, ieder een, na elkaar, verlieten de beide gedetineerden de gevangenis, stapten in de wagen en begonnen de vlucht. Zodra ze uit de omgeving van hun achtervolgers weg waren, lieten ze de gijzelaars vrij, zonder hen een haar gekrennd te hebben. Ze hadden het klaargespeeld! - ze hadden de directie beetgenomen. We juichten de beslissing van deze twee moedige mannen toe, wiens uitbraak we vierden en bij het raam bespraken. Juan en ik kenden Carlos Esteve van twee vorige gelegenheden, waarbij we elkaar in de gevangenis hadden leren kennen. Na de dood van Manuel Sevillano, een gevangene van GRAPO die tijdens een hongerstaking stierf, waren Esteve en Juan de enigen geweest die in opstand waren gekomen, het dak op klommen en een spandoek ontrolden waarop ze de folter hadden aangeklaagd waaronder deze politieke gevangenen te lijden hadden.

De massamedia brachten de actie in Huesca in diskrediet, als een uitzonderlijke actie van een paar psychopaten; maar in werkelijkheid was deze harde en overtuigende actie, zo gruwelijk als het systeem dat hen heeft voortgebracht, veel meer dan een eenvoudige uiting van psychopathie. Beide ontvluchte gevangenen waren AIDS-patiënten die de benen hadden genomen voor een zekere dood in de bajes. Ze wilden in vrijheid sterven en dat was iets, wat de directie hen nooit zou toestaan.

In de gevangnissen zijn ca. 35.000 personen besmet met het HIV-virus, waarvan een groot deel sterft in de gevangenis; veel meer dan de directie van het gevangeniswezen toegeeft. Die manipuleert de statistieken, door de zieken, een paar dagen voordat ze sterven, vrij te laten, of wel - en daarvan zijn meerdere gevallen bekend - ze laten iemand vrij als die al gestorven is, door de vingerafdrukken van de lijken te nemen, zodat die niet meer beschouwd wordt als gevangenzittend op het moment van overlijden. De ziekenboegen en ziekenhuizen van strafinstellingen zijn overvol met wandelende lijken, met een doorschijnende huid, ingevallen ogen en zich in de gevangenisgangen verliezende blikken; onherroepelijk veroordeeld te sterven in de bajes, ver weg van hun geliefden en naasten. De binnenplaatsen van de gevangnissen worden overstroomd met drugs, en de seropositieve zieken consumeren ze dagelijks, tot ze op een nacht naar het ziekenhuis gebracht worden om nooit meer terug te keren, als ze al niet 's morgens bij het appèl, of zittend op een stoel in de zaal van de afdeling, dood aangetroffen worden. Het is verschrikkelijk. Wat er in de gevangnissen met AIDS-patiënten gebeurt, roept pure walging op.

Brieven en communiqués van Laudelino Iglesias Martínez

Vanuit de dodengangen van Villanubla, Valladolid, 26-02-2001

Beste strijdmakkers, ik heet Laude en ik zou jullie willen laten weten dat het Hooggerechtshof van deze

moordende Staat mij heeft veroordeeld tot levenslang in de gevangenis, mij heeft veroordeeld te sterven in de

dodengangen van deze moderne concentratie- en exterminatiekampen, men kan inderdaad zeggen dat ze mij veroordeeld hebben tot de doodstraf. De Spaanse Staat, ook al heeft die mij gedurende meer dan 20 jaar aan één stuk door gefolterd in zijn gevangenissen, heeft besloten me ter dood te veroordelen, terwijl die mij al 7 jaar geleden had moeten vrijlaten, als men zich tenminste houdt aan wat in zijn strafrechterlijke code of Constitutie is vastgelegd, die de gevangenisstraf limiteert tot maximum 20 jaar en bepaalt dat niemand mag onderworpen worden aan foltering noch aan vernederende straffen of behandelingen. Maar in werkelijkheid schitteren het humanisme en het in de praktijk brengen van die wetten door hun afwezigheid. Mijn geval is het zoveelste bewijs van de terroristische essentie van deze Staat; misbruik, pesterij, sadisme, moord, zijn de geprefereerde en gebruikelijke praktijken tegen al degenen die vechten voor het leven, voor de vrijheid, en voor de waardigheid van alle menselijke wezens.

De monarchistisch-franquistische maffia's, die in dit land de dienst uitmaken, onderdrukken en exploiteren ons, dompelen ons onder in de armoede en de miserie, vervreemden ons en maken ons ziek, marginaliseren ons, controleren en vergiftigen onze levens. Zij slaan ons, folteren ons, vermoorden ons als we in opstand komen tegen deze schurken. Zij houden ons onder toezicht en sluiten ons op in hun exterminatie-gevangenissen om ons dag na dag te folteren, om ons te gebruiken als gijzelaars tegen de sociale en revolutionaire strijd (...), om ons economisch uit te buiten, om ons te vernederen, om ons voortdurend te pesten, om ons gek te maken en ons te vermoorden (...). Om ons te isoleren en ons te kwellen.

Ik persoonlijk ben met een veelheid van deze smerige methodes in aanraking gekomen, men heeft mij gefolterd, afgeranseld, beledigd, met de dood bedreigd, gepest om mij te doden, gedurende meer dan 12 jaar ononderbroken in isolatie gehouden door me onder te brengen onder het FIES 1 regime (...), ziektes veroorzaakt en laten voortwoekeren, in het algemeen heeft men systematisch al mijn fundamentele rechten geschonden. Zij hebben me meerdere malen tijdens aframmelingen bijna dood geslagen, dat is verschillende keren gebeurd en tijdens één van die afranselingen hebben ze mij in coma geslagen en gereanimeerd in het hospitaal.

Met deze levenslange veroordeling is het duidelijk dat ze hun pogingen om me om zeep te helpen voortzetten, dat is wat ze op de één of andere manier proberen, zich telkens verbergend achter de schijn van zelfmoord, of een ruzie tussen gevangenen, of een overdosis, of om het even welke klucht. Gedurende die meer dan 20 jaar dat ze me

opgesloten houden, hebben ze reeds een groot aantal van mijn vrienden vermoord, ze hebben hen doodgeslagen, door middel van foltering, ophanging, door ziektes te veroorzaken of te stimuleren, met overdoses, door andere gevangenen te gebruiken in ruil voor strafvermindering, of door confrontaties tussen de gevangenen te provoceren op basis van geruchten, drugs, rechten of privileges in de gevangenis. Ik gebruik geen drugs, ik rook ook geen tabak, ik ben vegetariër en ik probeer een gezond leven te leiden in deze vijandige omstandigheden. Ik kom uit Euskal Herria [Baskenland], en mijn ideeën zijn libertair, ik heb vele vrienden, ik voel me geliefd, ik ben nog altijd jong en ik wil graag leven, maar bovenal leven in vrijheid, en op geen enkele manier zal deze veroordeling tot levenslang me deze zin voor het leven doen verliezen, en nog minder me afremmen in de strijd voor wat ik wil, de liefde en de droom.

In deze Staat zijn wij met vele gevangenen die er momenteel meer dan 20 jaar opsluiting op hebben zitten, en talrijk zijn ook degenen die veroordeeld zijn tot levenslang, wat gelijk staat met de doodstraf, want het is duidelijk dat deze staat zijn eigen wetten niet respecteert. Hij is alles behalve een Democratische danwel een Rechtsstaat, hij bedriegt en moordt. Hij praktiseert de opsluiting, de foltering, de levenslange veroordeling en de doodstraf tegen alle personen die rebelleren tegen deze schurken. (...)

Het feit dat deze staat heeft besloten me tot levenslang te veroordelen ook al heeft die me meer dan 20 jaar opgesloten gehouden in zijn exterminatiegevangenissen, is een nederlaag voor de Staat en een overwinning temeer voor de libertaire zaak, want na meer dan 20 jaar foltering en mishandeling is hij er niet in geslaagd me te doen afzien van mijn libertaire ideeën en gedurende de vele volgende jaren dat ze me zullen blijven kwellen zullen ze daar niet in slagen.

Daarom, beste vrienden en strijdkompanen, neem dit nieuws niet op als een nederlaag, maar integendeel beleef het als een overwinning, want zonder enige twijfel, het is een overwinning van het menselijke verzet tegen de kapitalistische gevangenisbarbarij en bovendien een triomf van de libertaire ideeën en praktijken.

De strijd gaat voort, wij zullen pas rusten als we het kapitalisme hebben verslagen, als we de onderdrukking en de uitbuiting hebben overwonnen, als alle mensen vrij zijn en een zelfbepaalde toekomst voor zich hebben, als de mensenrechten van alle mensen en alle volkeren gerespecteerd worden, als we een vrije, gelijke, solidaire en gezonde wereld hebben bereikt, als we een wereld zonder gevangenissen gebouwd zullen hebben. Zolang de

waardigheid wordt vertrappeld, kan niemand ons de hoop doen verloochenen, onze hoop en onze opofferingen zijn nooit vergeefs. Noch de opsluiting, noch de gerechtelijke klucht, noch de veroordelingen, noch de moordaanslagen tegen ons zullen de revolte er onder krijgen.

Dat is het voor nu, ik zeg jullie dat ik van jullie hou en zend jullie een stevige broederlijke en libertaire omhelzing. Salud y Anarkia! Jo ta ke! Hurrengo arte,

lagunak! Agur. [We gaan door totdat we ons doel bereikt hebben! Tot de volgende keer vrienden. Gegroet!]

Laudelino Iglesias Martinez
C.P. Villanubla (bajes bij Valladolid)

Vertaling: Anarchist Black Cross - Gent

Originele tekst:

http://periodicocnt.org/junio2001/actualidad/carta_de_laudelino_iglesias.htm

---

Laudelino Iglesias veroordeeld tot levenslang!

11 maart 2001

Afgelopen week lieten Amaitu, het burgerplatform uit Barakaldo, en Salhaketa, een organisatie voor steun aan sociale gevangenen, weten dat het vonnis van de tweede gerechtshof van het Opperste Gerechtshof tegen de uit Barakaldo afkomstige gevangene Laudelino Iglesias Martínez ongunstig voor hem heeft uitgepakt. Het vonnis verwerpt de mogelijkheid om twee straffen van ieder 20 jaar gelijktijdig uit te kunnen zitten. Het oogmerk van de cassatie die Laudelino aanhangig had gemaakt bij het Opperste Gerechtshof was dat de twee straffen van 20 jaar in één geschoven zouden worden en dat het maximum van 25 jaar, zoals vastgelegd in het nieuwe Wetboek van Strafrecht, op hem van toepassing zou worden verklaard.

In aanmerking genomen dat hij al ruim 27 jaar gezeten heeft, zou hij in feite vrij moeten komen. Desondanks hebben de leden van het Opperste Gerechtshof [...] dit cassatieverzoek afgewezen. Er is [volgens hen] geen tijdsverband tussen twee afzonderlijke vonnissen en misdrijven mogen niet onbestraft blijven, derhalve er is geen mogelijkheid tot herschikking van de straf.

Van de afgelopen 20 jaren heeft Laude er 11 in isolatie (onder F.I.E.S. 1-C.D. regime) gezeten. Dat loodzware en onmenselijke regime heeft hem ertoe gebracht - individueel en collectief - aanklachten in te dienen tegen de schending van zijn rechten, stakingen, protesten en opstanden mee te organiseren, waarbij hij op directe wijze de confrontatie aanging met het penitentiaire geweld. Het dossier van [bijkomende] straffen, misdrijven, etc., dat de diverse bajessen waar hij gevangen zat van hem gevormd hebben (die om, jullie een idee van de omvang van de hoeveelheid opeengehoopt papier te geven, qua kubieke meters de omvang van een stevige wasmachine heeft) betekenden voor hem alles bij elkaar een gevangenisstraf van nog eens 20 jaar. Maar er

is nog meer, aangezien hij nog verschillende strafzaken heeft lopen bij diverse rechtbanken, die mogelijk in nog meer jaren gevangenisstraf kunnen uitmonden.

Voor een beter begrip van wat voor Laudelino, en voor de rest van de gevangenen in de Spaanse staat, de gronden van het Opperste Gerechtshof betekenen om het gelijktijdig uitzitten van de diverse gevangenisstraffen af te wijzen, moet je weten dat het zich daarbij baseert op de overtuiging dat er geen verband bestaat tussen de verschillende berechte misdrijven en dat wanneer een straf onherroepelijk is geworden die niet parallel uitgezeten kan worden met straffen die er daarna nog bij zijn gekomen. Met ingang van het jaar 2000 beroept het Opperste Gerechtshof zich op de jurisprudentie die stelt dat voorkomen dient te worden dat misdrijven onbestraft blijven, dat wil zeggen dat er voor ieder misdrijf geboet moet worden. Met betrekking tot het betoog van Laude dat de latere straffen (na de aanvankelijke veroordeling tot 20 jaar waardoor hij de bak in draaide), te wijten zijn aan de overplaatsing van hem naar het FIES-regime, erkent het Opperste Gerechtshof dat, hoewel de Grondwet ijvert voor de doelstellingen van heropvoeding en 'reclassering' die de gevangenis zou moeten hebben, het FIES-regime opgenomen is in het gevangenisreglement, wat erop gericht is mensen vast te houden en te bewaken (dat betekent in de gaten houden en bestraffen). Daarmee staat het toe dat een wettelijke regeling van hoger niveau (de Grondwet) ondergeschikt blijft aan die van een lager niveau (het gevangenisreglement).

Anderzijds stelt het Opperste Gerechtshof zich dusdanig op dat, ondanks dat het stelt dat dit thema erg belangrijk is, het thema compleet veronachtzaamd wordt door te stellen dat de rechtbanken van toezicht op

gevangeniswezen de bevoegde autoriteit is die moet waken over de volstrekking van de vonnissen.

Het is opmerkelijk dat het de bal terugkaatst naar de rechtbanken van toezicht [op het gevangeniswezen], terwijl ze weten dat deze, ten faveure van de gevangenisdirecties, het reglement stelselmatig negeren. Derhalve blijven door dit vonnis beide straffen van 20 jaar los van elkaar staan, waarmee we wederom met een versluierd geval van levenslange opsluiting geconfronteerd worden.

Dit is een beleidslijn die het Opperste Gerechtshof sinds het jaar 2000 toepast. Voorheen was het aaneenrijgen van opeenvolgende straffen toegestaan, waarom nu niet meer?

Voor wat betreft de reactie van Laudelino op dit vonnis, kunnen we niet meer zeggen dan dat het vonnis hem verrast heeft door de snelheid waarmee het tot stand kwam en door zijn onherroepelijkheid. Tot op heden hebben we nog niet met hem kunnen spreken, omdat hij momenteel weer op een strafcel zit. We weten dat hij vastbesloten is om alle juridische wegen te bewandelen, derhalve heeft zijn advocaat al beroep aangetekend bij het Grondwettelijk Hof.

Met betrekking tot de omstandigheden waaronder hij nu lijdt, sinds hij begin januari [2001] naar de gevangenis van Villanubla werd overgeplaatst, moet opgemerkt worden dat Laudelino op dit moment een straf van 28 dagen uitzit op beschuldiging van het bedreigen en beledigen van cipiers. De oorsprong van deze straf is een heel gangbare in de gevangenissen: de disciplinaire aanklacht die het personeel tegen hem indiende, nadat zij

hem op 24 september [2000] een pak rammel hadden gegeven tijdens een hongerstaking die hij in de gevangenis van La Moraleja voerde. Voor wat betreft zijn aanklacht, vanwege de aframmeling waarbij ze zijn neus braken, een wenkbrauw scheurden en hij 19 dagen vastgeketend werd aan zijn brits, die werd geseponeerd.

Ondanks het gevoel van onmacht tegenover monsters zoals de Penitentiaire Inrichtingen, het Ministerie van Biza, het Opperste Gerechtshof, die met de wet aan hun zijde onze ergste nachtmerries werkelijkheid maken, worden er vanuit het Platform Amaitu acties en demonstraties voorbereid tegen deze onrechtvaardige situatie. De mensen en groepen die deel uitmaken van Amaitu gaan hun contacten met allerlei organisaties in Barakaldo weer reactiveren, en de zaak aanklaarten in de mensenrechtencommissie van het parlement, de ombudsman, de kerk, de 'ararteko' [Baskische equivalent voor ombudsman, maar dan wel specifiek voor mensenrechten-aangelegenheden] en de politieke partijen. Er wordt een demonstratieve mars naar de gevangenis van Villanubla voorbereid om Laude onze solidariteit over te brengen. Tevens roepen we iedereen op Laude te ondersteunen door het sturen van kaartjes en steunboodschappen, waardoor hij weet dat hij niet alleen staat in dit gevecht. [...] Ze proberen hem van de buitenwereld af te zonderen, maar dat zal ze niet lukken.

Vertaling: Quico

Originele tekst: [http://www.mail-](http://www.mail-archive.com/sinlavenia@listas.nodo50.org/msg00107.html)

[archive.com/sinlavenia@listas.nodo50.org/msg00107.html](http://www.mail-archive.com/sinlavenia@listas.nodo50.org/msg00107.html)

De strijd in Spanje tegen de FIES

10 september 2001

Waarde kameraden!

Ditmaal schrijf ik jullie vanuit een strafcel op de dodengalerij (de afdeling met speciaal FIES-1 regime) van het concentratie- en uitroeiingskamp van Valencia, een nieuw folter-, uitbuitings- en uitroeiingscentrum van de Spaanse staat, die beetje bij beetje het Iberische schiereiland volplant met dergelijke instrumenten.

Het is een kleine isolatiecel, muijerij-'proof' (geheel opgetrokken uit gewapend beton, alles zit vastgeklonken aan muren of vloeren, het bed is een betonnen brits in de hoek), er zijn TWEE deuren (één hekwerk, de andere uit massief staal) waarvan het openen en sluiten volstrekt automatisch plaatsvindt, TWEE sets

van parallel aan elkaar geplaatste tralies - van speciaal anti-ontsnappingsstaal - voor de ramen zodat je zelfs geen arm door het raam naar buiten kan krijgen. De WC heeft geen deksel, noch muurtjes die hem afscheiden van de rest van de cel. Er is een lichtvoorziening die zo goed als niets verlicht, om niet te zeggen helemaal geen klap, waarvan de schakelaar zich buiten de cel bevindt, onder controle van de cipiers. Er is een kleine plastic spiegel, die een vertekend en vervormd beeld geeft, aan de muur vastgemaakt. De cel is helemaal wit geverfd (het plafond en driekwart van de muren) en kakigroen (de bodem, het bed, de vierde muur, de deuren, ramen en de tralies).

De muren zijn smerig en de rest van de cel ook. Er komt te weinig daglicht binnen, de schemering is

constant. Kort gezegd is het een erg bedrukkende en deprimerende cel, waar we meer dan 20 uur per dag moeten doorbrengen. Dat is ongeveer het cellensysteem wat deze fascistische regime ons op hebben gelegd met hun FIES-1 afdelingen en isolatie-afdelingen.

De afdeling is erg klein, compleet geautomatiseerd (deuren, hekwerken, etc.) en er zijn vier minuscule, met ijzeren balken en dik gaas overdekte binnenplaatsen, of beter gezegd vier minikooitjes van minder dan 10 vierkante meter. Als we niet in onze cel opgesloten zitten dan zitten we wel opgesloten in de minikooitjes, hetgeen zeer bedrukkend en deprimerend is. Onze rechten worden er systematisch met voeten getreden. Dit blijft volstrekt straffeloos en gebeurt met stilzwijgende instemming van de justitiële autoriteiten, want alles wat er aan misstanden gebeurt wordt aangeklaagd. We krijgen hier slechts TWEE telefoontjes per week wanneer we geen bezoek in de bezoeksruimte krijgen. In het geval je wel bezoek krijgt heb je slechts recht op TWEE telefoontjes per maand... Langer dan vijf minuten mogen die telefoongesprekken niet duren. Het is overduidelijk dat ze er alles aan doen om ons te isoleren van de buitenwereld, om ons zo veel als mogelijk te ontwortelen van onze familie en onze vrienden, om ons kwetsbaar te maken. We worden binnen de gevangenis ook geïsoleerd gehouden van de rest van de gevangenen. Ze hebben me de afgelopen 1^e september [2001] in dit concentratiekamp opgesloten. Ik kwam toen uit FIES 1-afdeling van het concentratiekamp van Villanubla (bij Valladolid) en vanaf de dag daarop, 2 september, ben ik in hongerstaking. Met ingang van 5 september weiger ik ook te gaan luchten, dat wil zeggen dat ik niet meer naar die minikooitjes ga.

Ze begonnen me vanaf de vierde dag van mijn hongerstaking medisch te controleren. Na de eerste drie controles zeiden ze tegen me dat ze het medicament wat ik eigenlijk zou moeten krijgen, nog niet toegestuurd was. Vandaag, op de 10^e dag, weet ik nog steeds niet of ze het nu al hebben, of niet.

Ik ben in honger- en luchtstaking gegaan aangezien deze fascistische regime me onophoudelijk hardnekkig op mijn huid zitten, op de ene of andere manier zitten ze me elke dag op mijn huid. Ze doen dat sinds ze mij in gijzeling namen, ze me martelden, sinds ze - de komende oktober al weer 21 jaar geleden - me opgesloten hebben in hun vernietigingsgevangenissen, waarvan de laatste 13 jaar in diverse eerstegraads regimes.

De laatste luizenstreek die ze me geleverd hebben is zeldzaam schandalig. Luister maar. Nadat ik er in geslaagd was de afgelopen acht maanden zonder aantekening of sanctie in de speciale afzonderingsafdeling onder FIES 1-regime van het concentratiekamp van Villanubla door te brengen, heeft

de rechter van Penitentiair Toezicht in Valladolid mijn verzoekschrift in behandeling genomen en gevonnisd dat ik naar een gesloten regime overgeplaatst moest worden. In het huidige Penitentiare Reglement bestaan twee soorten eerstegraads regimes: het speciale regime en het gesloten regime. Uiteraard gaan er achter het FIES regime meerdere regimes schuil die niet in het Penitentiare Reglement voorkomen, waardoor ze een aanvullend straffenarsenaal hebben wat ze ons ongestraft op kunnen leggen. Dit vonnis ging in tegen de adviezen van de maffiose kapo's van de bajes in Villanubla, van de DGIP [Directoraat Generaal van de Penitentiare Instellingen] en van de Observatie Centrale van de DGIP. Aangezien alle drie tegen de verlichting van mijn regime waren. In zijn vonnis drong de rechter er ook op aan dat de DGIP me zou overplaatsen naar de gevangenis van Nancrales de Oca (Vitoria) of Rioja (Burgos), Dueso (in Cantabrië) of León, opdat ik dichterbij mijn familie in Baskenland zou zijn.

Vanzelfsprekend hebben ze me niet (conform mijn verzoek) overgeplaatst naar een van de in het vonnis genoemde gevangenissen, integendeel ze hebben me teruggestuurd naar een afdeling met speciaal FIES 1-regime, terwijl er in die bajes een afdeling is - nr. 8 - met gesloten regime. Ze hadden wederom hun reet afgeveegd met een gerechtelijk vonnis en daarmee tegelijkertijd met mijn rechten. Daarom ben ik in honger- en luchtstaking gegaan. Ik heb al meerdere hernieuwde klachten ingediend bij de Rechtbanken voor Penitentiair Toezicht in Valladolid en Valencia en bij het dienstdoende Tribunaal, wegens niet opvolging van een gerechtelijk vonnis. Ik zie wel hoe het af gaat lopen...

Zonder twijfel is deze verlichting van mijn regime niet alleen te danken aan die lange periode die ik zonder aantekening of sanctie wist door te komen - behendig heen en weer laverend door een storm van provocaties van de kant van de vijanden van de mensheid. Het is net zo goed te danken aan de vele verzoekschriften en klachten die ik indiende en aan alle steunbetuigingen die ik kreeg en krijg. Met andere woorden het is het succes van ons allen. Nu moeten we er nog in slagen om de maffiose kapo's⁵ van dit kamp mijn rechten te doen respecteren.

---

⁵ 'Kapo' is een term uit de Duitse concentratiekampen. Het betrof hier gevangenen die door de Duitse staat ingeschakeld werden om andere gevangenen onder controle te houden en als verantwoordelijke voor een afdeling werden aangewezen. Ze speelden meestal een rol als verklikker, waren vaak lichtgewapend en ranselden ook zelf medegevangenen af die bepaalde regels hadden overtreden of de autoriteit van de kapo in woord of daad ondergroeven (in de ogen van de kapo). Het betrof hier overigens zowel vrouwen als mannen. Ze werden veracht en doodgewenst door de medegevangenen. Ze waren vaak ook de eersten die om zeep werden geholpen in geval van

Op 24 augustus werd ik in kennis gesteld van het vonnis van de regimeverlichting. Nog diezelfde dag werd ik geboeid overgebracht naar de bezoekenruimte in het binnenste van de gevangenis om een kameraad te kunnen ontmoeten. Zelfs de verlichting van mijn regime bewerkstelligde niet dat ik zonder handboeien overgebracht werd.

Nog dezelfde dag stemt de DGIP in met mijn overplaatsing naar het Huis van Bewaring van Valencia, dit wordt op de dag zelf nog aan de gevangenis gefaxt en de gevangenis stelt me daar 27 augustus [2001], drie dagen later, van op de hoogte. Op 29 augustus, klokslag 8.00 uur 's morgens, krijg ik het bevel om snel mijn spullen in te pakken om op transport gesteld te kunnen worden. Klokslag 9.00 uur hadden ze me al ingesloten in een celletje in de transportauto en de reis ving aan. [...] De enige nieuwigheid is dat ze me op gewoon transport hebben gezet, dat wil zeggen in een bajesbus samen met andere gevangenen. Aangezien ik de enige was die onder eerstegraads FIES 1-regime had vastgezet, kreeg ik een speciale behandeling en werd ik zeer streng in de gaten gehouden. Ze lieten me telkens als eerste, dan wel als laatste instappen; ik werd in een speciale cel opgesloten en werd constant in de gaten gehouden door de smerissen die zich in het achterste deel van de bajesbus bevonden. Telkens wanneer ik moest in- of uitstappen, verzamelde er zich een groot aantal smerissen rondom de in- of uitgang van de bus en op enkele rondom gelegen strategische plaatsen binnen de bajes. In de gevangenis waar ik op doorreis langs kwam, werd ik telkens in een strafcel op de isolatieafdeling ingesloten en in enkele daarvan liet men mij zelfs niet luchten. Op doorreis verbleef ik in de gevangenis van Burgos ('s avonds was de cel zeldzaam smerig en het wemelde er van de muggen die me de hele nacht geen oog dicht hebben laten doen), die van Nanclares de Oca ('s avonds was de cel ook al stuitend vies, maar gelukkig waren er zo goed als geen muggen waardoor ik wel een beetje kon slapen), in die van Zuera, Zaragoza (gedurende de nacht, ik was de eerste gebruiker van de cel, aangezien deze macrobajes zojuist geopend was en nog steeds in de proeffase verkeert), vervolgens deden we de gevangenis van Daroca aan (enkele mensen stapten in, anderen stapten uit) en uiteindelijk kwamen we aan in deze schijtgevangenis die gericht is op de uitroeiing van zijn 'bewoners'.

De gewone transporten duren zeer lang en zijn erg zwaar, aangezien men veel tijd opgesloten doorbrengt in een cel van 1.65 meter hoogte en 1 bij 1 meter oppervlakte en bovendien zeer smerig en bedompt, waarin men zich praktisch niet bewegen kan. Degenen die onder

tweedegraads regime vastzitten, worden TWEE aan TWEE in één cel gestopt, anders gesteld volslagen gevangen [aangezien men zich amper kan verroeren]. En als we niet gevangen gehouden worden in deze super vernederende minicellen, dan worden we gevangen gehouden in de doorgangscellen (die over het algemeen enorm smerig zijn aangezien er alleen maar mensen op doorreis komen en dus ook in het geheel niet schoongehouden worden) zonder ook maar één maal gelucht te worden tijdens het transport. Bovendien als er iemand onder eerstegraads FIES-regime zit, dan moet die talloze uitputtende en kwellende fouilleringen ondergaan, telkens wanneer hij gedurende het transport een gevangenis binnenkomt of verlaat, totdat hij in de bajes van bestemming is aangekomen, waar dan de laatste uitputtende en kwellende fouillering plaatsvindt.

Zo gezien zijn de speciale transporten minder erg, aangezien je in een kleine politiebus vervoerd wordt: je hebt er meer ruimte en een beter uitzicht naar buiten en je wordt direct naar de gevangenis van bestemming gebracht [...]; je ondergaat niet meer dan twee uitputtende en vernederende fouilleringen (een bij vertrek en een bij aankomst). Bovendien wordt je alleen vervoerd en op normale wijze geboeid. Maar voor beide varianten geldt dat ze allebei in hoge mate vernederend zijn, in beide gevallen wordt de menselijke waardigheid gedegradeerd.

Om een beetje het gespreksthema te veranderen en ter afsluiting van deze brief zou ik jullie willen zeggen dat ik voel dat ik jullie allemaal tegelijk moet antwoorden aangezien jullie met meer dan honderd mensen bent die me geregeld schrijven en ik werkelijk niet in staat ben om jullie stuk voor stuk persoonlijk te antwoorden, zeker niet op een dermate korte termijn als ik zou willen en die jullie verdienen. Maar goed, een groot woord van dank voor de kameraden van AMAITU en voor andere kameraden. Stukje bij beetje zal ik me tot jullie wenden, al zij het soms via deze [onpersoonlijke] weg. Hoe dan ook, vergeef me de vertraging en het feit dat ik zo goed als geen brief heb kunnen beantwoorden. Ik zal mijn best blijven doen om jullie, op de een of andere manier, terug te schrijven. Verder heb ik niets op dit moment, afgezien van dat ik met een broederlijke en libertaire omhelzing afscheid van jullie neem en jullie al het geluk van de wereld toewens in deze strijd voor een betere wereld. Voor een wereld zonder bajesen.

Salud, anarchie en sociale revolutie!

Tot de volgende keer

Laude

PS Wanneer mijn lichaam teveel tegensputtert en ik de hongerstaking zal moeten opgeven (ik heb hepatitis C,

---

kampopstanden (waar er overigens, gezien de omstandigheden, best veel van plaatsgevonden hebben).

stenen in mijn galblaas, een aangetaste rechternier, maagproblemen en problemen met mijn bloedsomloop, etc.), dan zal ik mijn luchtstaking voortzetten totdat ik bereikt heb dat ze me uit de afdeling (nummer 8) met gesloten regime hebben laten gaan. Als ik dat eerder mocht bereiken, des te beter.

Vertaald uit het Frans,

Vertaling: Quico

Originele Franse tekst:

<http://toutmondehors.free.fr/publications/b3/cs84Laud e.html>

Originele Spaanse tekst:

<http://www.nodo50.org/desdedentro/modules.php?file=article&name=News&op=modload&sid=23>

Communiqué van Laudelino Iglesias 20 december 2001

Hoi kameraden

Binnen enkele dagen laten we wederom een jaar achter ons..., wederom een jaar van opofferingen, lijden en hardvochtigheden voor de uitgebuite en onderdrukte klasse..., wederom een jaar van martelingen voor degenen die gegijzeld blijven in de gevangenissen en macrogevangenissen (moderne concentratiekampen gericht op de uitbuiting en uitroeiing van de gevangenen van het kapitalisme..., wederom een jaar van Verzet!!!

In mijn specifieke geval gaat het om meer dan 21 jaar onafgebroken gijzeling (de afgelopen 13 jaar onder eerstegraads regimes, het grootste deel onder speciaal regime en onder FIES 1-C.D. regime). Als we er nog de tijd bij optellen dat ik gegijzeld werd gehouden in jeugdgevangenissen, politiebureaus, kazernes, gemeentelijke kerkers en gevangenissen (in voorlopige hechtenis), dan kom ik op een totaal van meer dan 23 jaar gijzeling, 23 lange jaren van vrijheidsberoving, isolatie, marteling en mishandelingen.

Afgelopen 11 augustus [2001] werd ik 40 jaar, waardoor ze me slechts 17 jaar vrij op straat hebben laten rondlopen, mijn kindertijd en een klein deel van mijn puberteit. De rest van mijn leven hebben ze me in gijzeling gehouden en gemarteld, onderworpen aan fysieke en psychische mishandelingen. Maar het ergste van alles is dat ze me de rest van mijn leven zó vast willen blijven houden. Gegijzeld en gemarteld... Nou, zoals jullie al wel weten heeft de fascistische Spaanse staat me levenslang opgelegd (wat gelijkstaat aan de doodstraf), al hoewel deze straf niet in het Wetboek van Strafrecht noch in de Grondwet voorkomt. Mij is dus op ILLEGALE wijze een straf opgelegd. Mij is levenslang = doodstraf opgelegd wegens het toebehoren tot de uitgebuite en onderdrukte klasse, wegens het ontberen van economische middelen om mijn vrijheid te kopen, vanwege dat ik een rebel voor een 'zaak' ben, wegens het strijden

voor de vrijheid en de waardigheid..., wegens mijn libertaire ideeën.

Degenen die ons uitbuiten, onderdrukken en vermoorden geven ons niets anders dan een miserabel leven. Mijn geval is één van de velen die in deze onrechtvaardige wereld door ongeluk voorvallen, een wereld die eigenlijk van ons allen is. Een wereld die door een zootje schoften de (geprivatiseerde) hunne gemaakt is om hem ten eigen bate te kunnen plunderen en exploiteren en die al doende een groot aantal onrechtvaardigheden en sociale ongelijkheden veroorzaken.

In mijn laatste communiqué vertelde ik jullie, onder andere, over mijn 'promotie' van "speciaal regime" naar "gesloten regime", over de overplaatsing uit de gevangenis van Villanubla (Valladolid) naar die waar ik nu zit [Picassent, Valencia], over het door de directeur van deze bajes niet opvolgen van het gerechtelijk vonnis m.b.t. de verbetering, over mijn hongerstaking met als inzet het nakomen van het vonnis en het respecteren van mijn mensenrechten, etc.,...

Goed dan, na 16 dagen hongerstaking bereikte ik/bereikten wij (jullie ondersteuning hierbij is van zeer groot belang geweest) dat ik uit afdeling 9 (speciaal regime en FIES 1-C.D. regime) werd weggehaald en werd overgeplaatst naar deze afdeling nummer 8, hetgeen de afdeling binnen deze bajes is die het "gesloten regime" is toebedeeld. In de praktijk wordt op deze afdeling niet nagekomen wat wettelijk is bepaald met betrekking tot een dergelijk gevangenisregime, laat staan dat de meest elementaire mensenrechten van de gevangenen worden geëerbiedigd.

Daarom schrijf ik jullie nu vanuit een cel op afdeling 8 van gevangenis van Valencia [volgt adres]. Het is een kleine eerstegraads, eenpersoons cel, met een

deur en veiligheidstralies, wit en smerisgroen⁶ geschilderd, erg smerig en verwaarloosd, het krioelde er van kakkerlakken die me dag na dag belaagden. Kortom een volstrekt vernederende woonruimte!!

Over het algemeen zijn alle onderdelen van deze afdeling, voor zover bestemd voor gevangenen, allemaal min of meer even walgelijk, waarbij die ruimtes die bestemd zijn voor de wc's-douches er het meest uitspringen [in negatieve zin]: afgezien van het feit dat er maar TWEE douches zijn, is de ruimte heel erg verwaarloosd en smerig, waardoor we telkenmale dat we moeten gaan douchen ons gedwongen zien om badslippers aan te trekken en te voorkomen dat we de muren aanraken... Op de muren van deze ruimte gedijt een flora en fauna die één van de meest gevarieerde en talrijke is, die overigens ook zeer schadelijk is voor onze gezondheid.

Ik heb begrepen dat deze bajes sinds 1992 in bedrijf is, maar te oordelen naar zijn staat lijkt die al meer dan halve eeuw oud. Afgezien van de deuren, tralies, muren van gewapend beton, metaaldetectiepoortjes, bewakingscamera's, rollen van NATO-prikkeldraad en andere moderne veiligheidsmiddelen, is de rest van deze instelling dermate verwaarloosd en smerig (smerige muren en smerigheid alom, talloze lekkages, kapotte tegels in de wc- en doucheruimtes, kapotte ruiten, talloze cellen zonder elektrisch licht, zonder gezamenlijke televisie-antenne, zonder verwarming wegens kapotte radiatoren en met matrassen en hoofdkussens die rijp zijn om bij het vuilnis te zetten, etc.), waardoor het overduidelijk is dat het enige wat de cipiers werkelijk interesseert, de/hun veiligheid en onze uitbuiting en uitroeiing is.

In deze afdeling zitten gemiddeld 25 gevangenen, waardoor ik mijn leven met veel meer mensen deel dan in de afdeling onder speciaal regime, dan wel FIES 1-CD-regime. De luchtplaats is niet klein, noch is die overdekt met een metalen hekwerk, waardoor het niet een van die minikooien is, zoals die waar ze me gedurende meer dan 13 opeenvolgende jaren lieten luchtten. Er wordt hier gegeten in een gemeenschappelijke eetzaal, waardoor ik dus niet meer alleen op mijn cel hoeft te eten. Binnen de afdeling is een schoollokaal, een gymzaal met gewichten, een kleine ruimte voor medische consulten zonder scheidingstralies en een werkruimte (voor montage van bevestigingsbeugels voor buizen, speciale tussenringen met schroefdraad, etc.) waar we ongegeneerd worden uitgebuit, daar we slechts 10.000 pesetas (60 euro) per maand verdienen, naar gelang de hoeveelheid werk die we maandelijks krijgen toebedeeld

en gerelateerd aan het aantal geproduceerde producten (stukloon).

Eveneens wordt, sinds een maand, ons die naar school gaan (10 gevangenen) onze sport in de sportzaal ontnomen. Dat sporten vindt normaal gesproken een maal per twee weken plaats, slechts één uur per keer, dat wil zeggen slechts TWEE uur per maand. De school vindt drie dagen per week plaats, iedere dag één uur, hoewel wanneer er een video getoond wordt krijgen we er een uur extra bij. We komen alleen maar van onze afdeling af om naar de sportzaal te gaan of om naar de bezoekersruimte te gaan. Het gebruik van de andere collectieve ruimtes van de gevangenis wordt ons ontzegd.

Mijn dagen zijn zeer gevuld. Onder andere met werk in de werkplaats, ik ga naar school en poets en houd het klaslokaal op orde om mijn goede wil te tonen, hetgeen me in staat stelt om meer tijd buiten mijn cel door te brengen (van 9.00 tot 14.00 uur en van 16.00 tot 18.00 uur), al hoewel ik natuurlijk gewoon opgesloten blijf in de werkplaats, de school, de sportzaal, de eetzaal of de luchtplaats. Maar ik geef er de voorkeur aan om zodoende bezig te zijn als de godganse dag op mijn luie reet op de luchtplaats te liggen, zonder iets te doen en permanent tussen de drugs te verkeren, te leven van en voor die vermaledijde drugs die de mensen compleet gestoord maken en compleet overlaten aan de genade van de gevangenisdirectie, die veel methadon, kalmeringsmiddelen en slechte voeding toedient. Ik houd me staande zonder zelfs ook maar te roken en probeer een zo gezond mogelijk leven te leiden, voor zover mogelijk onder deze belabberde omstandigheden, hoewel ik sinds ik in deze afdeling zit - die een geheel nieuwe levenshorizon voor me betekent - koffie en thee drink als stimuleringsmiddel. Deze nieuwe omgeving veroorzaakt veel spanning en stress bij me, hetgeen me aanvankelijk verwarde, blokkeerde en deprimeerde, alles wat hier gebeurt is immers deprimerend. De drugs zijn voor veel mensen hetgeen waar rond omheen het hele leven draait, de drugs dirigeren hun levens met alle negatieve consequenties van dien. Hoewel de kwestie van de drugs in alle bajesafdelingen (regimes) ongeveer dezelfde uitwerking heeft, is het probleem dat ik er niet aan gewend ben om met zoveel mensen samen te leven die met dezelfde problematiek te maken hebben. Hoe dan ook, het is goed voor me dat ik nu met meer mensen samenleef in deze nieuwe omgeving, ik heb immers zo veel tijd doorgebracht in de afdelingen onder speciaal regime (meer dan 12 jaar), meer dan goed voor me was. Met andere woorden deze nieuwe etappe gaat me niet slecht af, het is alsof ik meer lucht krijg. Ik ben me er echter zeer bewust van dat ze me elk moment weer opnieuw onder speciaal regime kunnen opsluiten. Daar hoeft ik helemaal geen aanleiding toe te geven, die verzinnen ze

⁶ De uniformen van de Guardia Civil (=picoletto) waren in die tijd groen, vandaar smerisgroen.

zelf wel, net zo als ze die de afgelopen 12 jaar keer op keer hebben verzonnen. Met andere woorden ik geniet ervan zo lang als ik kan, ondanks alles...

Kortgeleden heeft de rechter in Burgos me, op basis van valse inlichtingen die hem vanuit deze gevangenis werden toegespeeld, mijn promotie naar het tweedegraads regime door de neus geboord. In deze inlichtingen werd ik neergezet als een soort super gevaarlijke sociopaat, als onberekenbaar en onruststoker en nog meer van dergelijke aantijgingen. Deze inlichtingen waren door de behandelende staf van deze gevangenis opgesteld. Zonder dat ze me ook maar ooit ontmoet hebben! Sinds ik in deze gevangenis ben aangekomen heb ik nog nooit bezoek gehad van enig lid van deze zogenaamde behandelende staf. De cipiers proberen dus nog steeds de verlichting van mijn regime te dwarsbomen, waardoor ze er niet alleen in geslaagd zijn mij levenslang op te laten leggen, maar er ook alles aan blijven doen om me onder de meest beroerde omstandigheden van bajesgijzeling vast te houden. Het lijkt er op dat ze er van genieten om mij zo groot mogelijk schade toe te brengen, want er is geen enkele andere verklaring voor te vinden. Nou ja, je kunt ook niets anders verwachten van een repressief staatsinstrument (zoals het bajesapparaat) dat gebaseerd is op geweld, misbruik, gezaaide angst, leugens, afgezien van het feit dat het een onvermurwbare vijand van de vrijheid is.

In deze gevangenis hebben ze al vele kameraden om zeep geholpen. Precies op de afdeling waar ik me nu bevind, hingen ze Romero Chuliá op en in afdeling 9 sloegen ze het leven uit Sebastián Moreno Cortés. En de moordenaars lopen hier nog steeds vrij en onbestraft rond en gaan door met het martelen van de gevangenen.

De gevangenen schrikken hier erg terug voor het verdedigen van hun rechten. En dat is geen redeloze angst, ze weten maar al te goed wat de represailles zijn (aframmelingen, martelingen, isolatie, sancties, etc.,... en zelfs de dood). Er zijn dus erg weinig gevangenen die het aandurven om aanklachten in te dienen en hun rechten op te eisen. De voornaamste schuld daaraan hebben de rechters en officieren van justitie, die zich altijd aan de zijde scharen van de (criminele) cipiers en zich tegen de gevangenen (slachtoffers) keren. Daardoor zijn wij absoluut in het nadeel en in feite zonder verdedigingsmogelijkheden.

Op deze afdeling vierden de cipiers de Dag van de Constitutie met een algehele doorzoeking. Tegen 21.30 uur stormden ze onze cellen binnen, vertraptten onze privacy en haalden onze bezittingen overhoop, tevens namen ze enkele spullen mee die geen enkele bedreiging vormden voor hun veiligheid, waar ze telkens weer over zeuren. Daarom heb ik het de "fouillering van de constitutie" genoemd.

Afgelopen 17 november demonstreerden er meer dan 100 solidaire kameraden rondom het bajescomplex waarin ik mij bevind, die afgezien van de speciale afdelingen ook de 'gewone' strafgevangenis en de bajesziekenboeg omvat. Een enorm bajescomplex waar de onmenselijkheid, terreur en dood vanaf straalt. De kameraden schreeuwden leuzen tegen de bajes, tegen de martelingen, tegen de aframmelingen, tegen de uitbuiting, tegen de uitroeiing, enz. Ze uitten hun walging van de bajesterreur en eisten menselijkheid en vrijheid. We konden zo horen, hetgeen ons enorm opmonterde, aangezien het hoopgevend is dat er mensen zijn die demonstreren tegen de bajessen en voor de vrijheid en die eisen dat voor zolang als er nog bajessen zijn op zijn minst de mensenrechten van de gevangenen gerespecteerd worden.

Ondanks alles en tot grote ergernis van mijn gijzelnemers is mijn gezondheid redelijk goed en blijf ik onafgebroken volharden in mijn verzet. Vooralsnog houd ik stand in deze omstandigheden van gesloten regime (binnen het eerstegraads regime) en blijft mijn doel nog immer de weg richting de vrijheid. Het is afwachten of we er in zullen slagen om een 'promotie' naar het tweedegraads regime kunnen afdwingen, dat zou een flinke stap in de richting van mijn vrijlating wezen. Ik heb twee beroepszaken lopen waarin ik mijn promotie naar het tweedegraads regime eis. Eentje loopt bij de Rechtbank van Toezicht op het Bajeswezen (JVP) in Burgos, de andere zaak loopt bij het provinciaal hof van Valladolid. Het is vooralsnog even afwachten wat die slippendragers gaan besluiten. Tegelijkertijd loopt er nog een vorige maand ingediend verzoek tot opening van een cassatiezaak bij het Constitutioneel Hof waarin ik beroep aanteken tegen de oplegging van levenslang-doodstraf die mij andere slippendragers oplegden, conform de wensen van de knuppeldragers. Gezien de tijd die al weer verstreken is, is het overduidelijk dat ze het allemaal op hun dooie akkertje afwerken voordat ze al of niet besluiten om de cassatie toe te staan. In de cassatiezaak eis ik dat er een limiet aan mijn straf gesteld wordt van 20 jaar, dan wel maximaal 25 jaar, aaneengesloten gevangenisstraf. Hoe dat af gaat lopen moeten we nog even afwachten.

Goed kameraden, ik geloof dat ik er maar eens een einde aan brei. Ik geloof dat ik alles wel gezegd heb. Ik zal jullie op de hoogte houden, op de ene of andere wijze blijven jullie van me horen. Zolang ik onder deze omstandigheden van gesloten regime blijf vastzitten, zal ik minder tijd op de cel zitten (minder tijd dan onder het speciaal regime, waarbij je gemiddeld 21 uur per dag opgesloten zit in je cel) en derhalve zal ik voorlopig minder tijd hebben om te schrijven. Nog afgezien van het feit dat ik dikwijls hondsmoe op mijn cel terugkeer, wat ook niet echt bevorderlijk voor de schrijverij is. Maar

maak jullie geen zorgen, of het nu veel of weinig is, ik blijf schrijven.

Pas goed op jullie zelf. Heb een zo prettig mogelijke jaarwisseling (binnen is dat enigszins moeilijk, maar goed, met een beetje verbeelding is alles mogelijk) en ik hoop dat 2002 een jaar zal zijn dat overloopt van verzet en van de strijd voor de vrijheid. Zonder rechtvaardigheid geen vrede, en zonder vrijheid is er geen gerechtigheid.

Een broederlijke en libertaire omhelzing voor jullie allemaal!!

Geluk en tot de volgende keer kameraden!!

Ik hou van jullie. Agur ['tot ziens' in het Baskisch].

Laudelino

Vertaling: Quico

Brief vanuit de bajes 'Nanclares de Oca' [in Baskenland], December 2002

Ik heet Laudelino Iglesias Martínez en werd op 11 augustus 1961 geboren in het ziekenhuis 'Las Cruces' in Barakaldo [Baskenland]. Ik ben de tweede van tien kinderen (zes jongens en vier meisjes). Een van mijn broers overleed nadat hij in de buurt van Basauri werd aangereden door een trein.[...]

Op mijn veertiende zat ik enkele maanden vast in twee heropvoedingsgestichten. Op mijn zestiende werd ik opgesloten in de gevangenis van Basauri. Ik ben vele malen opgepakt en ik bracht vele dagen door in de arrestantencellen van politiebureaus en kazernes, waar ik elke keer mishandeld werd. Vier keer werd ik opgesloten in de gevangenis. Op 16 oktober 1980 werd ik voor het laatst opgepakt en sindsdien zit ik onafgebroken gevangen.

Eveneens ben ik besmet geraakt hetgeen diverse ziekten veroorzaakt heeft, waaronder enkele vormen van Hepatitis (inclusief variant C), ik heb stenen in mijn galblaas, problemen met mijn bloedsomloop, beschadigde nieren, diverse huidaandoeningen, oogproblemen, etc. Op psychologisch en emotioneel gebied heb ik ook de nodige schade opgelopen. Ik heb veel geleden door de lange tijd dat ik gevangen zit en door de mishandelingen. Ik heb vele hongerstakingen gehouden en geweigerd aan het luchten deel te nemen uit protest tegen het terroristische bajesregime, waaraan ik onderworpen ben. 29 Maart 2000 heb ik wegens gezondheidsredenen 's avonds een hongerstaking af moeten breken, die al 38 dagen duurde. Ik verzeker jullie dat mijn gezondheidstoestand op dit moment tamelijk ondermijnd is. [...]

Ik ben constant in de weer met het schrijven van allerlei stukken, met het voeren van hongerstakingen, luchtstakingen, etc., maar ik blijf gevangen zitten onder het eerstegraads F.I.E.S. 1-C.D. regime. [...]

Sinds 1988 ben ik onderworpen aan de diverse eerstegraads bajesregimes en aan het F.I.E.S. 1-C.D.

regime (Fichero de Internos de Especial Seguimiento - voor 'zeer gevaarlijke' sociale gevangenen - Control Directo) vanaf het moment dat dit in de loop van 1991 officieel werd ingevoerd. [...]

Overigens ben ik ook al jaren onderworpen aan onrechtmatig opgelegde straffen die voortkwamen uit valse beschuldigingen. Ze overtreden voortdurend en systematisch de rechten van de in hun bajes gevangen zittende personen en als toppunt van onrechtmatigheid, overspoelen ze ons met volstrekt onrechtvaardige sancties, wat ook een vorm van psychologische marteling is, en trachten de uit te zitten straf op te rekken onder de meest beroerde omstandigheden. Ik geloof dat ze mij in totaal ruim 500 zware en zeer zware sancties opgelegd hebben, en dan is mijn telling nog aan de zuinige kant. Hoe dan ook, al deze vormen van marteling maken deel uit van de uitroeipolitiek in de gevangenissen, die deze staat in de praktijk uitvoert, hetgeen niets nieuws is voor ons die lijden onder de consequenties daarvan.

Ik zou het prettig vinden als ik geen hongerstakingen meer zou hoeven te houden, maar helaas heb ik geen andere mogelijkheid. Het is een protestvorm, een drukmiddel...

Ik zou graag met andere wapens strijden, maar in deze bajeswereld waarin ik vastgehouden wordt beschik ik niet over andere 'wapenen' om mee te strijden, aangezien het geschreven en gesproken woord onvoldoende zijn en in het merendeel van de gevallen volstrekt ondoelmatig. Ik wil niet zeggen dat hongerstakingen wel doelmatig zijn, maar het is in ieder geval een vorm van protest en een drukmiddel en aangevuld met andere vormen van strijd, leveren die, op de ene of andere wijze, op korte of lange termijn, af en toe resultaat op, maar de moeite waard zijn ze het altijd. Het voeren van strijd op zich is al een positieve houding.

Op 9 september [2002] ging ik voor onbepaalde tijd in hongerstaking en weigerde mijn cel te verlaten. Dit

keer denk ik het tot het uiterste vol te houden, aangezien ditmaal de inzet mijn zo spoedig mogelijke invrijheidsstelling is. Ik weet dat mijn gezondheid broos is, maar de bajes schaadt mijn gezondheid meer dan een hongerstaking. Ik zit ondertussen al vele jaren in de bak en ik kan je verzekeren dat me dat niet in mijn koude kleren is gaan zitten: niet alleen op lichamelijk vlak, maar met name op psychologisch vlak. Het is immers een vorm van voortdurende psychologische marteling. Ontelbaar is het aantal keren dat ik overwogen heb om een einde aan mijn leven te maken opdat er een einde zou komen aan mijn lijden, maar uiteindelijk deed ik het niet. Ik weet niet zo goed waarom, ik deed het gewoon niet. Het idee van de vrijheid en het vooruitzicht daarvan weer te kunnen genieten komt me voor als waanvoorstelling. Ze maken me het leven zo zuur dat het me werkelijk als onrealiseerbaar voorkomt, maar hoe dan ook ik nam geen afstand van het idee en hoopte het toch ooit werkelijkheid te kunnen laten worden.

Maar goed, ik wou er dus geen afstand van nemen, want zonder dat idee heeft het leven voor mij geen zin meer. Daarom begon ik op 9 september [2002] aan een nieuw offensief om mijn vrijheid ter herwinnen en begon een honger- en luchtstaking voor onbepaalde tijd.

Gedurende de staking kreeg ik steun van al mijn kameraden op mijn isolatieafdeling, die zich aansloten bij mijn luchtstaking, en van een kameraad buiten die vanaf 9 oktober [2002] jongstleden op het Herriko-plein in Barakaldo in hongerstaking ging. Ook kreeg ik steun van duizenden strijdvaardige kameraden zowel binnen als buiten de gevangenis die me op de een of andere manier steunden. Ze overspoelden het Hoogerechtshof en de D.G.I.P. [het Directoraat Generaal voor Gevangeniswezen] met steunbetuigingen in de vorm van brieven, telegrammen, petities. Verder vonden er vele demonstraties, manifestaties en andersoortige protestbijeenkomsten plaats om aandacht te vragen voor mijn zaak en mijn onmiddellijke invrijheidsstelling te eisen. Kort gezegd het waren 43 dagen van intense strijd die uitmondde in aanzienlijke maatschappelijke steun en die aanzienlijke druk uitoefende op degenen die me gegijzeld houden, en tegelijkertijd toonde het aan dat mijn gijzelnemers noch geen greintje menselijkheid in hun lijf hebben aangezien ze me niet alleen niet in vrijheid stelden, maar bovendien ook nog op 24 september [2002] - toen ik al 16 dagen niet gegeten had - me een ongelooflijke aframmeling op mijn rug gaven.

Met betrekking tot de hongerstaking kan ik verder nog melden dat ik vanaf de dertigste dag begon te lijden aan zware misselijkheid en een branderig gevoel in mijn maag en op de 41^e dag kreeg ik heel erg last van mijn maag en lever en ik begon geelgroenig over te geven en omdat het braken zo heftig was kreeg ik stuip trekkingen

in mijn darmen die 15 minuten aanhielden. Ik schrok me daar het leplazarus van en voelde me ontzettend beroerd. Ze moesten me een injectie tegen de stuip trekkingen en de misselijkheid geven. Op de tweeënveertigste dag kreeg ik nog zo'n aanval, waardoor ik er uiteindelijk voor koos om de staking af te breken, gegeven het feit dat mijn organen te veel negatieve signalen gaven en ik evenmin wou dat ze naar de kloten gingen en ik bovendien nog veel rotzooi wil trappen...

Mijn herstel gaat helemaal niet zo slecht. Op de eerste dag kotste ik alle vier de yoghurtporties, die de 'doktoren' me hadden geadviseerd te eten, er weer uit. Tevens gaven ze me een behandeling tegen de misselijkheid en het branderige gevoel in mijn maag. De dagen daarna ging het echter telkens beter. Daar ik vegetariër ben, niet rook en ik veel aan mijn vorm doe, gaat mijn herstel redelijk goed. Nog een week verder en ik zal weer als herboren zijn.

Omdat de 'medici' van de bajes vastbesloten zijn om door te gaan met het op een kwetsende wijze dagelijks controleren van mij, dat wil zeggen door het luikje van de celdeur en in aanwezigheid van cipiers, weigerde ik me aan deze vernederende controles te onderwerpen, die een schending zijn van de vertrouwelijkheid tussen arts en patiënt. Je kunt dus stellen dat ik gedurende de hele hongerstaking geen medische controle heb gekregen...

Ik wou jullie laten weten dat de kameraden van het Platform AMAITU zich solidair verklaard hebben met onze strijd. Deze kameraden komen uit de gemeente Barakaldo [in Baskenland], waar ik geboren ben, en zij strijden zeer vastberaden voor mijn vrijlating. Met andere woorden, ik roep jullie op om jullie in verbinding te stellen met hen en samen voor mijn vrijlating en de rechten van de gevangenen, en tegen de levenslange gevangenisstraf/doodstraf, die de uitbuitende en onderdrukkende klasse van de Spaanse moordstaat ons oplegt, te strijden.

Met betrekking tot de aframmeling die ze me op de feestdag van de Merced [Genade, sic] gaven, moeten jullie weten dat de rechter van de Tweede Onderzoeksrechtbank van Dienst in Palencia mijn aanklacht heeft geseponeerd, en dat de cipiers die me in elkaar sloegen en martelden me aangeklaagd hebben wegens beledigingen en bedreigingen. Een aanklacht tegen mij die nog steeds loopt. De gevangenisdirectie heeft me twee zeer zware en een 'gewoon' zware sanctie opgelegd en me 28 dagen in isolatie op de cel en 30 dagen intrekking van het luchten en recreatie toebedeeld. Nou goed, zo gaat dat altijd in de Spaanse uitroeiingsgevangnissen, waar we afgezien van dat we in elkaar geslagen en gemarteld worden ook nog eens extra gevangenisstraf en zeer zware bestuurlijke sancties

opgelegd krijgen en dat alles op basis van valse beschuldigingen. De aanklachten van in elkaar geslagen en gemartelde gevangenen worden altijd geseponeerd.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om jullie enorm te bedanken voor alle steun die jullie me gegeven hebben en die jullie me nog steeds geven. Ik weet dat jullie, die zich met mij solidariseren, met vele personen, groepen en collectieven zijn. Tegen jullie allemaal zou ik willen zeggen dat ik jullie in mijn hart heb gesloten en dat we deze slag gaan winnen.

Mijn zaak is het zoveelste bewijs voor de terroristische essentie van deze staat. Het misbruik, de woede, het sadisme en het moorden zijn hun favoriete en gebruikelijke praktijken, die ingezet worden tegen al die mensen die voor hun leven, voor hun vrijheid en voor de waardigheid van alle menselijke wezens vechten.

Met hun levenslang veroordeling is het duidelijk geworden dat ze hun pogingen om me om zeep te helpen zullen voortzetten. Ze zullen dat op de een of andere manier proberen te bewerkstelligen en het doen voorkomen alsof het zelfmoord was, dan wel dat ik het slachtoffer zou zijn geworden van een gevecht tussen gevangenen onderling, of vanwege een overdosis drugs of van een andersoortige schijnvertoning.

Ik gebruik geen drugs, ik rook zelfs geen tabak, ik ben vegetariër en probeer een gezond leven te leiden, ondanks deze zo ongunstige omstandigheden. Ik ben afkomstig uit Baskenland en mijn ideeën zijn libertair. Ik heb vele vriend(inn)en, ik voel me zeer geliefd, ik ben nog

jong en nog vol van levenslust, maar bovenal wil ik in vrijheid leven. Deze levenslange gevangenisstraf zal me dus nooit de drang tot leven weten te ontnemen, in tegendeel ik ga voort met strijden voor datgene wat ik wil, waar ik van hou en waarover ik droom.

In deze staat zijn wij, de gevangenen, met velen die al meer dan 20 jaar gegijzeld worden en velen ook met een levenslange gevangenisstraf, die gelijk staat met de doodstraf. Het is overduidelijk dat deze staat zijn eigen wetten niet eerbiedigt en evenmin een democratische rechtsstaat is. Het is daarentegen een zwendelaars- en moordenaarsstaat die gijzeling, marteling en levenslange gevangenisstraf inzet tegen al die personen die zich verzetten tegen hun zwijnenstreken. Tegelijkertijd stelt hij na 4 dagen zijn handlangers, folteraars, moordenaars, coupleggers, corrupte rechters, plegers van ambtsmisdrijven, bankdirecteuren, politici, zakenlieden en alle schoften die in hun dienst zijn, die achter hun rug om het vuile werk opknappen en de vuile oorlog voeren, volledig schaamteloos op vrije voeten en begenadigt ze. In de bajes worden ze beschermd en verwend als koningen. Je zou dus kunnen zeggen dat ze nooit werkelijk een straf uitzitten en al helemaal niet op de wijze waarop ze ons laten boeten.

Vertaling: Quico

Originele tekst:

<http://euskalherria.indymedia.org/eu/2002/12/3100.shtml>

Laatste nieuws van Laudelino Iglesias Martínez, tweedegraads gevangene te Langraitz 3 januari 2003

Afgelopen 30 december belde Laudelino ons vanuit de gevangenis van Langraitz. Ten eerste vertelde hij ons over de laatste nieuwtjes die hij kreeg medegedeeld met betrekking tot een mogelijke straf voor hetgeen de afgelopen 9^e november is gebeurd. Er vond toen een demonstratie ter ondersteuning van de gevangenen plaats. Toen Laude, die zich op de luchtplaats bevond, zag dat stillen zich achter de demonstranten opstelden die voor de gevangenis stonden, riep hij "rot op stillen! Wel eens gehoord van de vrijheid van meningsuiting?" Direct daarop verscheen er een cipier die hem zei dat hij daar mee problemen zou krijgen.

De afgelopen week werd hem medegedeeld wat de instructeur (één van de chefs van dienst) als straf

heeft voorgesteld. Hij vraagt van de disciplinaire commissie dat hem [Laude] twee zware straffen worden opgelegd gebaseerd op artikel 109a "lasteren, beledigen of het tonen van een volledig gebrek aan respect en consideratie, die verschuldigd zijn aan de autoriteiten", en artikel 109b "het niet opvolgen van de orders die de autoriteiten of functionarissen tijdens de legitieme uitoefening van hun functie hebben gegeven of zich daar passief tegen verzetten". De oplegging van die twee zware aanklachten kan voor hem betekenen dat hij opnieuw teruggeplaatst wordt naar de eerste graad bij de eerste volgende revisie van zijn regime, en het uitzitten van nog negen maanden extra gevangenisstraf. Voor iedere zware overtreding krijg je drie maanden om te

reclasseren, aangevuld met nog eens drie maanden straf, zonder luchten en eventueel met isolatie op de cel...

De 'fouten' van de gevangenis

Bovendien legde hij ons uit dat hij vanaf 8 januari [2003] weer deel mag nemen aan de cursus Baskisch. Zoals de onderdirecteur van de gevangenis hem had uitgelegd was het verbod op deelname aan die cursus een fout geweest die bij deze rechtgezet is. Men moet echter niet vergeten dat dit de tweede maal is dat ze deze zelfde 'fout' begaan en zoals Laude zegt: "Jullie laten ons voor onze fouten boeten met vele jaren gevangenisstraf en wij boeten ook voor jullie fouten".

De bevelen van de directeur...

Hij beklagde zich ook over het bevel van de directeur van Langraitz waardoor hij sinds afgelopen 26 december [2002] niet langer zijn speciale bezoeken (bezoek van familie en 'intiem' bezoek - van je partner) mag opsparen, enkel nog die van de bezoeken achter een glazen scheidingwand. Zowel de wet als het [gevangenis]reglement staan het opsparen van dergelijke bezoeken toe, met name voor gevallen zoals die van Laude, waarbij zijn vriendin honderden kilometers ver weg woont. Ze hebben hem geen enkele reden voor deze beslissing gegeven en Laude zegt dat het niet wegens ruimtegebrek kan wezen aangezien zowel hij als collega gevangenen elke keer als ze bezoek krijgen kunnen vaststellen dat er ruimtes vrij zijn. In eerste instantie heeft Laude een brief aan de onderdirecteur geschreven aangezien de bezoeken onder zijn bevoegdheid vallen. Het is even afwachten wat hij voor een reactie zal krijgen.

Gevalen van ongeneeslijk zieken

Overigens herinnerde Laude ook nog eens aan de beroerde situatie waarin zieke gevangenen zich bevinden, zoals de gevallen van zijn broer Santos en die van Germán San Emeterio, een gevangene uit Bilbo [Bilbao]. Zij zijn twee goede voorbeelden van ongeneeslijk zieke gevangenen die niet in voorwaardelijke vrijheid worden gesteld en die wel aan alle vereisten voldoen. In het geval van Germán bijvoorbeeld, die 36 jaar oud is en al 15 jaar HIV-positief is - wat hij in de bajes opgelopen heeft - en momenteel het niveau van zijn afweer rond de 57 schommelt, de medische staf om zijn vrijlating heeft verzocht, maar noch de gevangenis, noch de rechter staan het toe. Hij zit een straf van 6 jaar uit en heeft er al ruim 4 jaar opzitten, zonder enige bijgekomen straf en met ondersteuning van zijn familie en zelfs dan wordt hij nog niet vrijgelaten

Laatste communiqué van het jaar

Tenslotte las Laude een communiqué voor getiteld "40 jaar op eigen kracht", waarin hij de eerste indrukken beschrijft die de woorden van Aznar, uitgesproken op televisie, met betrekking tot de volledige volstrekking van de straffen die zijn opgelegd aan terroristen en de aankondiging dat de maximum hoogte van een straf naar 40 jaar verhoogd zal worden. Zijn reactie volgt hierna:

Gisteren hoorde ik een markante staatscrimineel zeggen dat hij het volledig uitzitten van een straf gaat verhogen naar 40 jaar, en dat dit slechts bedoeld was voor terroristen maar we weten allemaal donders goed dat ze dit op alle personen gaan toepassen die voor hun individuele en collectieve mensenrechten strijden en tegelijkertijd weten we dat hijzelf één van de meest bloedige terroristen van deze staat is, aangezien er op zijn schouders vele moorden, martelingen, mishandelingen en vele treiterijen drukken die ten koste gingen van de personen en volkeren die hijzelf uitbuit en onderdrukt, samen met zijn staats collega's. Allemaal weten we dat er in zijn uitroeiingsgevangenissen meer dan 50.000 personen gegijzeld gehouden worden, die hij economisch uitbuit en door middel van marteling, mishandeling en ziektes om zeep helpt. Nu wil hij de uitbuiting en het lijden van zijn gevangenen verhogen naar 40 jaar. Hij wil zijn slachtoffers op maximale wijze uitpersen en de folter nog verder opschroeven, want daarom gaat het hier. Het gaat om het intensiveren van de uitbuiting en het sadisme uitgeoefend op gevangen personen en zowel hij als zijn collega's weten dat deze genocidale mishandeling er niet toe zal leiden dat het streven naar vrijheid van de personen en volkeren, die zij uitbuiten en onderdrukken, beteugeld zal worden. De strijd voor de individuele en collectieve mensenrechten van alle mensen zal doorgaan tot de dag dat we allemaal vrij zullen zijn, totdat de gelijkheid en solidariteit de basis zal zijn van het menselijk samenleven. Noch 30, noch 40 jaar marteling, uitbuiting en moorden zullen er in slagen het streven naar vrijheid van deze personen en volkeren te verlammen. Hij weet dat en zijn collega's ook. Daarom begrijpen wij heel goed wat hun ware criminele bedoelingen zijn. Die zijn niets anders dan zo groot mogelijke schade berokkenen aan die personen die het ongeluk hebben om in hun uitbuitende en genocidale klauwen te vallen. Wij, de uitgebuitenen en de onderdrukten, begrijpen heel goed wie de terroristen zijn, aangezien jullie ons uitbuiten, martelen en vermoorden. Daarom begrijpen wij heel goed dat jullie de terroristen zijn. Onze wens voor 2003 is dat jullie je met nul vermenigvuldigen en ons met rust laten. Daarmee zouden jullie de mensheid een grote gunst verlenen.

*Gezondheid en vrijheid voor alle mensen die moedig
strijden voor hun universele rechten.
Een dikke omhelzing voor allen.*

*Laudelino Iglesias Martínez, 23 jaar gegijzeld in de
uitroeiingsgevangenen van de fascistische staat Spanje*

Informatie ontleend aan *4º grado & Pititako irratia*
(Sansurtzi-Bizkaia)

Vertaling: Quico

Originele tekst:

<http://www.nodo50.org/desdedentro/modules.php?file=article&name=News&op=modload&sid=353>

Brief vanuit de gevangenis van Valencia

23 oktober 2003

Ze houden me al meer dan de helft van mijn leven 'gevangen', en als je de tijd van 'opsluiting' die ik heb doorgebracht in 'heropvoedingsgestichten', 'voorlopige hechtenis' in politiebureaus, kazernes, huizen van bewaring en macrogevangenen meetelt, kan je stellen dat ze me al 25 jaar mijn vrijheid hebben ontnomen (marteling), en net zo lang mij de meest fundamentele mensenrechten van een gevangene onzegd hebben (verbod op fysieke marteling, mishandeling in woord en daad, etc, etc...)

Afgelopen augustus ben ik 42 jaar oud geworden, waardoor ik eigenlijk een groter deel van mijn leven gegijzeld ben dan ik op de straat heb rondgelopen (ik schrijf met opzet niet "in vrijheid" aangezien buiten de muren van de bajes net zo min werkelijke vrijheid bestaat, hoewel men daar wel meer bewegingsvrijheid, enz. heeft). Kort gezegd probeert de Spaanse staat me al meer dan de helft van mijn leven op te voeden in afgesloten hollen en op basis van oplawaaien (marteling), constant onderworpen aan het lijden aan morele en economische armoede.

Sinds oktober 1980 houden ze me ononderbroken 'gevangen' en mijn straf zit er komend jaar [2004] augustus op. Eens zien of ze me dan eindelijk laten gaan en dat zeg ik niet zomaar. Je moet je echter wel bedenken dat ik geen één poging tot staatsgreep heb gedaan, noch heb ik iemand met de dood tot gevolg gemarteld om ze daarna clandestien in ongebluste kalk te begraven [verwijzing naar het Spaanse politionele doodseskader GAL dat meerdere moorden op zijn geweten heeft, waaronder die op twee jongens die zij - ten onrechte - van ETA-ondersteuning verdachten en op hiervoor beschreven wijze om het leven brachten], noch heb ik miljarden van de arbeiders geroofd door gebruik te maken van mijn directeursfunctie bij een bank, noch heb ik groot geld verdiend met de handel in wapens en drugs, gebruikmakend van mijn immuniteit vanwege mijn ambtelijke functie, dan wel van mijn vriendschappen met hoge pieten, noch voor enige andere gelijksoortige zaak waarbij degenen die wel de bak indraaien door de

voordeur terwijl ze net zo snel (sommigen zetten überhaupt nooit een voet in de bajes of verlaten die nog weer dezelfde dag) weer buiten zijn. Daar hervatten ze dezelfde of vergelijkbare vuige praktijken. En tot slot zit ik ook niet wegens verkrachting van iemand, noch voor het mishandelen van welke vrouw dan ook.

Ik ben gevangen, zoals de overgrote meerderheid van de gevangenen, wegens het doodeenvoudige en vervloekte 'misdrijf' arm te zijn, dan wel arm geboren te zijn (mijn libertaire ideeën even buiten beschouwing gelaten), hetgeen ons er toe dwingt om vogelvrij ons kostje bij elkaar te schrapen (overleven). We weten immers uit ervaring dat de wet de arbeiders uitbuit en onderdrukt, dat die gemaakt is voor de rijken (onze uitbuiters), conform hun behoeften en om hun verdorven belangen te beschermen en verdedigen waarvan hun medemens de dupe is. Ik ben nog zo'n product van deze onrechtvaardige maatschappij. Niet meer en niet minder, net zo als de grote meerderheid van de gevangenen.

De kwestie is dat ik gedurende al deze jaren van opgebouwde ervaring als gegijzelde, ik de veranderingen heb kunnen waarnemen die het gevangeniswezen doorgemaakt heeft. De laatste ontwikkeling is de start, vanaf ongeveer 1985, van het bouwen van nieuwe gevangenen (macrogevangenen), waarvan er nog vele andere op de rol staan om gebouwd te gaan worden. Je moet hier denken aan gevangenen van het type 'Zuera', 'Dueñas', 'Villena', etc., die allemaal ongeveer volgens hetzelfde principe gebouwd zijn. Nadat ik hier lang en diep over heb nagedacht, ben ik tot de volgende conclusie gekomen: alle veranderingen die er de laatste jaren zijn doorgevoerd zijn altijd zonder enige twijfel ten gunste van de cipers gekomen en ten koste van de gevangenen gegaan.

Ik beschik niet over exacte data, maar in de Spaanse staat is het aantal gevangenen al gegroeid tot een honderdtal (hierbij zijn de jeugdgevangenen, TBS-instellingen, enz. allemaal meegeteld) als we dat al niet gepasseerd zijn.

De 'bajesbevolking' is duizelingwekkend gegroeid (op dit moment zijn er al meer dan 55.000 gevangenen) en in korte tijd is de schaalvergroting een feit geworden. De nieuwe macrogevangenissen die gebouwd worden, zijn extra beveiligd, op technisch vlak zijn ze uitgerust met zeer geavanceerde veiligheidssystemen en ze worden op structurele wijze met veel verdorvenheid ontworpen en gebouwd. In eerste instantie om te voorkomen dat de gevangenen ontsnappen en in de tweede plaats om te bereiken dat hun verblijf in de gevangenissen zo onaangenaam mogelijk is. De regimes die worden opgelegd in de afdelingen "F.I.E.S. 1-C.D." zijn de beroerste, daarna volgt het regime "F.I.E.S. 3" en daarna alle "eerstegraads" regimes (ook wel aangeduid als 'gesloten regime'). Het is praktisch onmogelijk om te ontsnappen uit deze nieuwe gevangenissen, dat geldt in het bijzonder voor diegene die onder het regime "F.I.E.S. 1-C.D." vallen, wat bij uitstek uitbraakvrije instellingen zijn.

Deze monsters van staal, beton, ijzer en de meest geavanceerde controletechnologie, die de bevolking bedreigen, dwingen en tarten vanaf de laagvlaktes (vele gesitueerd in afgelegen bossen), de overgrote meerderheid ver verwijderd van de stedelijke gebieden, zijn zeer bewust gemaakt ter voorkoming van ontsnapping en met het doel zo veel mogelijk schade aan te brengen aan de gevangene, afgezien nog van het feit dat ze uitgebuit worden en beetje bij beetje, dag na dag uitgeroeid worden.

De gevangenis bevordert de recidive. De Grote Gevangenis (Staat-Vaderland-Kapitaal) creëert en voedt het onrecht, wat leidt tot ontevredenheid, tot opstandigheid, tot afwijkende stemmen, tot armoede en tot 'delinquentie', waardoor deze enorme monsterachtige gevangenissen haar 'voeding' en haar verzekerde handel krijgen: "Het gaat goed met Spanje". Ja, maar dan wel voor degenen die de macht hebben en de bevolking uitbuiten, onderdrukken en kwelen.

Ik geloof dat het totaal aantal cipiers rond de 20.000 ligt (als het er al niet meer zijn), die gemiddeld zo'n 200.000 pesetas ($\pm$ 1200,00 euro) per maand verdienen. Dat is het gemiddelde loon wat de 'gewone' cipiers opstrijken. Daarbovenop komt nog het loon van de leden van technische staf, van de 'medici', de hoge pieten, de onderdirecteuren en directeuren, administratief personeel en managers, etc. Die verdienen veel, veel meer en in de praktijk zie je ze amper of ze weten eenvoudigweg niets goed te doen, afgezien van het maandelijks opstrijken van hun verzekerde, ruime salaris, ten koste van duizenden gevangenen en hun familieleden en vrienden die gegijzeld, uitgebuit en gekweld worden. Daarbij komen nog de toeslagen voor vermeende gevaren, etc, etc.

In de bouw of in de mijnen sterven bijvoorbeeld dagelijks mensen. Strijken zij dezelfde salarissen op als de cipiers? Krijgen zij gevarentoeslagen uitbetaald of vergoedingen voor overplaatsing, etc, etc. Hoeveel cipiers sterven er in de gevangenissen of op straat? Vast en zeker overstijgt hun aantal in de verste verte niet het aantal gevangenen dat sterft. Gevangenen die dagelijks, volledig straffeloos in hun gevangenissen door hen gemarteld, uitgebuit en vermoord werden. De arbeiders produceren rijkdom, de cipiers slechts pijn en kwellingen.

En toch willen ze nog steeds meer macrogevangenissen bouwen (het geld dat deze kosten zou zeer zeker in veel betere dingen geïnvesteerd kunnen worden), het personeelsbestand verder uitbreiden, hun salarissen nog verder verhogen, zich bewapenen en nog beter beschermen! Maar waartoe dit alles? Als ze al de overgrote meerderheid van de gevangenisbevolking geconditioneerd hebben en dusdanig geïntimideerd hebben met de angst voor afstraffingen in geval van het niet opvolgen van bevelen, die geen vin verroert (heel weinig gevangenen durven het aan om systematische schendingen van hun rechten aan te klagen) uit angst voor represailles (marteling, aframmelingen, beledigingen, bedreigingen, sancties, eerste graad, opschorting van 'beloningen' - zoals permissies voor verlof, halfopen regime, voorwaardelijke in vrijheidstelling, communicatie met de buitenwereld, etc. -, verhoging van de gevangenisstraf, etc, etc). Ze houden meer dan de helft van de gevangenen verslaafd aan de harddrugs (methadon en andere psycho-farmaceutische middelen), waarvan de meerderheid leidt aan ernstige ziektes dan wel zich in de terminale fase (op sterven liggen) bevindt, die verstoken zijn van de kracht om te overleven.

Wanneer ze hun veiligheid al voor 99% gegarandeerd hebben door de (legale en illegale) drugs, kan je daar de angst en de overige kwellingen noch bijtellen die het overgebleven procent van hun veiligheid garanderen.

Deze bureaucraten (net zoals iedere andere bureaucraat) leiden aan een ernstige vorm van babbelsiekte. Hetgeen ze werkelijk willen is hun maffia van scherprechters vergroten, zo min mogelijk hun luie reet van hun stoel omhoog laten komen, de kranten lezen die bestemd zijn voor de gevangenen, zo'n hoog mogelijk salaris vangen en de grootst mogelijke schade toebrengen aan hun gijzelaars met een honderd procent gegarandeerde veiligheid. Voor de gevangenen is er geen enkele veiligheid, noch enig recht...

Voor een wereld zonder bajessen en cipiers!
Sociale oorlog tegen het kapitaal!
Weg met het kapitaal en de staat!
Leve de anarchie!

Communiqué van Laudelino n.a.v. zijn vrijlating op 10 augustus 2004

"Hallo kameraden!!

Eindelijk hebben ze mij losgelaten, eindelijk hebben ze mij losgelaten uit de leGALe⁷ gijzeling waaraan ik sinds zomaar eventjes 23 jaar en tien maanden was onderworpen. Daar ben ik in geslaagd dankzij de kennis die ik mezelf heb bijgebracht over mijn mensenrechten en door veel te schrijven, zowel naar hun onrechtbanken als naar die eerlijke en strijdvaardige mensen die mij vanaf de straat en vanuit andere gevangenis hebben geschreven en geholpen... Maar boven alles omdat ik op geen enkel moment mijn dierbare hoop heb verloren en omdat ik mezelf steeds zo goed als mogelijk heb verzorgd en nooit ophield te geloven in mijn ideeën.

Ja, 23 jaar en 10 maanden gegijzeld in de vernietigingskampen van de fascistische en moordende Spaanse staat, geregeerd in de eerste plaats door een aantal nationaal-katholieke kapitalistische parasieten die zich voldaan nestelen voor hun haard terwijl ze de arbeider/sters, studenten en alle personen, die het - uit overlevingsdrang - aandurven hun onrechtvaardige wetten te overtreden, uitbuiten, onderdrukken, uitpersen, folteren, vermoorden en bedriegen. Wetten waarvan we altijd voor ogen moeten houden dat zij gedicteerd zijn door onze beulen, gemaakt op hun maat en enkel hen tot voordeel strekkend, en dat zij ze ons te vuur en te zwaard, met geweld opleggen.

Ja, eindelijk laten ze mij gaan, maar ze hebben 23 jaar en 10 maanden van mijn leven (mijn vrijheid) gestolen, en mij mishandeld (fysiek gefolterd, in elkaar

geslagen, met de dood bedreigd, beledigd, gedurende meer dan 15 jaar volledig geïsoleerd in speciale extra beveiligde afdelingen van de eerste graad en bajessen met FIES.1-C.D. regime, ze hebben geïntrigeerd tegen mij met de bedoeling me als onbetrouwbaar te doen voorkomen en te laten vermoorden door bepaalde "gevangenen", ze hebben mij onrechtmatig gesanctioneerd, ze hebben mij met ernstige en ongeneeslijke ziekten geïnfecteerd, ze hebben mij steeds gekweld en het leven zuur gemaakt tot op de laatste dag... Dat is de normale behandeling die ze geven aan gevangenen die zonder ophouden strijden opdat hen hun waardigheid niet wordt afgenomen en hun fundamentele mensenrechten worden gerespecteerd. Ja, ze hebben mij vele klotenstreken geleverd en ze hebben veel geld aan mij verdiend, geld dat ze hebben gepikt van de lonen van de arbeid(st)ers.

Ze hebben mij in een dertigtal gevangenis en maxi-gevangenis (concentratiekampen van de sociale oorlog waarin de wereld is verwickeld) vastgehouden en lieten me nu vrij vanuit de gevangenis van Valencia, uit haar slechtste tweedegraads afdeling (afdeling 7), mijn laatste cel was nummer 205 op de tweede verdieping.

Ik laat een aantal vrienden achter, wat me triest stemt, maar ik ben ervan overtuigd dat zij, net zoals ik, het te boven zullen komen, en dat ook zij op een dag hun vrijheid zullen terugwinnen. Velen van degenen die ik heb leren kennen en ook anderen werden ongestraft vermoord door de cipiers. Dat gebeurde met behulp van martelingen, aframmelingen, ophangingen, vergiftigingen, etc. Zij allen zullen in mijn gedachten en in mijn hart blijven voortleven.

Voor de andere gevangenen (uitgezonderd de weinige en eervolle uitzonderingen) voel ik alleen afschuw. Het is met schaamte dat ik daarover praat, maar de gevangenis in de kapitalistische wereld zijn vol van nederigen, kruipers, individualisten, kontenlikkers, ruziezoekers, geweldenaars, mishandelaars, verkrachters, collaborateurs, en velen zijn net zo als de bewakers of nog erger... Ellendelingen zonder moraal, die geen respect kennen voor hun naaste noch voor zichzelf. Zij zijn het kanonnenvoer dat noodzakelijk is om de gevangenis te vullen (die trouwens ware megacomplexen zijn geworden) en aldus één van de ongezonde doelstellingen te vervullen

⁷ Woordspeling op de GAL (Grupos Antiterroristas de Liberación [anti-terroristische bevrijdingsgroepen]: sinds 1983 opererend doodseskader, dat het vooral voorzien had op naar Iparralde – Frans Baskenland – gevluchte Basken. Verbindingen met de Guardia Civil en het Spaanse Ministerie van Binnenlandse Zaken zijn bewezen. Vanaf het moment dat de uitleveringen door Frankrijk aan Spanje begonnen, medio 1986, heeft de GAL zijn activiteiten langzaam beëindigd. Eind jaren tachtig, begin jaren negentig werden verschillende kopstukken van het Ministerie van Biza en uit de Guardia Civil opgepakt en halfslachtig berecht, waarbij nooit de werkelijke opdrachtgever – de Spaanse Staat – in staat van beschuldiging werd gesteld. De aangeklaagden, voor zover ze al veroordeeld werden, kwamen kortstondig in halfopen bajessen of hun straf werd kwijtgescholden.

van dit systeem dat ons uitbuit en onderdrukt. Het is een totale degeneratie en iedere dag wordt het beroerder...

Beetje bij beetje zal ik jullie dingen en ervaringen vertellen over de gevangenissen van deze verdomde staat, nu zal ik mij in de eerste plaats wijden aan het LEVEN van dit leven (men heeft mij praktisch heel mijn leven gevangen gehouden, wat gelijk staat met het LIJDEN van het leven) samen met mijn vriendin en genieten van de ruimte en zoveel mogelijk proeven van alle goede dingen van het leven.

Ik neem afscheid met een broederlijke libertaire omhelzing en tot binnenkort kamerad(inn)en. Hou jullie goed en verzet jullie zonder ophouden!!!

Totdat er een einde is gemaakt aan de uitbuiting en de onderdrukking,

Totdat we allen gelijk en vrij zijn.

Salud y Anarquía!!!

Laudelino Iglesias Martinez

Vanuit de macrogevangenis van Valencia, 9 augustus 2004.
Picassent

Vertaling: Anarchist Black Cross - Gent

Originele tekst:

<http://www.carteleralibertaria.org/articulo.php?p=987&more=1&c=1>

Artikel van Laudelino over F.I.E.S. (oktober 2004)

De FIES (Fichero de Internos en Especial Seguimiento - Databank van gedetineerden onder speciaal toezicht) regimes werden [ingevoerd en] opgelegd door de PSOE⁸ om een einde te maken aan de kameraadschap, de solidariteit en de organisaties binnen in de gevangenissen. Maar in de eerste plaats ging het erom de rebellerende en dissidente gevangenen (en degenen met een geschiedenis van ontsnaptingen) te isoleren en te folteren en de hen nog resterende fundamentele mensenrechten ongestraft te schenden. De FIES regimes intimideerden de gevangenen zwaar; de bewakers dreigden voortdurend bij de geringste insubordinatie het FIES regime op te leggen aan de gevangenen; het is het meest efficiënte instrument dat zij hebben om het merendeel van de gevangenispopulatie te onderwerpen en uit te schakelen. De invoering van de FIES regimes vond plaats in het jaar 1991, en tot op de dag van vandaag kan men zeggen dat de macht nagenoeg zijn doel heeft bereikt met [het invoeren] deze regimes.

Met uitzondering van de politieke gevangenen (FIES-3), werd de grote meerderheid van de sociale gevangenen die onderworpen werd aan het regime FIES-1 -Directe Controle- moreel en fysiek verslagen, en in vele

gevallen slaagden ze er niet alleen in hen te verdelen, maar ook om hen de dood in te drijven.

Onder dergelijke repressieve regimes wordt een waanzinnige sfeer gecreëerd en op korte of lange termijn (in vele gevallen meer dan 12 jaar) slagen de bewakers erin de gevangenen, naar gelang hun nukken, te manipuleren. Steeds, met als doel de menselijke degradatie, slagen ze erin dat de gevangenen door de knieën gaan door de onderdanigheid, de vriendjespolitiek, de collaboratie. Maar eveneens is het zeker dat dit niet bij alle gevangenen gelukt is; gelukkig blijven er steeds een aantal die zich verzetten tegen deze schande en die al hun menselijke waardigheid weten te bewaren. De FIES regimes en de FIES afdelingen blijven tot op de dag van vandaag bestaan, en vele kameraden lijden er nu nog steeds onder.

Met de dood van dictator Franco [in 1975] hoopten de gevangenen op een totale amnestie. Dat hoopten ze omdat dit coherent was met een verandering van regime. Maar al snel stelden ze vast dat er geen regimeverandering was, maar de voortzetting van hetzelfde gesterkt door overeenkomsten afgesloten met leden van het 'linkse' of 'progressieve' kamp. En ze zagen hoe enkel een aantal politieke gevangenen werd vrijgelaten (resultaat van de harde en bloedige strijd die voor hen werd gevoerd op de straat) en de grote meerderheid van de gevangenispopulatie van tijdens het franquistische fascisme achter de tralies bleef. Toen organiseerde en streed de grote meerderheid van de gevangenen voor de invoering van de totale amnestie voor alle gevangenen. Aangezien de macht weigerde toe te geven aan die legitieme eis, kwam de grote meerderheid van de gevangenen uit de Spaanse staat in opstand en veroorzaakte grote vernielingen in de gevangenissen. In

---

⁸ Partido Socialista Obrero de España [Socialistische Arbeiderspartij van Spanje], Spaanse sociaaldemocratische partij die na de parlementsverkiezingen van 1981, onder aanvoering van Felipe González, aan de macht kwam. De PSOE zou tot het midden van jaren negentig van de twintigste eeuw aan de macht blijven, waarna ze voor een periode van acht jaar uit het pluche werden gehouden door de rechtsconservatieve Partido Popular [Volkspartij]. Sinds maart 2004 is de PSOE wederom aan de macht in Spanje. Qua bajespolitiek en politieke, economische en sociale repressie verschillen deze twee partijen zo goed als niets van elkaar.

die tijd sloten de de meest strijdbare gevangenen zich aan bij de organisatie COPEL (Coordinadora de Pres@s en Lucha [Samenwerkingsverband van Strijdende Gevangenen]).

Het antwoord van de macht op de muiterijen was keiharde onderdrukking van de muiteren; vele gevangenen werden vermoord, gefolterd, zwaar verwond, en om het karwei van de repressie af te maken werden de meest bewuste en strijdbare gevangenen overgeplaatst naar de meest repressieve gevangenis van dat moment, zoals Herrera de la Mancha [bij Madrid] en Puerto de Santa María [bij Sevilla]. Tijdens de overplaatsingen werden ze gefolterd en afgeranseld, en eenmaal in de beslotenheid van de gevangenis werden ze volledig geïsoleerd en onderworpen aan een heel zwaar militair disciplinair regime, de martelingen en slagen waren er dagelijkse praktijk. Ook werden ze iedere morgen gewekt (om 7.30 u) met het afspelen van 'Cara al Sol'⁹ via de intercom in de cellen. Het waren zware jaren voor de gevangenen, velen legden het loodje, vermoord in hun cel. Men kan zeggen dat de macht praktisch een einde maakten aan de COPEL, maar niet aan de strijd voor de menselijke waardigheid in de gevangenis.

In de volgende jaren werden, beetje bij beetje en in de clandestiniteit, andere organisaties opgericht binnen de gevangenis, vooral in de isolatieregimes. Zo werden de A.P.R.E. (Asociación de Pres@s en Régimen Especial [Vereniging van Gevangenen onder Speciaal Regime]) en de G.A.P.E.L. (Grupo Armado de Presos en Lucha [Gewapende Groep van Strijdende Gevangenen]) geboren. Beiden zetten de strijd binnen de gevangenis voort; de eerste vocht voor het respecteren van de gevangeniswetgeving en de andere voor de vrijheid, de naleving van de fundamentele mensenrechten van de gedetineerden, de berechting van de bewakers die schuldig zijn aan moord en mishandeling, vergoedingen aan de slachtoffers van de mishandelingen, aan de families van de vermoorde gevangenen en aan alle gevangenen voor de schade en benadeling veroorzaakt door de systematische niet-toepassing van de penitentiaire wetgeving, etc.

Aangezien de macht doof bleef voor de aanklachten en eisen van de strijdende gevangenen braken er [rond 1991] muiterijen uit in vele gevangenis die opnieuw zwaar onderdrukt werden, maar deze keer werden, naast de moorden, folteringen, afranselingen, mishandelingen en overplaatsingen, ook de FIES regimes en FIES afdelingen opgelegd. Op die manier slaagden ze er opnieuw in de organisaties van de strijdende

gevangenen, die ontstonden na de COPEL, te vermorzelen, en toch bleef de toorts van de strijd voor de vrijheid en de menselijke waardigheid in de gevangenis branden.

FIES.1 - CD - Regime en Afdeling De gevangenis in de gevangenis.

Een kleine volledig geautomatiseerde afdeling, compleet geïsoleerd van de rest van de gevangenis, gemiddeld zo'n acht kleine anti-oproercellen, een blok beton om op te slapen, een kleine tafel en kruk van staal bevestigd aan de grond, een gloeilamp en een opening in het beton, afgesloten met geblinderd glas die de cel in het duister hult.. Iedere cel met twee parallelle veiligheidsdeuren (één van massief staal en de andere met tralies), een klein venster met een systeem van dubbele veiligheidstralies (een aantal ook met een stalen plaat met kleine gaatjes), een minuscule luchtplaats overdekt met een systeem van tralies of met een ijzeren raster, een veelheid van rollen prikkeldraad op de muren van de afdeling, een afzuigersysteem in elke cel, een veelheid aan camera's die elke centimeter van de afdeling controleren, geen enkel fysiek contact met de bewakers die meestal beschermd zitten in hun veiligheidsbunkers en vandaar heel de afdeling controleren door op knoppen te drukken (behalve wanneer zij fysiek contact willen met een gevangene, dan komen ze altijd in een groep en voorzien van anti-oproermateriaal), dagelijkse kwetsende doorzoeken van de gevangenen en de cellen, grondige doorzoeking van de weinige aan de gevangenen toegestane bezittingen en de cellen in het algemeen, geboeid op de rug en niet zelden met kettingen aan de voeten om de gevangene te verplaatsen buiten de cel en tijdens de overplaatsingen. Tijdens elke overplaatsing een gemiddelde van tien bewakers en af en toe ook onder toezicht van de Guardia Civil, de gevangene wordt alleen overgeplaatst in een overvalwagen bewaakt door verschillende escortewagens en gemiddeld tien gewapende agenten (men noemt dat speciale begeleiding). De gevangene weet nooit op welke dag of op welk uur hij overgeplaatst zal worden, frequente vernederende fouilleringen tijdens de overplaatsingen en in vele gevallen gedwongen onderworpen aan 'doorlichting' met röntgenstralen. Een gemiddelde van vier gevangenen in een module, het luchten gebeurt alleen of hooguit met één andere gevangene, normaal zo'n twee uur luchten dagelijks zonder dat men ooit weet op welk uur van de dag of met welke kameraad. Diverse veranderingen van cel per week, of zelfs dagelijks. Afgeknippte balpenen en tandenborstels zodat het normale gebruik ervan onmogelijk is. De producten uit de winkel moeten via een lijst de dag daaraan voorafgaand aangevraagd worden en vooraf betaald, en altijd brengen ze dat wat hen zint

⁹ Het Spaanse volkslied tijdens het bewind van Franco. Vandaag de dag wordt het nog geregeld gezongen bij neonazistische of neofranquistische bijeenkomsten in Spanje.

(bijvoorbeeld, conservenblikken, glazen potten en andere verpakte producten in het algemeen, worden geweigerd). Beschikbaarheid van farmaceutische medicijnen om het bewustzijn te bedwelmen en de opstandigheid in te tomen (Trankimazin, Transilium, metadon, etc). Geen enkele productieve of vormende of culturele of recreatieve of sportieve activiteit, schandelijk medisch personeel, weinig effectief en in totale medeplichtigheid met de bewakers, etc. Maar voor alles is er de absolute eenzaamheid, de maximum veiligheidsvoorzieningen, het totale gebrek aan privacy, de martelingen, de afranselingen en andere fysieke en psychologische mishandelingen. Er werden al vele gevangenen vermoord in de FIES afdelingen, anderen zijn gek gemaakt, nog

anderen hebben zich onderworpen, en nog anderen blijven zich verzetten.

De FIES zijn illegaal, het zijn circulaires met normen gedictieerd door de bewakers en ingesteld door het D.G.I.P (Dirección General de Instituciones Penitenciarias [Directoraat Generaal van het Gevangeniswezen])

Een groet, LAUDE.

Valencia, 28 oktober 2004

(vertaling: Anarchist Black Cross - Gent)

Originele tekst:

http://ateneoalmargen.blogspot.com/2004/10/fies_28.html

Interview met Laudelino Iglesias Martínez (30 Augustus 2005)

Foto: Laudelino kort na zijn vrijlating, 2004

A - Laudelino Iglesias bracht 25 jaar in de gevangenis door, van oktober 1980 tot augustus van het jaar 2004. Van die 25 jaar bracht hij 13 jaar door in isolatie en hij was de eerste die in het jaar 1991 het 'Fichero Interno de Especial Seguimiento' (FIES) regime opgelegd kreeg. Vandaag willen we het met hem hebben over de georganiseerde verzetsbewegingen waarin de gevangenen een hoofdrol speelden gedurende al die jaren, die de gevangenisomstandigheden aanklaagden, en over de evolutie van die beweging en de huidige stand van zaken.

Laudelino - Hallo. De verzetsbeweging in de gevangenissen. Dan moeten we terugkeren tot het jaar 1975, toen Franco stierf. De sociale omstandigheden waren die van een overgang van een fascistisch franquistisch naar een monarchistisch franquistisch regime, en goed, ja, toen was er de politieke strijd die de mensen buiten voerden. Franco stierf dus en er waren onderhandelingen met diegenen die zichzelf politieke gevangenen noemden, er was ook veel strijd buiten, zij

bereikten dat de grote meerderheid van hen vrij kwam, want niet iedereen kwam vrij.

A - Tijdens de twee amnestieën van de jaren 76 en 77.

L - Maar van de sociale gevangenen werd niemand vrijgelaten. Wel, vanaf dat moment begonnen zij zich te organiseren, aangezien de gevangenisomstandigheden zeer slecht waren, er werd veel gemarteld, veel mishandeld, er heerste overbevolking binnen de bajessen, er wasslecht eten, etc. Men ging er vanuit dat er als er een politieke regimewisseling plaatsvond die voor iedereen gelijk moest zijn, er geen onderscheid gemaakt moest worden tussen politieke en sociale gevangenen. De strijd was dus niet alleen voor de gevangenisomstandigheden, want die verbeterden, maar ook voor een amnestie voor alle gevangenen. Toen vormde zich de COPEL (Coordinadora de Presos En Lucha [Samenwerkingsverband van Strijdende Gevangenen]). Er werd strijd gevoerd in de gevangenissen, de regering wou hun geen amnestie verlenen, dus volgden er mueren, waarbij bijna alle gevangenissen vernield werden. Goed, het waren oude gevangenissen, niet zoals die van vandaag, en die werden bijna allen vernield. Maar onmiddellijk daarop volgde natuurlijk de repressie, de politie viel binnen, die ranselde iedereen af, er vielen doden. Toen voerden ze iedereen die ze aanzagen als aanvoerders af naar Herrera de la Mancha en naar Puerto de Santa María en daar werd een heel streng regime op hen toegepast. Daar werd de COPEL beweging bij wijze van spreken de nek omgedraaid. Toen volgde er een interval van 1978 tot 1985 waarin heel weinig mensen zich roerden; ze kenden in de gevangenissen de consequenties die de COPEL

beweging had gehad. Die waren niet alleen gericht op de bestraffing van allen die hadden gerebelleerd, maar ook tegen alle andere gevangenen zodat zij geen vinger zouden verroeren. De COPEL ging in de clandestiniteit door, maar met weinig mensen. Toen in 1978, rond dezelfde tijd als dat de Grondwet van kracht werd, het reglement van de Organieke Wet op het Gevangeniswezen (la Ley Orgánica Penitenciaria) werd opgesteld, bevatte die al een verwijzing naar een speciaal regime, naast het eerstegraads regime, toen die dus werd ingevoerd begonnen ze het speciale regime binnen de 1ste graad toe te passen.

A - Wat hield dat regime in?

L - Het speciale regime hield in dat ze je isoleerden en je in isolatie hielden zolang zij dat wensten. Ondertussen hielden ze je in isolatie, werd je om de haverklap afgeranseld, en aangezien je geen contact met buitenwereld had, niet via brieven, schriftelijk, of op welke wijze dan ook, konden ze met jou doen wat ze wilden.

A - Degenen die leefden onder het speciale regime, werden ondergebracht in speciale afdelingen in de gevangenis, toch?

L - Jazeker, in de gevangenis van toen waren de speciale afdelingen de eerstegraads afdelingen waar dus het speciale regime werd toegepast, en om uit het speciale regime te komen dat kon wel één, twee, drie, vijf jaar, of eeuwig duren, afhankelijk van je gedrag binnen. Aangezien de mensen toen laaiend woest waren werd de APRE (Asociación de Presos en Régimen Especial [Associatie van Gevangenen onder Speciaal Regime]) opgericht. Zij begonnen te strijden omdat die gasten elkaar het nieuwe gevangenisreglement leerden kennen, en ja, natuurlijk, onder het speciale regime waren er ook regels die niet werden nageleefd en het enige wat gedaan kon worden was eisen dat de regels die nog bestonden binnen het kwade, het speciaal regime, werden nageleefd, hetgeen niet het geval was, en daarom begonnen ze met het aanklagen daarvan.

A - Welke eisen werden er opgesteld? En wat voor collectieve acties werden er opgezet?

L - APRE bespeelde vooral de wetmatige thema's, wetmatig in de zin dat de penitentiaire wetgeving zou worden toegepast, bijvoorbeeld alles wat betreft het respect voor de mensenrechten en voor de leefomstandigheden.

A - En de collectieve acties, welke actievormen waren er? Hongerstakingen, weigeringen om te gaan luchten...?

L - Bij Hongertstakingen draaide het vooral om schrijven en nog eens schrijven. Wat zich voordeed is dat sommige gevangenen niet geloofden dat het enig effect zou hebben, dus dachten wij, aangezien onze aanklachten in de prullenmand verdwenen en de rechters van toezicht niet naar ons luisterden, dat onze enige manier om aandacht te trekken de mouterij was. Daarvoor werd de GAPEL (Grupo Armado de Presos en Lucha [Gewapende Groep van Strijdende Gevangenen]) gevormd parallel met de APRE. Nu, wat wij van de GAPEL deden, het is duidelijk dat het ons niet aanstond in de gevangenis te zijn want het was daar heel beroerd, dus trachtten wij te ontsnappen. Het enige wat telde was de vrijheid, we waren volledig gewijd aan de vrijheid. Wat als het ons niet lukte? Dan barricadeerden we ons met gijzelaars en onderhandelden we. En één van de belangrijkste punten was dan, ten eerste dat ze geen haar zouden krenken, dat er dus geen fysieke represailles kwamen, en ten tweede dat ze alle onderdelen van de penitentiaire wetgeving die niet werden toegepast daadwerkelijk toepasten. Goed, de GAPEL begon, ik was nauw betrokken bij de GAPEL, met andere kameraden deden we gijzelingen, opstanden en dat soort zaken, totdat... Al met al vonden er zoveel gijzelingen en zoveel mouterijen plaats dat dit het systeem in hoge mate verontrustte en toen voerden ze het FIES regime in. Dat was in 1991 en het was een heel zwaar regime, en in feite voerden zij het niet alleen in om ons fysiek en psychisch te straffen, maar ook vooral om onze GAPEL beweging te vernietigen, want die van de APRE die eigenlijk niet veel meer deden dan zich toeleggen op schrijven zaten hen niet zo dwars. Degenen die het hardst werden aangepakt waren degenen die voornamelijk bezig waren om rotzooi te trappen om te kunnen ontsnappen en op gewelddadige wijze zaken aankaarten, want gezien de gevangenisomstandigheden bleef ons geen andere weg. Toen voerden ze dus de FIES in op een dusdanige wijze dat wij, de gevangenen, allen volstrekt overrompeld werden. Wij helemaal niets van dat regime en het was heel traumatisch; want, ja, plotseling, zonder enige uitleg, werden wij, zonder pardon, uitgeselecteerd.

A - Degenen van jullie die het felst hadden gestreden.

L - Ja, er waren speciale transporten en eerst werden we samengebracht in Badajoz, daarna in Sevilla, later in El Dueso (Cantabrië) en ze hielden ons zo'n drie maanden vast zonder ook maar voor iets de cel te verlaten.

A - Met hoeveel waren jullie? Zo'n 150?

L - Ja, min of meer, zo'n 150 gevangenen verdeeld over die drie gevangenis. Goed, elke dag wisseling van cel, geen luchten, ze lieten je naakt in de cel, want je werd verplicht een overall te dragen en toen we dat weigerden bleven we naakt. Later was het enige wat ze ons in de cel lieten houden een totaal versleten schuimrubberen matras, op de grond, want er was geen bed, en een tandenborstel waarvan ze de steel hadden ingekort.

A - *Gehalveerd zodat jullie die niet als wapen zouden kunnen gebruiken.*

L - Tja, over wapens..., maar goed. Een gehalveerde tandenborstel, tandpasta (van die smerige) van de instelling, een plastic lepel en bord, dat was het enige wat we in onze cel hadden

A - *Pen en papier?*

L - Pen en papier? Herinner ik me niet zo goed, ik dacht van niet en dat we het met ons geld moesten kopen in de bajeswinkel. Anders, niet. In die omstandigheden hielden ze ons volledig van de buitenwereld afgesloten (incomunicado), want ze lieten ons ook niet communiceren.

A - *Niet eens met de advocaten.*

L - Noch met de advocaten, noch met familie, met niemand. Zowat drie maanden. Wat gebeurde, zeker, is dat ook in deze omstandigheden we opstanden waar mogelijk opzetten, een aantal van deze mouterijen bereikten het grote publiek en dan kwam het erop aan te onthullen wat het FIES regime was, aangezien niemand er iets van wist en er volslagen door overrompeld werden. En zo begonnen we beetje bij beetje te communiceren met de familie. Zij lieten ons met boeien om naar het bezoek gaan, met veel bewakers, steeds met gewapende bewakers en geboeid op de rug en je werd verplicht de overall aan te doen, wou je naar buiten voor bezoek dan lieten ze dat niet toe als je de overall niet droeg.

A - *Steeds wanneer jullie buiten de cel waren, moesten jullie geboeid zijn binnen de gevangenis? Om naar de wandeling te gaan, om te gaan douchen,...*

L - Ja, bij elke verplaatsing buiten de cel, aangezien deze cellen veiligheidsdeuren hebben, met tralies, moest je je omdraaien, de handen achterwaarts door de tralies steken, dan boeiden zij je, openden ze de traliedeuren en haalden ze je eruit en fouilleerden ze je ...

A - *Met schoenen of slippers aan, toch?*

L - Wij gingen op dat moment met niets, op blote voeten. Later begonnen we daartegen te protesteren, bereikten we dat ze ons onze kleren gaven, bereikten we dat ze onze radio's gaven, beetje bij beetje zijn we erin geslaagd dat ze ons onze bezittingen die ze ons hadden afgenomen teruggaven. Ook dat ze ons papier en potlood gaven, want dat kregen we ook niet zodat we geen klachten zouden kunnen schrijven. Wij vroegen natuurlijk om papier en potlood om klachtbrieven te schrijven en dat gaven zij niet, t.t.z. zij gaven ons niets, hielden ons compleet afgezonderd, zij wouden dat buiten niemand van iets wist en dus ontzegden ze ons alles. Goed, toen ze ons daar dus concentreerden en dit regime op ons toepasten, hadden ze nog geen fysieke structuur zoals de FIES afdelingen die nu bestaan. Op dat moment wouden ze ons simpelweg gijzelen, verzamelen in hoofdzakelijk deze drie gevangenis en ons daar houden tot zij de FIES modules klaar hadden. Die modules zijn allen klein, volledig geautomatiseerd, automatische deuren, overal bewakingscamera's, overal microfoons, geen enkel fysiek contact was mogelijk met de bewakers. Alles gebeurt doorheen tralies, alles gebeurt via kooien, via veiligheidsglas.

A - *Totaal ontmenselijkt.*

L - Ja. Maar goed, totdat deze modules werden geïnstalleerd, en dat gebeurde in sneltreinvaart, hielden ze ons daar [in de drie gevangenis hierboven vernoemd] geconcentreerd. Het was heel zwaar, beroerd, aangezien wij geen enkel bericht ontvingen, geen radio luisterden, niets, begonnen wij te denken dat er een staatsgreep moest hebben plaatsgevonden! Ik zei: misschien is er een staatsgreep geweest en gaan ze ons hier en nu fusilleren? Ze hebben ons ontvoerd, laten ons met niemand in contact treden en misschien dat ze ons vandaag nog één voor één gaan fusilleren, weet ik veel.

A - *Jullie dachten dat de doodstraf opnieuw was ingevoerd.*

L - Dat er een fascistische staatsgreep was geweest, de collega's van Tejero¹⁰ en consorten, en wie weet wat ze met ons willen doen. Godver, wij werden heel slecht behandeld, bij het minste geringste gaven ze ons een

¹⁰ Spaanse kolonel die in 1978, na de herinvoering van de parlementaire democratie, een mislukte poging tot staatsgreep deed. Na een gijzeling van het parlement gedurende enkele dagen, bleek dat de coupleggers niet voldoende achterban hadden, die bereid was zich achter hen te scharen, en gaven de coupleggers zich over. Ze kwamen er voor het overgrote deel met hele lichte straffen van af. Velen kregen ook kort na hun veroordeling gratie.

afranseling, we werden iedere dag volledig naaktgefouilleerd, iedere dag celdoorzoeken, verandering van cel, geenluchten, kortom: de weinige rechten die je nog had in een normaal leven namen ze je allemaal af. En dan, met het FIES regime en de FIES structuren, wat gebeurt er? Het is duidelijk dat wij voor alles 'vluchtgevaarlijk' waren en zo. Vandaar dat de modules voor gemiddeld twee, drie, vier personen zijn of voor één persoon. Ik werd gedurende iets meer dan twee maanden alleen vastgehouden, alleen maar hele volksstammen bewakers en ik alleen op die afdeling.

A - Je maakte zeker korte nachten vanwege alle geluiden.

L - Jazeker, aangezien ze mij verschillende keren met de dood hebben bedreigd en dan denk je: op een bepaald moment vermoorden ze mij terwijl er niets is gebeurd.

A - Ja, niemand komt iets te weten.

L - Zo is het, en zoals altijd gebeurt wanneer zij je een afranseling geven en je vermoorden: ze hangen je daarna op en zeggen dat jij je hebt opgehangen. Er wordt een zelfmoord door ophanging in scène gezet en naar buiten wordt het gepresenteerd alsof er zich weer iemand heeft opgehangen. En zo werden de FIES afdelingen en het FIES regime ingevoerd met als voornaamste doel de beweging van diegenen die op dat moment vchten voor de vrijheid, of beter gezegd voor een vrijheidseis en voor mensenrechten, te breken. En zij slaagden erin heel de beweging te breken want uiteindelijk slaagden ze er in de loop van de jaren niet alleen in ons te verdelen, maar ook tegen elkaar op te zetten. Wel, de mensen, als je één van degenen bent die steeds tracht te ontsnappen en ziet dat er onder deze omstandigheden geen enkele mogelijkheid is om te ontsnappen, want je hebt het geprobeerd maar het mocht niet zijn, dan kom je tot de conclusie dat je er van hier nooit uitkomt, behalve wanneer ze ons eruit komen halen.

A - Het maakte je wanhopig?

L - Dat is zo en het is begrijpelijk, er komt een moment dat men zegt dat er niets anders op zit dan te slikken, zich te onderwerpen, geen ruzie meer te zoeken met de bewakers, zien wat er gebeurt als er één jaar voorbijgaat, twee jaar, en ze me uit de FIES laten. Als ze me uit de FIES halen heb ik tenminste de kans om te vluchten, want hier in de FIES is er geen enkele.

A - Daarom waren er ook veel gevangenen die probeerden naar het gerechtsgebouw te komen, naar het hospitaal, om onderweg een vluchtpoging te wagen?

L - Zo is dat, maar de bewakers wisten dat, zodoende, als je naar het gerechtsgebouw ging, wist je ten eerste niet wanneer je zou gaan, de advocaten evenmin, ze brachten je onder bepaalde condities..., bewakers aan alle kanten, blootsvoets, ze hielden je overal stevig beet, bij de haren, hoofd naar beneden geduwd, je kon je helemaal niet bewegen, en zo, aangezien er op dat moment bijna niemand op straat was, tot in de kerkers van het gerechtsgebouw. Dus, je moet je voorstellen, van in de celwagens tot in de kerkers, opdat je niets zou zien vervoeren ze je op heel gewelddadige wijze, die verschrikkelijk vernederend is, het gaat niet enkel om fysiek geweld, maar ook om een verschrikkelijk psychologisch geweld, een heel zware vernedering. Toen zeiden de mensen, ze gaven zich op als daders van daden die ze niet hadden begaan, ik schrijf naar de rechter van een bepaalde plaats en ik heb het gedaan, paf. Maar de rechter, of hij het nu doorhad of niet, liet je opdraven en nam de verklaring af. Maar goed, ik geloof niet dat iemand op deze wijze ontsnapt is en uiteindelijk besepte men dat dit ook geen manier was om te ontsnappen.

A - Het enige wat ze bereikten was het opstapelen van de opeenvolgende straffen.

L - Nog meer jaren, ja. Dus ook deze weg was niet goed om te ontsnappen, want ze lieten je niet los. Daarom kozen vele mensen er toen voor om zich te onderwerpen, geen klacht meer in te dienen. Wanneer je moest vegen, als je een schoonmaakklus moest doen omdat de bewaker het je opdroeg, wel dan deed je dat en maakte nergens ruzie over met de bewakers, je behandelde hen met respect. En ja deze attitude leverde; afhankelijk van het personage in kwestie, wat op, afhankelijk van wat zij in overweging namen, want voor de ene persoon besloten ze dat zes maanden voldoende was, maar de andere, die zich op dezelfde manier gedroeg, moest het minimum twee jaar volhouden, en weer een andere drie jaar...

A - Kun je iets zeggen over de rol die drugs speelden in de FIES afdelingen?

L - De rol van drugs, dat is toch duidelijk.

A - Veel mensen weten dat niet.

L - Weten ze dat niet? Nee. Goed, de functie van drugs in de gevangenis is duidelijk, vooral de legale drugs, de legale drugs die het systeem zelf geeft zoals methadon,

psychofarmaceutica, kalmeringsmiddelen en dat soort dingen. De mensen kiezen 1, 2, 3,..., aangezien de gevangenis heel zwaar is, het is heel moeilijk om die situatie te trotseren, dus men kiest de gemakkelijkste weg, ik drogeer me en het dringt niet tot me door wat er om me heen gebeurt. Volgens hen stelen ze dagen van de rechter, maar ze beseffen niet dat het leven beetje bij beetje wegvloeit, toch? Maar zo is het, de drugs maken dat de mensen, en zeker wanneer ze hen worden verschaft door de instelling, dat de instelling hen dan in haar greep krijgt, en het dus instrumenten zijn van de instelling. Het keert zich op alle manieren tegen je. Het is een feit dat vandaag de dag er vele gevangenen zijn waar de deuren en andere zaken, het openen en sluiten van de deuren, vele dingen die vroeger door de bewakers werden gedaan, nu door de gevangenen worden gedaan.

A - Het eten brengen.

L - Eten brengen, van dat soort dingen. Maar het openen en sluiten van de deur van een gevangene, er zijn vele gevangenen waar het de gevangenen zijn dit dat doen, van dat soort zaken. Maar waarom? Omdat ze verslaafd zijn aan de methadon, omdat ze naast de drugs die door het systeem verstrekt worden, vervolgens aan degenen die een baantje hebben, degenen die ze vertrouwen, toelaten drugs te verhandelen, ze laten hen drugs binnen smokkelen, om zo aan de kost komen. De bewakers pikken steeds een graantje mee, ook de bewakers smokkelen veel drugs binnen, er zijn gevallen geweest waarbij ze gepakt zijn, bijvoorbeeld met flessen chocomelk vol met heroïne, zoals in Alcalá Meco en op vele andere plaatsen. Aangezien ze hen niet fouilleren, smokkelen ze heroïne en verdelen die dan onder de gevangenen die ze vertrouwen, die een baantje hebben. De gevangenen verkopen die verder en de bewakers pikken ook daar een graantje mee, ze vangen geld. De gevangene kan zo ook zijn kostje verdienen, want er is veel armoede, veel misère, maar de bewakers die ook hun deel inpikken verdienen het meest. Uiteindelijk, wat hen het meest bezighoudt is dat er geen onlusten ontstaan in de gevangenis, dat er niemand is die klaagt of eisen begint te stellen. Dus de bewakers weten dat, door veel drugs binnen te brengen en veel drugs aan de gevangenen te geven, de rust in de instelling niet verstoord zal worden, hoogstens zijn er afrekeningen onder de gevangenen, omdat er niet betaald wordt nadat er op krediet gekocht op krediet was, enzovoort.

A - Uiteindelijk is dat de strategie, toch? De gevangenispopulatie tegen elkaar opzetten? Zodat er zich geen collectieven vormen, geen gemeenschappelijke acties, geen confrontaties zouden zijn.

L - In de eerste plaats deze personen uitschakelen als personen, zodat ze geen bewustzijn ontwikkelen met betrekking tot hun rechten en ze die dus ook niet opeisen. In de eerste plaats dus dat zij geen problemen geven. Ten tweede, als er problemen zijn, dat die dan tussen de gevangenen zijn, aangezien zij dan de reddende engel, de 'good guys' kunnen spelen, van dat soort zaken. En verder, iedere keer dat er een conflict is tussen de gevangenen en dat bekend wordt bij het grote publiek, dan stellen ze het voor alsof het om maffia's gaat, afrekeningen van de maffia binnen de gevangenen, en dan vragen zij telkens meer veiligheidsbudget, loonsverhogingen, meer personeel. Dat alles komt steeds de bewakers ten goede, begrijp je? Dat is dus het spel dat daarginds in de gevangenis gespeeld wordt, dat is voor mij heel duidelijk. Het maakt de mensen heel negatief, dat zeg ik je. Als je naar de eerste graad overgeplaatst wordt vandaag de dag, al sinds enige tijd eigenlijk, dan kom je terecht in een wereld vol van drugs. De mensen zijn zwaar verslaafd aan methadon, aan psychofarmaceutica. Maar in de 2de graad is het nog veel en veel erger. Toen ik naar de 2de graad ging, twee jaar voor ik werd vrijgelaten, was ik echt geschokt door de mensen daar. Omdat, echt waar, als je daar iets zei aan tegen gevangene ging die je zonder blikken of blozen verklikken bij de bewaker, zonder enige angst of wat dan ook, ongelooflijk gewoon. Ik dacht toen, verdomme, voor mij zijn de bewakers vijanden, omdat ik weet dat het mijn vijanden zijn, maar dit zijn gevangenen zoals ik, maar die zijn ook mijn vijanden. Dat is echt te heftig. Voor mij is het zeker duidelijk, niet alleen daarom, wat de rol van drugs is. In de eerste plaats bereiken dat de gevangenen geen problemen veroorzaken. Ten tweede dat de problemen zich voordoen onder hen zelf. Zo hebben zij er ook baat bij en bovendien heeft het systeem er zo nog weer een instrument bij. Want het is het systeem dat hun drugs geeft, ze dusdanig in hun macht houdt en doet met hen wat ze wilt. Als een bewaker tegen een gevangene zegt: "sluit die deur", dan gaat de gevangene er naartoe en sluit de deur; als hij zegt "ga en verspreid dit gerucht over die gevangene" dan doet hij dat het, hij zegt wat de bewaker wil; "neem een mes en vermoord die gast, dan geef ik je een dubbele dosis methadon, en plaats je over naar de 3de graad". In feite, aan ons, aan mensen die gegijzeld waren omdat we op dat moment de vrijheid wilden, stelden ze voor een gevangenis-GAL te vormen. De bewakers deinsden wat dit betreft voor niets terug.

A - Kan je wat nader verklaren wat de gevangenis-GAL is? Wat is de GAL en wat is de gevangenis-GAL?

L - Ja, wat ik je voordien reeds zei, zelfs ik, als je de gevangenis eens nader onder de loep neemt, dan is de

gevangenis heel zwaar. Vandaag de dag zijn de meeste mensen die binnenkomen van de straat al in aanraking geweest met drugs en éénmaal binnen, omdat de gevangenis zo zwaar is, kunnen ze het niet aan en dus is het het gemakkelijkst om binnen aan de drugs te gaan. En als je het dan ook nog van het systeem krijgt dan is het helemaal geweldig! Alle gevangenen hebben begrepen: dat als je het systeem geen problemen bezorgt en collaboreert met het systeem, dat je dan vroeger vrijkomt, eerder verlof krijgen en van dat soort dingen. Dat hebben ze goed begrepen, de gevangenis is zeer hard en dan het leven buiten, het is maar de vraag of ze buiten alternatieven hebben. Ik geloof van niet, en dus als ze buiten al geen alternatieven hadden dan binnen nog minder, en dan verkopen ze zich voor een....

A - En over de GAL?

L - De GAL? Buiten of binnen?

A - Leg eerst eens uit wat het buiten was.

L - Buiten was het een, een ...

A - De 'Grupo Antiterrorista de Liberación' (Antiterroristische Bevrijdings Groep).

L - Ja, een maffia van politieagenten, binnen de Guardia Civil, binnen de Policía Nacional, en ook binnen het militaire apparaat. De Guardia Civil is een militair korps, maar een politieel militair korps. Wel, zij legden zich vooral toe op het fysiek uitschakelen van mensen, vooral van Basken, van mensen van de GRAPO, van mensen die betrokken waren bij gewapende bendes met politieke doeleinden. Zij ontvoerden hen, vermoordden hen, pleegden bomaanslagen tegen hen. Met andere woorden zuiver en heftig geweld, volslagen terroristisch, staatsterrorisme. Natuurlijk hadden ze alle middelen ter hunner beschikking, buiten en binnen. En aangezien er binnen bepaalde, vooral Baskische gevangenen zijn, waar er volgens hen relatief veel te veel van zijn, maken zij zich zorgen en nu ze toch al in de gevangenis zitten kunnen ze net zo goed...

A - Zij baarden de politie en de militairen zorgen.

L - Wel, zij gingen zelfs zo ver ons te zeggen dat ze bepaalde Baskische gevangenen uit de weg wilden ruimen. Zij kwamen naar ons - wel niet naar mij want ik ben Bask dus benaderden ze mij niet, maar wel anderen, collega's-toe en zij namen hen mee naar de cel en zeiden: "Dus

jullie strijden voor de vrijheid? Wel, kijk, als jullie slim zijn kunnen jullie binnen zes maanden in vrijheid komen en het is helemaal legaal. Jullie moeten alleen doen wat wij jullie zeggen." En deze kompanen die helemaal niet dom zijn vroegen hun "En wat moeten we dan doen? Je stelt ons binnen zes maanden in vrijheid, wel, wat moeten we doen?" "Goed, het is simpel. Jullie staan al bekend voor die gijzelingen die jullie telkens weer doen. Wel, nu laten wij ons gijzelen. Wij brengen jullie naar een concrete plek om een persoon te elimineren, op die concrete plaats laten wij ons gijzelen, jullie binden ons stevig vast, jullie elimineren die persoon en als dat gebeurd is geven jullie je over. Niemand zal jullie een haar krenken, want het is allemaal afgesproken. Zes maanden later, dat is legaal, op een andere manier kunnen zij het niet doen, dat zou wat verdacht zijn, aangezien de wet zegt dat het minimum zes maanden is in de 1^e graad voor je naar de 2^e graad kan. Na zes maanden zeg je ons naar welke gevangenis je wilt gaan, we brengen je daar in 2^e graad, na drie maanden ben je in de 3^e graad, je krijgt verlovings, en binnen de kortste keren sta je op straat." Dat is wat ze ons voorstelden, dat wij kameraden zouden vermoorden, dat is de gevangenis-GAL die zij binnen wouden oprichten, maar wij vertikten het.

A - Hoe is de situatie van de strijd binnen de gevangenschappen vandaag de dag? We kunnen, als je wilt, het later ook hebben over de hongerstaking gevangenen in isolatie in het jaar 2000 als de laatste collectieve ervaring in die zin.

L - Ik heb aan die hongerstaking meegedaan en die heeft me geen goed gedaan. Ik heb veel honger geleden en net als ik hebben wij allemaal veel honger geleden, maar uiteindelijk hebben we zo goed als niets bereikt. Maar goed, tegelijkertijd is het voor ons binnen een manier om iets duidelijk te maken aan de bewakers daar, maar het resultaat was nihil. Want er was geen enkele regimewijziging, niemand kwam eruit, voor ons binnen waren er enkel represailles. En dat is het juist, denk ik, want was er buiten een werkelijke en grotere coördinatie geweest, een goede coördinatie, meer steun, reële steun, dan hadden de bewakers zich wat ingehouden op het moment van de repressie. Maar natuurlijk, aangezien ze wisten dat buiten de steun op dat moment louter symbolisch was, behalve de vier of vijf personen die er altijd zijn, voor de rest was de steun meer iets als een mode op dat moment. En de bewakers weten dat alles, en omdat ze wisten dat er geen grote steun was, wel, dan krijg je dit.

A - *Het joeg de bewakers geen schrik op het lijf.*

L - Neen, helemaal niet. Zij waren helemaal niet onder de indruk. Meer nog, iedere keer, en deze keer ook, dat we in hongerstaking gingen, lachten de bewakers ons uit, ze lachten zich kapot. Maar goed, wij aten niet, bleven het eten, de kost, weigeren, we aten niet.

A - *Het maakt hun niets uit, in feite, er was die keer dat jij al achttien dagen in hongerstaking was toen je een afranseling kreeg van vijf bewakers?*

L - Ja, door vijf bewakers. Ik was achttien dagen in hongerstaking en bij een overplaatsing naar een andere cel begonnen ze me van achteren op mijn rug te slaan, ze wierpen me op de grond, stampden op mijn hoofd, deden mij de handboeien om, ik had verschillende snedes in mijn hoofd, later boeiden ze mij met handen en voeten aan een bed, naaiden de wonden toe zonder verdoving, het was een verschrikking. Ik klaagde daarover en bovendien was ik door de 18 dagen hongerstaking al tamelijk verzwakt. Maar het was een manier van afranselen, het was de eerste keer dat ze het op zo een laffe manier deden, door me te bedriegen. Want de keren daarvoor was er telkens eerst een integrale fouillering, je kent de spanning, je weet dat als ze je onderbroek niet afnemen dat ze je gaan slaan, je bereidt je voor, maar dan, omdat je alleen bent tegen allen weet je dat je eindigt met een pak slaag, dat ze je er van langs zullen geven. Maar toen zetten ze me op een verkeerd been. "Verandering van cell" Goed, een normale celwissel, want ze verplaatsen me voortdurend. Ze gingen achter me staan, "neem je spullen" en zo, en ik nam dat wat ik op dat moment aan het schrijven was, nam mijn schrift, de brieven en die dingen waarvan ik niet wou dat zij ze zagen als ze de spullen doorzoeken, en stapte naar de gang van de galerij, en toen begonnen ze me zonder aanleiding te slaan. En toen ik me omdraaide sloegen ze echt hard toe, wierpen mij tegen de grond, traptten op mijn hoofd, een verschrikkelijk pak slaag. Begrijp je? In die tijd had ik de steun van Amaitu.

Foto: Laudelino kort na zijn vrijlating, augustus 2004

A - *De vereniging uit je dorp.*

L - Ja, en zij deden het toch, het maakte hun niets uit [dat de mensen van Amaitu het mee zouden krijgen].

A - *Toen bij die hongerstaking van 2000 maakte het hen ook helemaal niets uit dat jullie in hongerstaking waren, met hoeveel waren jullie toen?*

L - Ik geloof dat we met zo'n tweehonderd waren, of meer. Ik ben er niet echt zeker van want de ene zegt zoveel en de andere zoveel, en aangezien we afgezonderd van elkaar waren... Wij moesten telefoneren naar mensen buiten om te weten te komen hoe de dingen ervoor stonden in andere plaatsen, ik denk dat er in totaal meer dan 200 personen de hongerstaking begonnen, en vijftig of minder tot het einde.

A - *Zij werd enkel opgevolgd door de gevangenen van de 1^e graad, want in de tweede graad deden enkel Gabriel en een andere kameraad mee. Er was evenmin veel steun bij de rest van de gevangenen, toch?*

L - Nee, in 2^e graad Gabriel en ... en ook in de 1ste graad waren er weinig, want in de 1ste graad waren er vele gevangenen en enkel degenen in de FIES en enkelen in de 1ste graad deden mee. Maar zoals ik zeg, zo'n tweehonderd startten en ik geloof zowat vijftig aten niet tot het einde.

A - *Je zei zojuist dat er in de 1e graad veel mensen verblijven. Misschien is het belangrijk te zeggen, vooral voor de rest van Europa, dat er nu nog slechts 44 personen zijn die onder het FIES regime verblijven, want Xosé Tarrío stierf in januari, het FIES regime, dwz het strikte isolatieregime blijft bestaan in Spanje en zal blijven bestaan ook al zijn er geen FIES gevangenen meer.*

L - Ja, dat zal blijven bestaan, dwz de afdelingen, deze hebben hun een fortuin gekost. Je moet je voorstellen, dat het volledig geautomatiseerde afdelingen zijn, alleen maar automatische deuren, camera's, tralies bovenaan, dat alles heeft hun heel veel gekost. Ze gaan die niet zomaar van de ene op de andere dag afbreken, ze zullen die behouden. In de jaren '90 waren wij het, in de jaren 2000 zullen het anderen zijn en in 2010 nog weer anderen, maar dit zijn hoogbeveiligde microgevangenissen. De FIES muren zijn voor mij maximum beveiligde microgevangenissen in de maximaalbeveiligde macrogevangenissen, voor alles zijn de FIES afdelingen gebouwd tegen ontsnappingen. En het zijn enkel sociale gevangenen die ze daar houden, ik heb nog geen politieke gevangenen gezien in de FIES afdelingen, directe controle. Daarr hebben ze alleen sociale gevangenen. Ik heb politieke gevangenen gezien in de 1ste graad met FIES regime 3, wat anders is. Maar FIES 1 is heel, veel zwaarder.

A - Totale controle.

L - Uiteraard, het probleem is dat je in FIES 1 maximaal één uur per dag luchten mag, en met een maximum van één andere persoon, maar in de 1e graad met FIES 3 heb je zowat vier of vijf uur per dag luchten, en met zeven of acht personen. Zie je het verschil, er zijn vele dingen anders. Ik wil zeggen dat de FIES de FIES 1 directe controle is en die wordt alleen toegepast op de sociale gevangenen, degenen die poogden te ontsnappen of op één of andere manier gerebelleerd hebben tegen de instelling, een muiterij hebben opgezet of voor een vechtpartij met de bewakers, waarbij ze jou aftuigden en je kon terugslaan, wat meestal niet mogelijk is maar soms is er een mogelijkheid. Dus vanwege deze redenen, tegen die personen die op één of andere manier tegen de instelling zijn ingegaan, dan plaatsen ze je in FIES 1 CD, enkel de sociale gevangenen.

A - Een ander vorm van folter die ze toepassen, zijn de overplaatsingen, je hebt het al gehad over de celoverplaatsingen die heel geregeld plaatsvinden, net zoals de overplaatsingen naar andere gevangenissen, ver van jullie woonplaatsen. En zoals je juist zei, in FIES 1 zitten bijna altijd sociale gevangenen, opstandigen, vermeende leiders van gevangenenbewegingen en bijna allen uit arme families.

L - Ja zeker, precies daarom zaten we in de gevangenis, we waren allemaal arm.

A - En over de overplaatsingen? Hoe verliepen die, onder welke omstandigheden, hoe vaak, hoeveel?

L - Celoverplaatsingen?

A - En van gevangenis.

L - Van gevangenis? De overplaatsingen zijn niet alleen van gevangenis naar gevangenis, ook van cel naar cel, ze verplaatsen je van de ene galerij naar de andere, en dat tweemaal per week, of viermaal per week, of éénmaal om de twee weken, zoals het hun uitkwam. En dan de overplaatsingen van de ene naar de andere gevangenis, hetzelfde, om de twee weken, iedere maand, elke 20 dagen, zoals het hen uitkomt.

A - Jullie zijn wederom weer in isolatie omdat je familie je niet kon komen bezoeken, of je nu hier in Biskaia was of in Cádiz.

L - Ja natuurlijk. Bovendien zijn er weinig gevangenissen met FIES modules, die zijn er niet in alle gevangenissen, allen hebben 1e graad afdelingen, maar FIES modules zijn er niet in alle gevangenissen. En dan, de overplaatsingen zijn nog een manier om te verhinderen dat je ontsnapt. Want als je, volgens hen, lange tijd op één plaats bent, heb je tijd om alles rustig te bezien, maar als ze van de ene naar de andere plaats brengen kan je niets plannen. De verplaatsingen, van cel en van gevangenis, zijn dus nog een instrument tegen ontsnappingen. Nu, ze passen het ook toe op mensen die niet vluchtgevaarlijk zijn, zoals de Baskische gevangenen (er zijn er enkelen die dat wel zijn, maar de meerderheid tracht niet te ontsnappen), en hen plaatsen ze vooral over om hen te pesten, opdat ze geen bezoek zouden hebben van familie, etc. Maar voor ons, zij die vluchtpogingen hadden ondernomen, gold FIES 1, zij trokken zich geen bal aan van onze familie, zij trokken zich geen bal aan van ons, het ging er vooral om ons te beletten te vluchten, een ontsnapping te plannen.

A - Hoeveel keer ben jij ontsnapt?

L - Slechts één keer.

A - Één keer? Uit welke gevangenis?

L - Och, het was vanuit één van de gemeentelijke kerkers van hier, een gemeente hier in de buurt, ik herinner me de naam niet meer.

A - Hoeveel vluchtpogingen?

L - Vele en tweemaal met een gijzeling. Niet gelukt..., met een gijzeling is het heel moeilijk en vanuit de FIES afdeling nog veel moeilijker, je moet vele barrières passeren, vele controles, uiteindelijk kom je er niet uit.

A - En als je terug bent?

L - Het probleem met vluchtpogingen... Het goede is dat wanneer je aan het plannen bent de tijd voorbij vliegt, maar het slechte is dat als je niet wekomt dan krijg je een vreselijke aframmeling. Het wordt zeer streng bestraft. Vluchten wordt als het ergste gezien, dat je vlucht kunnen ze niet verdragen, ik begrijp niet waarom ze het zo erg vinden....

A - Hoewel het normaal is het te proberen, toch?

L - Je poogt te vluchten, het mislukt, ze geven je een verschrikkelijke pak slaag, ze isoleren je, enkele afranselingen, martelingen, aan handen en voeten gebouwd aan het bed, ze beledigen je, ze schelden je uit voor van

alles en nog wat, en dan de sancties natuurlijk. Ze leggen je een hoop sancties op, totdat je het een jaar of wat later nog eens probeert, totdat je alle sancties hebt uitgezeten, hersteld bent van de verwondingen, en ze je naar een plaats brengen waar je toch weer enige mogelijkheden ziet en je begint wat te fantaseren, want om het even of er nu weer een jaar of meer voorbij is, zo is het. Maar dat is goed, want wat moet je anders daar binnen doen, hè?

A - Is het is een soort instinct?

L - Zeker weten, ik vanaf het begin, ik werd in 1980 opgesloten voor die geschiedenis, maar zou ik toen een normale gevangene zijn geweest en als ik aanvaard zou hebben wat er in de gevangenissen gebeurde en niet hebben gerebelleerd, dan had ik negen jaar gezeten, ten hoogste tien jaar, nu heb ik er bijna 25 jaar op zitten. Stel je voor, voor mijn houding in de gevangenis, en pas op, ik ben nog kalm geweest, niet bij echt serieuze zaken betrokken geweest, wat er gebeurd zou zijn, ... ik weet het niet.

A - De laatste jaren zijn er weer dingen gebeurd die ons aan het denken kunnen zetten, ons weer laten weten dat er beweging is in de gevangenissen, zoals de twee muiterijen Cuatro Camins¹¹ en zo. Wat is jouw mening?

L - De gevangenis van Cuatro Camins ligt in Catalonië, Catalonië is een ander verhaal. Maar op het niveau van de Spaanse staat? Wat betreft de sociale gevangenen? Wel, ik denk dat er heel weinig gebeurt en daarenboven zijn het oudere mensen die steeds hebben gevochten en blijven vechten. Maar om de mensen binnen wat te stimuleren opdat ze beginnen, ik weet het niet, met zich bewust te worden in de eerste plaats; het is zo dat vele gevangenen zich niet eens bewust zijn van de rechten die ze hebben, dat is het probleem, ze kunnen niet lezen of schrijven. Dus, ten eerste, opdat ze zich bewust worden van hun rechten en proberen de strijd op te bouwen, moet er buiten een grote en goed gecoördineerde beweging zijn. Een grote beweging die hen niet alleen bewust maakt van hun rechten, maar ook over hoe te strijden en tegelijkertijd de mogelijke represailles vermijden, en als er represailles zijn moet er een vervolg zijn. Ook op het niveau van de communicatiemediën, dwz niet alleen aanklachten en mobilisaties buiten, maar ook naar de massamedia toe, ook de grote media, een manier vinden om hen te dwingen aan te klagen wat er gebeurt, toch? De zaak is dat als de gevangenen niet zien dat er buiten een

sterke en reële steun is - veel meer dan vandaag het geval is - er niets zal gebeuren. Hier in Spanje is het allemaal afgelopen. Wat overblijft zijn de smeulende resten en de vier die voort blijven doen, zoals ze altijd hebben gedaan, verdomme, het is bedroevend.

A - Jij bent nu één jaar en een maand vrij, Laude, het lijkt me interessant twee dingen te weten. Om te beginnen, wat is je opinie over de steunbeweging aan de gevangenen die er buiten is, nu dat je het kan zien buiten? En, hoe gaat het nu met jou?

L - Wel ik geloof, werkelijk, dat er veel meer gedaan zou kunnen worden, dat er heel weinig gebeurt, dat er veel meer georganiseerd zou kunnen worden. En hoe ik er zelf aan toe ben? Mij gaat het prima. Het bevalt me zeer goed 'buiten', ik ben liever 'buiten' dan in de bajes.

A - Welke consequenties heeft je jarenlange isolement in de gevangenis gehad?

L - Ah! In mijn hoofd is alles door de war, het gaat me wat dat betreft niet goed, ik heb een enorm psychologisch trauma en ik weet nog niet hoe, maar beetje bij beetje moet ik daar een weg uit zoeken en een oplossing vinden. Het systeem heeft me geen psychiaters ter beschikking gesteld, noch enige andere vorm van zorg, ik heb het helemaal zelf uit moeten zoeken. Nee, maar psychisch heb ik er zeker een flinke opdonder van gekregen, veel wantrouwen, veel paranoia, ik droom nog steeds over de gevangenis. Kun je nagaan hoe lang dat doorzeurt, ik ben al ruim een jaar 'buiten' en ik droom nog steeds over de gevangenis en dat is toch om gek van te worden. Het valt me ook moeilijk om te gaan met de mensen 'buiten'. Er zijn veel dingen die mensen 'buiten' doodgewoon vinden en die ik heel anders van 'binnen' gewend ben. Mensen beledigen elkaar op straat en er gebeurt verder niets, terwijl als je daar binnen beledigd wordt dan ga je op zijn minst op de vuist met die persoon en van dat soort dingen. Wanneer je in een bar bent en ze je zomaar beginnen te duwen, dan vraag je je af wat wil die vent van me? Gebrek aan respect wat hier volstrekt genegeerd wordt, er gebeurt helemaal niets, terwijl dat soort gebrek aan respect daarbinnen hoog opgenomen wordt, je zo'n gast te lijf gaat voor dergelijke onbenulligheden. Buiten zijn dat onbenulligheden, maar binnen zijn dat ernstige zaken. Maar goed, ik zie hoe dat bij de mensen buiten werkt en ga dus niet op de vuist met een ieder die tegen me aan duwt of me beledigt. Wat moet ik anders doen? Ik moet me zo gedragen als de rest buiten. Het slaat ook nergens op om z'n snotjongen die tegen je aan staat te duwen in een bar, om die een

¹¹ Zeer beruchte bajes in een voorstad van Barcelona, die bekend staat om zijn overbevolking en in het algemeen om de beroerde detentieomstandigheden.

oplawaai te verkopen. Ik wil niet nog een keer de bajes invliegen, want dat kan het gevolg er van zijn.

A - Dat zal wel een angst zijn waar je constant mee rondloopt, toch?

L - Dat je de bak in wordt gegooid voor een dergelijke stommiteit en bovendien wanneer ik opnieuw de bak in draai, dan hebben ze daar al mijn complete doopceel en beland ik direct in de FIES, en zullen de bewakers me weer ongenadig te grazen nemen. Ze zullen me provoceren met de bedoeling me aanvullende veroordelingen aan te smeren. Stel ik ga kom binnen met een straf van zes maanden, dan kom ik er zeker nooit meer uit. Ik zal er iet meer uitkomen aangezien ze me telkens nieuwe veroordelingen zullen bezorgen wegens bijv. vechtpartijen, want als ik me kan verdedigen dan verdedig ik me ook. En je verdedigen betekent dat je hen aanvalt, dan krijg je er 4 jaar bij, of 6 of weet ik veel hoeveel jaar.

A - Je bent nu 44 jaar en je draaide de bak in op je zeventiende.

L - Nee, ofwel, ik draaide de bak in op mijn negentiende en ik ben nu 44 jaar. Het geval wil dat ik noch een voorgeschiedenis had, vier keer eerder had ik gezeten, en daarvoor heb ik nog in een opvoedingsgesticht van Cisco gezeten, van waaruit ik ook nog een keer ontsnapt ben. Het was daar immers veel gemakkelijker om te ontsnappen. Nou ja en zo mijn hele leven door, mijn hele leven. Bovendien heb ik nog zwart gewerkt, anders gezegd ik werd uitgebuit. Natuurlijk was ik me er wel van bewust dat ik uitgebuit werd, en het schijntje dat ik uitbetaald kreeg was ook niet genoeg om van rond te komen. Ik moest op de een of andere manier aan poen komen om in mijn eigen levensonderhoud te kunnen voorzien, zonder het aan drugs uit te geven. Maar goed ik wou een comfortabel leventje, op een zo waardig mogelijke manier, ondanks het feit dat ik noch maar een snottaap was. Daar is toch niets mis mee? Als ik het kon, als ik het lef had om het te pikken, waarom zou ik het dan niet doen? Ik denk dat het zo gaat. Degene die niet in staat is om het te doen omdat ie geen moed heeft of geen..., dan is die er beroerd aan toe, maar als je weet dat je het mee kunt nemen, dan pik ik het in en daarmee uit.

A - De eerste stap die er gezet moet worden om een verzetsbeweging binnen de gevangenissen mogelijk te maken, is dat die mensen een gevangenissenbewustzijn moeten ontwikkelen en moeten begrijpen hoe het systeem in elkaar zit dat hen onderdrukt en zich bewust moeten

zijn waarom zij in deze situatie verzeild zijn geraakt. Wanneer en hoe vond die omslag bij jou plaats?

L - Nou goed, toen ik nog een jongetje was had ik uiteraard ook nog geen bewustzijn met betrekking tot die zaken. Als kind ben ik hier in Baskenland opgegroeid, ik heb veel stenen naar de politie gegooid, en heb aan veel demonstraties deelgenomen. Maar voor mij was dat gewoon tegen de politie gericht, dat waren immers de slechterikken, dat waren degenen die me oppakten, die me in elkaar sloegen, die me mishandelden en ik mocht ze helemaal niet. Begrijp je? In die tijd roofde ik al, en ze pakten me dan op, ze martelden me, ze haalden rotstreken met me uit. Nou ja en als er dan een demonstratie tegen de smeris zou plaatsvinden dan stond ik vooraan om met stenen of weet ik veel wat naar ze te gooien, enkel en alleen omdat ze smerissen waren, begrijp je? Ik was toen nog een kind toen dat plaatsvond, maar een echt bewustzijn van hoe het systeem werkt had ik toen nog niet. Tenslotte werd ik in 1980 voor de laatste keer opgepakt en zelfs toen had ik geloof ik nog niet echt bijster veel bewustzijn. Ik kon nog niet eens een brief schrijven, of beter gezegd, ik kon wel schrijven, maar ik wist niet hoe ik een brief moest schrijven, waar je de afzender en geadresseerde moest zetten en nog meer van dat soort onzin. Ik had nog nooit een brief geschreven. Evenmin wist ik wat mijn rechten waren. Bovendien vonden in 1980 al die opstanden van de COPEL plaats, zo goed als alle gevangenissen waren min of meer kort en klein geslagen. Ik zat toen al en werd naar de gevangenis van Málaga gestuurd en ging daar helemaal uit mijn dak. De gevangenissen waren immers van binnen zo goed als helemaal gesloopt, we sliepen in grote groepen van 60 a 70 mannen in een ruimte waar in feite, dicht op elkaar gedrukt, slechts 15 of 20 mannen pasten. Toen ik daar eenmaal zat begon ik me in de loop van de tijd te interesseren voor mijn rechten, en ik begon het Wetboek te bestuderen. Als eerste leerde ik verzoekschriften op te stellen om bepaalde zaken te vragen aan de instelling, aangezien elke keer dat je iets wil aanvragen, dan moet je dat doen middels verzoekschriften. Ik begon verzoekschriften in te dienen en vervolgens begon ik door te krijgen op welke artikelen van de wet ik die verzoekschriften moest baseren, want als je je daar niet op beriep dan smeten ze je verzoekschrift bij het oud papier, als het niet verwees naar bepaalde wetartikelen dan kreeg je nooit antwoord. En beetje bij beetje werkte ik het complete penitentiaire reglement door, de gevangeniswetgeving, het Wetboek van Strafrecht, de Grondwet en alles wat er verder nog bij komt kijken. Ik flipte compleet uit, want godverdomme, wat waren al die zogenaamde mensenrechten waard? Dat is toch niet mogelijk, hoe is het in hemelsnaam mogelijk dat we al die

rechten zouden hebben, terwijl die niet gerespecteerd worden. Dat was de eerste treffer. En dan begin je te schrijven en nog meer te schrijven, je komt samen met mensen die al langer zitten dan jij. Ze vertellen je verhalen over ontsnappingspogingen, wat normaal is aangezien de mensen met wie ik verkeerde al lange tijd zaten en het in de gevangenis echt beroerd is. Die mensen die deze vluchtpogingen deden waren een slag apart en je leest het een en ander, er worden je publicaties toegestuurd. Uiteindelijk begin je het bewustzijn van een gevangene van het systeem te ontwikkelen, ik begon me al een gijzelaar van het systeem te voelen. Ik werd gegijzeld, niet voor hetgeen ik gedaan had, maar voor hetgeen ik op dat moment was, voor wat ik in de gevangenis aan het doen was. Daarom lieten ze me in plaats van 9 jaar bijna 25 jaar brommen. Nu weet ik wel wat de staat is, ik weet wat repressie is, ik weet waarom ze die repressie uitoefent, ik weet nu veel dingen. Nu heb ik veel bewustzijn en heb ik vele auteurs en veel politieke teksten gelezen. Met name anarchistische, aangezien die me het beste bevielen. Nu heb ik mijn ideeën gevormd.

A - Misschien is een van de weinige dingen die positief zijn in de ervaring van het gevangen zitten, zeker in omstandigheden zoals waaronder jij hebt vastgezeten, het leren kennen van bepaalde mensen. Andere kameraden die samen met jou gestreden hebben. In die samenhang zouden we graag met je willen praten over Gabriel Pombo da Silva die momenteel [augustus 2005, twee maanden later zou Gabriel tot 13½ jaar gevangenisstraf veroordeeld worden] in Aken terechtstaat.

L - Ja hem heb ik ook leren kennen. Die heeft dus ook veel moeten doorstaan, en heeft naar het schijnt helemaal niets bereikt daar in [de gevangenis van] Nanclares de la Oca [in Baskenland], ondanks al die steun van buiten die hij had. Uiteindelijk bereikte hij dat ze hem verlof verleenden, waarop hij niet terugkeerde. Vanzelfsprekend natuurlijk. Waarom zou je teruggaan naar degenen die je martelen, toch? En naar ik heb vernomen is hij in Duitsland opgepakt [in juni 2004 bij het overschrijden van de Nederlands-Duitse grens] en ziet het er nu heel erg slecht voor hem uit. Het is een nogal ongelukkige samenloop van omstandigheden geweest, maar ik moet zeggen dat ik niet precies weet wat er met hem gebeurd is. Maar wat ik heel goed begrijp is dat hij niet naar de gevangenis teruggekeerd is. Waarom? Waarom zou je teruggaan naar je folteraars? Natuurlijk heeft hij de benen genomen. Hij had dat al eerder gepoogd in het verleden, hij was een geroutineerd uitbreker. En verder heb ik begrepen dat hij in Duitsland aankwam, dat er iets scheef liep. Ik weet niet wat er gebeurd is, maar goed, het was een ongelukje in zijn strijd, het was een ongeluk.

Hij heeft pech gehad, want nu houden ze hem weer gevangen en hij zit onder beroerde omstandigheden vast. Naar ik heb vernomen onder vergelijkbare of nog slechtere omstandigheden als de Spaanse regimes FIES 1, 2 of 3.

A - Het is een andere vorm van marteling, witte folter, die meer psychisch is dan fysiek.

L - Het lijkt me heel erg heftig wat ze hem aandoen. Ik weet niet of ze erin zullen slagen om hem eruit te krijgen. Op dit moment vindt zijn proces plaats, maar het vonnis is nog niet geveld.

A - Er ligt nog geen vonnis. Overigens wat denk jij dat er met Gabriel zou kunnen gebeuren wanneer hij weer naar Spanje terug zou keren. Men heeft al om zijn uitlevering gevraagd.

L - Wat als hij terugkeert naar Spanje? Wanneer hij terugkeert naar Spanje zal hij weer verder gemarteld worden en in isolatie gestopt worden. Ongetwijfeld zullen ze voor hebben om hem zo lang als mogelijk in de gevangenis te houden, hem te martelen in de dood dat hij eronder zal bezwijken, dan wel aan een ziekte, ofwel door een aframmeling. Ik geloof dat ze hem al eens hebben willen doden, daar zullen ze ongetwijfeld mee doorgaan totdat hij het loodje legt. Als ze hem naar Spanje halen en ziet het er slecht voor hem uit, omdat hij het in het verleden al moeilijk gehad heeft en dat zal ook wel zo blijven. En als hij er in slaagde vrij te komen door de toevallige steun van dat moment, dan komt het mij nog bijna als ongelooflijk voor dat hij überhaupt dat verlog kreeg. Bedenk dan wat er zou gebeuren wanneer er werkelijk een brede steun zou zijn, denk daar maar eens over na. Maar goed die jongen greep zijn kans, hij kwam niet meer terug, dat is toch geweldig. Het beroerde is dat ze hem weer te pakken hebben gekregen. Hij was verward in zijn eigen geschiedenis, zijn eigen strijd en hij maakte die misstap en toen was het weer afgelopen.

A - Uiteindelijk stoort de macht zich het meest aan mensen zoals Gabriel, die zich opnieuw in een kloten situatie bevindt en zelfs dan nog doorgaat met schrijven, doorgaat met aanklagen en vasthoudt aan zijn ideeën.

L - Daarvoor wordt je binnen het zwaarst gestraft. Voor je houding in de gevangenis. Niet voor wat je [buiten] gedaan hebt. En wat heb je eigenlijk gedaan, dat stelt toch niets voor? Wanneer hij begint te zeggen: wat heb ik gedaan dat ik zo zwaar boeten moet? Als ik niets gedaan heb dan wordt ik woest, als er voor mij vier anderen zijn die heel veel meer doen, maar niet hoeven te boeten. Ze

bestrafen je houding in de gevangenis, wanneer zij denken en vinden dat het gericht is tegen het systeem en dat jij je tegen hen keert, terwijl je in feite de mensenrechten in de gevangenis verdedigt, dan is dat je misdaad. Voor hen is dat een misdaad.

A - Zij houden zich zelf niet aan hun eigen wetten, zei je mij al eerder.

L - Ja, constant treden ze die met voeten. Toen ik mijn bewustzijn begon te ontwikkelen over wat mijn rechten zijn, las ik in de Grondwet artikel 15. Niemand zal onderworpen worden aan martelingen, noch aan mishandelingen. Ik kon mijn ogen niet geloven. Dat stond in de Grondwet! Hoe is dat mogelijk? Terwijl ze ons om de dag martelen en mishandelen. Hoe kan dat? Hoe is het mogelijk dat deze mensen zo'n lef hebben? Ze overtreden hun eigen wetten om de haverklap. Ik ben er met andere mensen over gaan praten. Het zou al een hele stap zijn wanneer we ze konden dwingen om hun eigen wetten te respecteren. Dat zou een enorme stap vooruit wezen. Met de wetenschap dat vele gevangenen daar profijt van zouden hebben, zou het een belangrijke stap vooruit wezen. Als het effect nog verder door zou sijpelen des te beter, maar deze stap zou erg belangrijk wezen aangezien veel gevangenen er hun voordeel mee zouden doen. Veel gevangenen zouden vrijkomen, de omstandigheden binnen zouden een beetje beter worden en dat je - al was het maar een klein beetje - als persoon behandeld wordt zou ook al een hele verbetering zijn. Je zou je niet meer een

nonpersoon voelen en ze zouden niet meer met je kunnen doen waar ze op dat moment zin in hebben. Dat is een gevoel dat je je heel erg slecht doet voelen en bovendien wordt hen nooit een haar gekrenkt. Het zou al een hele stap zijn wanneer ze hun eigen wetten navolgen, en dan met name de mensenrechten in de gevangenis. Dat zou een hele verbetering zijn. En verder zouden ze ook alle andere rechten die in de wetgeving vastgelegd zijn, die beschouwd worden als wet, nagevolgd moeten worden. Veel gevangenen zouden vrijkomen, echt heel veel. Voor de vele achterblijvers zou hun leven binnen de gevangenis 100% veranderen.

A - Wil je ons nog iets anders zeggen?

L - Ik weet het niet. Wat ik wil zeggen is dat ik ziedend ben omdat ze me veel schade toegebracht hebben. Maar goed, ik ben nu buiten, en ik probeer er beetje bij beetje overheen te komen. Maar de schade die ze me berokkend hebben, is een zeer zware en heftige schade. Ik ben woest, dat is zeker, maar ik probeer het te verstoppen. Ik geloof dat het van levensbelang is om aan te klagen, met name voor de mensen die bewust aan het worden zijn. En ik zeg met nadruk de mensen. Niet een persoon, of twee, of drie of vier. Het is een probleem van ons allemaal.

vertaling: Anarchist Black Cross - Gent

Aanbevolen achtergrondliteratuur:

ABC-Gent

Wij vragen geen toestemming om vrij te zijn
Dossier over de gevangenisstrijd en de repressie van de
anarchisten in Spanje, 2000-2003
2004, 56 pag., €2.60

Anarchist Black Cross, Gent, Zonder ISBN

Uitgebreid dossier over de thematiek van de zogenaamde FIES-afdelingen in Spaanse gevangenis (gevangenis met een extra verzwaard regime voor een vijftal typen gevangenen) en de strijd daar tegen. Het dossier opent met een historische inleiding van tien pagina's over de strijd in de Spaanse bajessen tegen repressie en afzonderingsregimes. Vervolgens zijn een groot aantal vertaalde teksten, brieven en communiqués van FIES-gevangenen, uit de tijdsspanne 2000-2003, opgenomen. Tevens is een interview met de FIES-gevangene Xosé Tarrio [die januari 2005 overleed] opgenomen. Terloops komen ook nog enkele zaken aan de orde van mensen die met repressie werden geconfronteerd, die zich buiten de bajes inzetten voor de gevangenen onder FIES-regime of met hen corresponderen.

Auteur: Tarrío González, Xosé

Titel: Huye, hombre, huye

Ondertitel: Diario de un preso FIES

1997, 360 pag., € 15,55

Virus, Barcelona, ISBN 84-88455-45-3

Tarrio (1968) is afkomstig uit wat in Nederland een 'probleemgezin' wordt genoemd. Op zeer jonge leeftijd belandde hij in een internaat, waaruit hij meermalen ontsnapte. Op zijn veertiende zette hij zijn eerste stappen in de 'kleine criminaliteit' en raakte diverse malen verzeild in jeugdbajessen, waaruit hij elke keer weer wist te ontsnappen. Uiteindelijk belandt hij op zijn negentiende in de bajes om een straf van twee en een half jaar uit te zitten. Deze straf is ondertussen opgelopen tot een straf van 71 jaar, met nog lopende aanklachten met een mogelijke strafdure van meer 100 jaar. Tarrio weigerde zich in de bajes neer te leggen bij het heersende bajesregime, de willekeur, de onderlinge conflicten en de voortdurende mensenrechtenschendingen. Zijn boek verklaart hoe een 'kleine crimineel', door te weigeren zich aan te passen en zich te voegen naar de grillen van de bewakers, tot een levenslang veroordeelde verwordt, die in een 'extra-beveiligde inrichting' wordt uitgerangeerd. Hij prikt de illusie door dat bajessen als resocialisatie-instellingen fungeren. Een aangrijpend en strijdbaar relaas.

Auteur: Zamoro, Patxi

Titel: A ambos lados del muro

2005, 244 pag., € 16.00

Txalaparta, Bilbao, ISBN 8481363073

Patxi Zamoro, detenido tras un intento de atraco a principios de los ochenta, fue el primer preso al que se aplicó el régimen especial FIES. Pasó los 18 años de su vida en cautiverio en un empeño loco y heroico, terco e incansable, por huir de sus captores. Lo intentó de todas las formas posibles y comprobó cómo a cada huida le seguía un encierro con más candados, más saña y más venganza. Zamoro narra en este libro los pormenores

de esa batalla librada contra las instituciones penitenciarias, al tiempo que nos exhorta a quienes estamos a ¿este lado del muro? a reflexionar sobre un sistema que utiliza la cárcel como un revólver que apunta a la sien de cualquier ciudadano; una gran celda de castigo, un submundo donde el ansia de libertad es lo único que puede llevar al preso algo de calma y esperanza. Ángel Zamoro, Patxi (Badajoz, 1958 - Iruña 2001). A los cinco meses de su nacimiento su familia se traslada a vivir a Cornellá de Llobregat (Barcelona). Allí creció y vivió hasta que en 1979 fue detenido y condenado a once años de prisión. Ahí comenzaría su periplo por las cárceles españolas. Protagonista de la mayor parte de los motines en la década de los ochenta, su rebeldía y su ansia de libertad le llevarían a acumular cientos de años de condena. Fue el primer preso al que se le aplicó el régimen FIES (Fichero de Internos de Especial Seguimiento) y llegó a permanecer en cautiverio hasta 18 años. Tras cumplir condena, las campañas de denuncia y concienciación que impulsó contra el régimen FIES le llevaron incluso hasta Italia. En 2001 una enfermedad acabaría con su vida casi cuando ésta comenzaba a despegar.

Titel: Panóptico N° 2 nueva época (2º semestre 2001)

2001, 208 pag., € 9,10

Virus, Barcelona, Zonder ISBN

Tweede nummer van dit tijdschrift in boekvorm. Panóptico houdt zich vanuit een radicaal links perspectief bezig met ontwikkelingen in het gevangenisstelsel, met name in Spanje maar ook daarbuiten. In dit nummer een speciaal dossier over de positie van vrouwen in de gevangenis, waarin met name aandacht voor een visie op gevangene zittende vrouwen vanuit genderperspectief; de positie van zigeunervrouwen in de bajes en het rechtssysteem; over jeugdcriminaliteit bij meisjes; de situatie van vrouwen in de vrouwenbajes 'War Ras' in Barcelona. Verder een kort artikel over vrouwendetentie in het Spanje van de jaren zeventig. Diverse artikelen over criminalisering van diverse sociale bewegingen. Een artikel over het repressiesysteem in een hypermoderne bajes in Californië en over het regime in de Spaanse gevangenis van het type FIES-1 (vergelijkbaar met de Nederlandse Extra Beveiligde Inrichting in bijv. Vught).

Titel: Panóptico número 7 (nueva Época) 2º semestre 2005

2005, 232 pag., € 10.00

Virus, Barcelona, ISBN Zonder

Panóptico tiene por objetivo desenmascarar los discursos dominantes que el Estado moderno emplea -basados en la exclusión social, la criminalización y el desarrollo de sistemas de control policial, militar y penal- con el fin de asegurar la pervivencia de una sociedad donde la marginación y la desigualdad son las claves para entender la lógica de la aplicación de las leyes y la interpretación de los derechos.

Auteur: Zonder auteur

Titel: Cárcel Modelo

Ondertitel: Cien años bastan

2004, 96 pag., € 3,00

Etcetera, Barcelona, ISBN Zonder

La memoria que aquí presentamos de la cárcel Modelo de Barcelona en su 100 aniversario no tiene otro objetivo que alentar a su destrucción y estimular la realización de la vieja aspiración de una ciudad sin cárceles. En contra de la construcción de nuevas prisiones -de esta forma los que aún en parte nos gobiernan pretenden atajar la absurda espiral más delito, más cárceles, más delitos- damos en esta memoria razones para no levantarlas. Y la primera razón es la historia misma de esta cárcel Modelo, la prisión celular de Barcelona, a lo largo de sus 100 años. Ver cómo la más degradante humillación se lleva a cabo, día a día, con toda normalidad en este lugar panóptico durante todos y cada uno de estos años, baste quizá para llegar a tal conclusión. En estas páginas añadimos más razones, a las que sin duda vosotros añadiréis otras. Con todo, en esta memoria nos hemos querido fijar, no tanto en la huella destructora de la coerción carcelaria, sino en los actos de su rechazo por parte cada preso; hemos querido insistir más en una historia de la libertad que de la represión. De ella hablamos evidentemente también como soporte que explica aquella libertad y como razón de nuestro ya mencionado rechazo a la cárcel, pero nos importa aquí anotar aquella rebeldía, la expresión de la libertad, relatar los planes, las fugas, los motines, ...todas las formas de lucha -como fuera de la cárcel pueden ser las huelgas, las ocupaciones,...- que los mismos presos han protagonizado. Romper los muros de las prisiones es su tarea y la nuestra.

Auteur: Coördinatie van Autonome Groepen in Spanje

Titel: Oproepen uit de gevangenis van Segovia

1983, 103 pag., € 1,15

De Lantaarn, Amsterdam, ISBN 9090005668

Nederlandse vertaling van de in 1980 bij de Franse uitgeverij Champ Libre verschenen bundel. Hij bevat oproepen van destijds in Segovia (Spanje) gevangen zittende leden van autonome groepen, die in het postfranquistische Spanje de farce van de parlementaire democratie gewapenderhand te lijf gingen. De autonome groepen die in Spanje eind jaren zestig en begin jaren zeventig ontstonden op de golf van een massale en radicale arbeidersbeweging, kwamen met name voort uit het arbeidersmilieu en kenmerkten zich door hun radicale opstelling. Ze verwierpen zowel politieke partijen als vakbonden, de anarcho-syndicalistische CNT inclusief. Benadrukten keer op keer de noodzaak van autonome organisatie van de arbeiders. Ze lijken dicht tegen het radencommunistisch ideaal aan te schurken, zonder zich daar echter openlijk voor uit te spreken. Organisatie zou dienen plaats te vinden via de 'asambleas' [grote spontane volksvergaderingen waar radicale geesten elkaar troffen en over zeer uiteenlopende onderwerpen discussieerden en besluiten namen over te voeren actie]. Ze waren wars van dogmatiek, voorhoedegedrag en vastgeroeste ideologie. De teksten worden voorafgegaan door een inleiding waarin het ontstaan van die groepen, hun ideeën en hun verhouding tot organisaties zoals onder andere de anarcho-syndicalistische vakbond CNT uit de doeken wordt gedaan. Tevens is een interview door (eveneens gevangen) leden van de Iberische Federatie van Anarchistische Groepen (FIGA) opgenomen, een interview met een groep Baskische autonomen

en een verzameling Spaanse liedjes die speciaal, ten behoeve van de solidariteitscampagne voor deze autonome gevangenen werden geschreven.

Auteur: Garcia, Miguel

Titel: Spanien

Ondertitel: Kampf und Gefangenschaft

1975, 237 pag., € 12,21

Karin Kramer Verlag, Berlin, ISBN 3-879560447

De auteur behoorde tot het ondergrondse netwerk van Spaanse anarchisten die na het verliezen van de Spaanse Burgeroorlog, vanuit Frankrijk door anarchistische kameraden ondersteund, in Spanje voortgingen met een guerrillastrijd tegen het Franco-regime en met het heimelijk weer opbouwen van de anarchistische structuren en vakbond. Garcia werd in 1949 opgepakt en zat tot 1969 gevangen. Enerzijds is dit boek een beschrijving van zijn eigen leven in die periode, maar tegelijkertijd is het ook een beschrijving van de geschiedenis van het radicale deel van de Spaanse anarchistische beweging in en buiten Spanje. Ook zeer uitgebreid beschrijft hij de strijd die de anarchistische gevangenen in de Spaanse gevangenissen voerden. Een indrukwekkend en aangrijpend levensverhaal, geïllustreerd met vele foto's.

Auteur: Cañadas Gascón, Xavier

Titel: Entremuros

Ondertitel: Las Prisiones en la Transacción Democrática

2000, 191 pag., € 8,35

Muturreko Burutazioak, Barcelona, ISBN 84-88455798

Gevangenismémoires van de Spaanse anarchist Cañadas Gascón, die in januari 1978 samen met een aantal andere anarchisten in Barcelona werd opgepakt op beschuldiging van het plegen van een brandbomaanslag op het theater Scala. Een politieprovocateur die in het anarchistisch milieu was geïnfiltreerd had gepoogd hen er toe aan te zetten om die aanslag te plegen, maar ze hadden er van afgezien. Evengoed werden ze opgepakt toen de aanslag toch plaats vond, gepleegd door een groep verklede agenten. In dit boek beschrijft Cañadas het Spaanse gevangenisstelsel zoals dat functioneerde tijdens de 'Transición' (de overgangperiode in de jaren na de dood van Franco in 1975). Het hele justitiële apparaat en het bajessysteem ademde nog in alles de franquistische mentaliteit. Maar ook na de wijziging van de wet op het gevangeniswezen bleven bepaalde praktijken ongewijzigd, zoals het isoleren van politieke gevangenen, mishandeling en het ver weg van familie internen. De nieuw ingevoerde 'resocialisatiefunctie' was een aanfluiting, het comfort en de ontplooiingsmogelijkheden in de nieuwe modelgevangenissen bleken uiteraard ook een farce. Cañadas en zijn kameraden hielden de rug recht en kwamen na een jaar of zeven voorwaardelijk vrij. Cañadas beschrijft erg goed waarom 'humane' gevangenissen niet bestaan. Tevens schilt hij een appeltje met de anarcho-syndicalistische organisatie CNT die de gevangenen van de zaak Scala bijna helemaal in de steek liet.

Auteur: Christie, Stuart

Titel: Granny made me an anarchist (pocket edition)

2005, 432 pag., € 15,50

Scribner, London, ISBN 0743263561

In 1964, Christie was arrested in Spain and charged with attempting to assassinate General Franco. He was 19, far from his home in Glasgow, and could speak no Spanish. The worst part was that the charge was true. Christie was convicted, and became Britain's most famous anarchist. In 1972 he was arrested again, this time in Britain, suspected of being a member of the Angry Brigade. The Angry Brigade was an anarchist group that had - intending that no-one should be injured - blown up several London embassies and the houses of prominent British officials. Their trial became a sensational

confrontation between the state and those who tried to overthrow it. Christie was not a member, although he knew those who were and stood trial along side them. He was acquitted; all the others were sent to gaol. These events bookend an era when a sizeable proportion of the British population thought that the government might be overthrown by the will of the people, in favour of a better society, if only the right spark could be lit. It wasn't. People have never thought that way again.

Al de genoemde boeken kunnen besteld worden bij International Bookshop Het Fort van Sjakoo, Jodenbreestraat 24, 1011 NK Amsterdam, Nederland, tel: ++31-(0)20-6258979, fax: ++31-(0)20-6203570, email: info@sjakoo.nl, internet: <http://www.sjakoo.nl>. De boeken zijn niet altijd op voorraad, mocht je langs willen komen, bel of mail dan van tevoren over aanwezigheid of eventuele levertijd.

Adressen:

ABC-Amsterdam, Postbus 16521, NL 1001 RA Amsterdam, Nederland

email: abcamsterdam@squat.net, internet: <http://squat.net/abcamsterdam>

ABC-Gent, Postbus 40, B-2000 Gent, België (naam niet vermelden op envelop aub)

email: abc_gent@yahoo.com, internet: http://www.geocieties.com/abc_gent

---

Glossarium:

APRE: Asociación de Pres@s en Régimen Especial [Vereniging van Gevangenen in Bijzonder Regime], zelforganatie van gevangenen die dmv petitie en het zoeken van de publiciteit probeerden de omstandigheden voor de gedetineerden te verbeteren. Oorspronkelijk in 1980 opgericht, kort daarna onderdrukt, om in 1991 heropgericht te worden.

COPEL: Coordinación de Pres@s en Lucha, [Coördinatie van Strijdende Gevangenen], in 1977 opgericht en ruim twee jaar later ten onder gegaan als gevolg van de repressie van staatszijde. Organisatie van strijdbare (met name sociale) gevangenen die eind jaren zeventig vele bajesopstanden entameerden.

DGIP: Directorado General de las Instituciones Penitenciarias [Directoraat-Generaal van Penitentiare Aangelegenheden], direct onder het ministerie van justitie vallend directoraat-generaal dat de politiek en regelgeving in de gevangenissen coördineert.

ETA: Euskadi Ta Askatasuna [Baskenland en Vrijheid], in 1959 opgerichte gewapende beweging voor de nationale bevrijding van Baskenland, streng hiërarchisch georganiseerd en aanvankelijk communistisch geïntereerd overgoten met een saus van rabiaat nationalisme.

FIES: Fichero de Internos de Especial Seguimiento [Fiche voor Speciaal Volgsysteem van Gevangenen], voor een uitleg zie het voorwoord [pag. 3-4]

GAL: Grupos Antiterroristas de Liberación [Anti-terroristische Bevrijdingsgroepen], sinds 1983 opererend doodseskader, bestaand uit (ex-)agenten van de Guardia Civil en aangestuurd vanuit het Spaanse ministerie van Binnenlandse Zaken. Medio 1986 stopten hun activiteiten.

GAPEL: Grupo Armado de Presos en Lucha [Gewapende Groep van Strijdende Gevangenen], organisatie van, veelal, sociale gevangenen die bereid waren hun eisen kracht bij te zetten door het uitoefenen van geweld tegen de bajesinstelling of het personeel.

GRAPO: Grupos de Resistencia Anti-fascista Primero de Octubre [Antifascistische Verzetsgroepen van de Eerste Oktober], marxistisch-leninistische guerrilla-organisatie die actief was vanaf het midden van de jaren zeventig (van de 20^e eeuw). Door velen in Spanje ervan verdacht dat ze op een of andere wijze gemanipuleerd werden door de Spaanse geheime diensten.

JVP: Juzgado de Vigilancia Penitenciario [Rechtbank van Penitentiair Toezicht]

